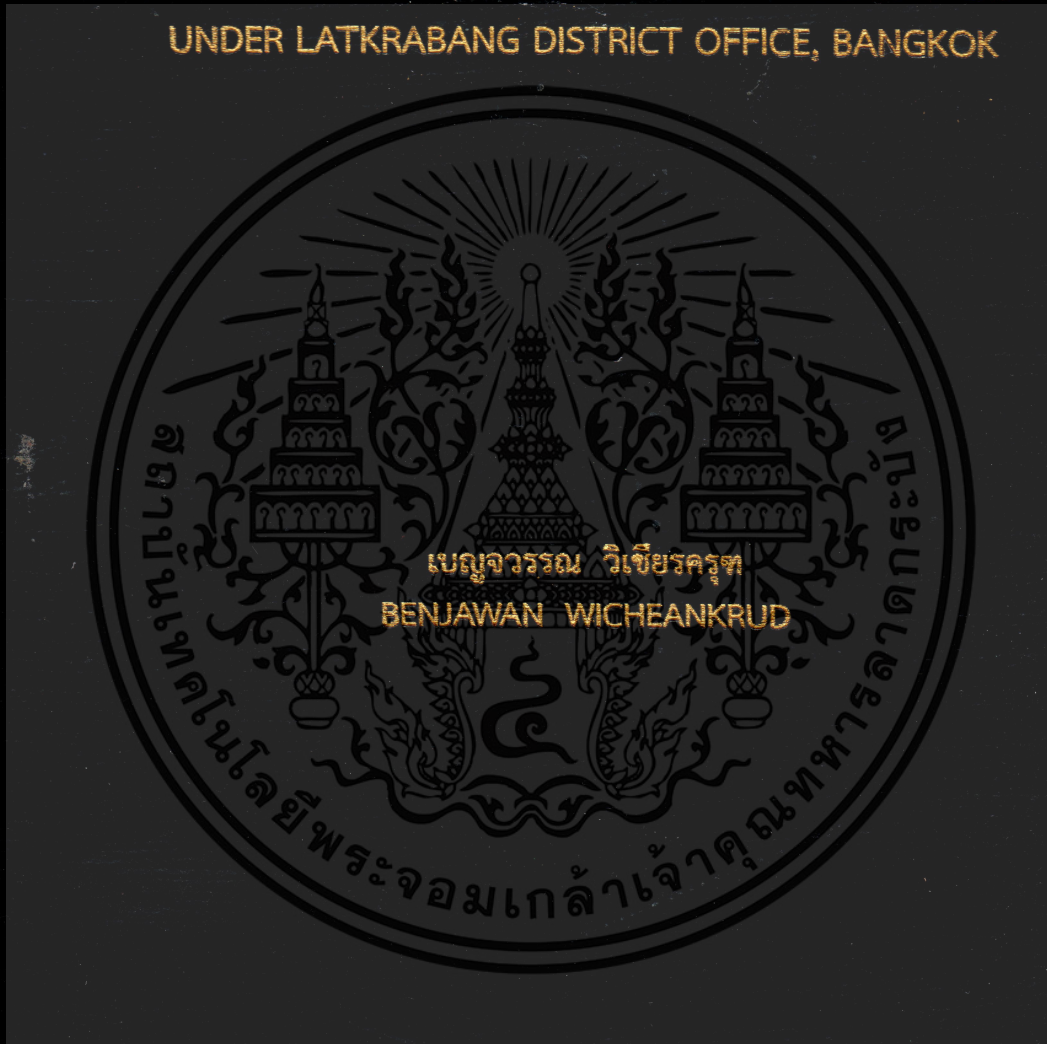

การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

DEVELOPMENT OF BEST PRACTICE OF SCHOOL ACTIVITIES
FOR READING ENHANCEMENT AS SCHOOL LEADERS
UNDER LATKRABANG DISTRICT OFFICE, BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-218-035

การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

DEVELOPMENT OF BEST PRACTICE OF SCHOOL ACTIVITIES
FOR READING ENHANCEMENT AS SCHOOL LEADERS
UNDER LATKRABANG DISTRICT OFFICE, BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2561

KMITL-2018-ED-M-218-035

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DEVELOPMENT OF BEST PRACTICE OF SCHOOL ACTIVITIES
FOR READING ENHANCEMENT AS SCHOOL LEADERS
UNDER LATKRABANG DISTRICT OFFICE, BANGKOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2018

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิได้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2018

FACULTY INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ
การอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
DEVELOPMENT OF BEST PRACTICE OF SCHOOL
ACTIVITIES FOR READING ENHANCEMENT
AS SCHOOL LEADERS UNDER LATKRABANG
DISTRICT OFFICE, BANGKOK

นักศึกษา

นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ

รหัสประจำตัว

56603098

ปริญญา

ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.อำภาพรธม ต้นตินาครกุล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ ดร.ราชันย์	บุญธิดา
รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์	ตั้งคุณานันต์
อาจารย์ ดร.อำภาพรธม	ต้นตินาครกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา	บุญภักดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์	สีสันต์

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ

6 กรกฎาคม 2561 เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ 25 เดือน ๖-๖.....พ.ศ. 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียน แกนนำการอ่านสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ
รหัสประจำตัว	56603098
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน รวม 15 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านรวม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกเอกสาร แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และประเด็นคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็น เปรียบเทียบและตรวจสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องของข้อมูลและสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่จะนำไปสู่การดำเนินงานเพื่อพัฒนาส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่านและด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Development of Best Practice of School Activities for Reading Enhancement as School Leaders Under Latkrabang District Office, Bangkok
Student	Miss. Benjawan Wicheankrud
Student ID.	56603098
Degree	Master of Industrial Education
Program	Educational Administration
Year	2018
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Pariyaporn Tungkunan
Thesis Co-Advisor	Dr. Ampapan Tantinakhongul

ABSTRACT

This qualitative study 's objective was to develop the best practice of school activities for reading enhancement as school leaders under Ladkrabang District Office, Bangkok. The first group of 15 informants provided the lessons learned for making the draft of the best practice. The second group of 20 informants / investigated the draft. The research instruments used were the recorded form, the structured-interview form and the list of questions designed for focus group discussion. The content analysis was used to categorize compare, examine the data to figure out the a conformity of the data, and finally reach the conclusion of the best practice. There were 3 dimensions of the best practice including 1. Information System for reading enhancement with the continuous plans, strategies, action plans and projects; 2. Reading Enhancement Activities with the emphasis on suitable climate and environment, both inside and outside classrooms and library facilities provision; and 3. Supervision System with the focus on continuous evaluation and improvement.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนวัดปลุกศรัทธา โรงเรียนแสงหิรัญ โรงเรียนวัดสังฆราชา โรงเรียนวัดปากบึง โรงเรียนวัดลานบุญ โรงเรียนวัดทิพพาวาสและโรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ได้รับความอนุเคราะห์จากทุกท่านเป็นอย่างดี ตลอดจน เพื่อน พี่น้อง ครูทุกคนที่คอยช่วยเหลือขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม (FocusGroup) สุ่มและผ่านไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา คุณป้า ของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจและการสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาคุณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้

นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง.....	8
2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน.....	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการถอดบทเรียน.....	31
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี.....	36
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	53
4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.....	53
4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.....	81
4.3 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.....	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	108
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	113
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	119
ภาพผนวก.....	123
ภาพผนวก ก หนังสือราชการประกอบการดำเนินการวิจัย.....	124
ภาพผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
ภาพผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	156

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ข้อมูลเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง.....	9
2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	11
2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	11
2.4 เปรียบเทียบสัดส่วนกับจำนวนบุคลากรต่อจำนวนนักเรียน.....	25
4.1 แสดงข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม.....	81
4.2 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่1 ด้านระบบระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน.....	82
4.3 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน.....	90
4.4 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ.....	92
4.5 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม.....	99
4.6 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่1 ด้านระบบระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน.....	100
4.7 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน.....	103
4.8 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ.....	105

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญในทุกช่วงวัยของชีวิต การอ่านทำให้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง มีความอยากรู้อยากเห็นเป็น ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเองคือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เป็นผู้ที่ไม่เรียนรู้ตลอดเวลา การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่ง ความรู้ต่างๆ เกิดขึ้นจากการอ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินนธ์, 2542:11) นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นเครื่องชี้ วัดความเจริญก้าวหน้าของแต่ละประเทศอีกด้วย หากทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ หมายถึง ประชากรเป็นผู้ที่มีคุณภาพ คือ รู้หนังสือมีจำนวนมาก ประเทศก็จะพัฒนาเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว เพราะประชากรที่รู้หนังสือย่อมเข้าใจ และรับการสื่อสารสามารถร่วมมือกับรัฐบาลในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ประเทศใดมีผู้ที่ไม่รู้หนังสือหรืออ่านหนังสือไม่ออก อยู่มาง่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศ นั้นยังด้อยพัฒนา และเป็นที่ยอมรับกันว่าบุคคลจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จในอาชีพหรืองาน อดิเรกต่างๆ เนื่องมาจากการรักการอ่าน หลายคนสร้างฐานะสร้างรายได้จนประสบความสำเร็จใน ชีวิตกลายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม บางคนมีงานอดิเรกที่สร้างรายได้มากกว่างาน ประจำเพราะเกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองโดยเริ่มจาก การอ่าน นवलจันทร์ รัตนากร ได้ สัม ภาษณ์ผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตล้วนเป็นผู้สนใจการอ่านทั้งสิ้น อาทิ วาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียน รางวัลซีไรต์ จากหนังสือรวมเรื่องสั้นเรื่องชอยเดียวกันเมื่อ พ.ศ. 2527 ทองใบ ทองเปาด์ นักสังคมสงเคราะห์ผู้ได้รับความสำเร็จจากอาชีพทนายความ ได้รับรางวัลแมกไซไซสาขาบริการชุมชน ประจำปี 2527 ประทีป อึ้งทรงธรรม นกสังคมสงเคราะห์ผู้มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการ ชุมชน ประจำปี 2521 และเทียม โชควัฒนา เจ้าของธุรกิจอุตสาหกรรมของบริษัท สหพัฒนพิบูลย์ จำกัด ต่างก็มีพรตชนะเดียวกันว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สร้างความนึกคิด สร้าง ตัวตน การอ่านจึงเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จ (ผกาศรี เย็นบุตร, 2542:7-8)

จากข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการสร้างทรัพยากรที่มีความ สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ คือ มนุษย์ ดังที่ประเทิน มหาจันทร์ (2523 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญ การอ่านกับชีวิต เหตุที่การอ่านมีความจำเป็นยิ่งต่อชีวิตและความเป็นอยู่ในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะว่า ในบรรดาทักษะที่มีคุณค่าต่างๆ ที่มนุษย์พึงมีในช่วงชีวิตหนึ่ง ทักษะการอ่านจัดว่าเป็นทักษะที่มีความ สำคัญที่สุดทักษะหนึ่ง ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว ก็เพราะประชาชนใน ชาติเป็นนักอ่านเช่นเดียวกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531:13-14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านการ อ่านคือการสร้างความก้าวหน้าของประเทศชาติ ปัจจัยอย่างหนึ่งในการวัดความเจริญของประเทศชาติ คือจำนวนผู้อ่านหนังสือออกในประเทศ การปฏิรูปการศึกษาจึงมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็น ผู้ใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าในการดำรงชีวิต การทำงาน และการพัฒนาสติปัญญา การอ่านจึง เป็นวิธีการสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังกล่าว ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริม

การอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน นโยบายการศึกษา ก่อน พ.ศ. 2542 เน้นการส่งเสริม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สละคืนให้สังคมเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์อันนี้ประการใด ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนับสนุนให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียน เน้นด้านการอ่านออกเขียนได้ การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือ ตำราเรียนที่มีคุณภาพ ราคาถูก และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2554:2) หลังจากนั้น นโยบายในช่วง 2542-2551 เป็นช่วงที่ประเทศไทยเร่งฟื้นฟูประเทศจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาขึ้น จึงได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และในมาตรา 24 ววรรค 3 ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและนิสัยด้านการอ่าน โดยกำหนดให้มี การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องในการสร้างนิสัยรักการอ่าน จัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างทั่วถึงและในปี พ.ศ. 2526 รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เพื่อรณรงค์ให้คนไทยเห็นความสำคัญของการอ่านและสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สำคัญคือ “วางทุกงานอ่านทุกคน” รณรงค์ให้ประชาชนทุกคนอ่านหนังสือทุกวัน วันละ 10-15 นาที และกำหนดส่งเสริมการอ่านใน 3 ระดับ คือระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียน อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่านของนักเรียนตั้งแต่ระดับอ่านออก อ่านเป็น อ่านสม่ำเสมอ จนกระทั่งอ่านเป็นนิสัย และสร้างแรงจูงใจชี้แนะให้พ่อแม่ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ในปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นแหล่งบริการองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ นโยบาย พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เน้นการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และกำหนดแนวทางพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดให้ครอบครัวปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน สนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพตามความสนใจอย่างต่อเนื่อง และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านคือ พัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ รัฐบาลยังประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าในการดำรงชีวิตการทำงาน และการพัฒนาสติปัญญา ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ทางวิชาการ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน การศึกษาค้นคว้ามาพัฒนาความคิดได้อย่างเหมาะสม มีคุณค่าต่อตนเอง และส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 2-18)

การพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ยังสนับสนุนหลักปรัชญาการศึกษาที่กล่าวว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิต อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายว่า ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กล่าวคือ มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4-7) จากจุดหมายของหลักสูตรเป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แต่จากการสำรวจสภาพการอ่านของเด็กไทยและคนไทยจากหน่วยงานต่างๆ สถิติการอ่านของประชากรไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2558 พบว่า คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านหนังสือลดลงจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 81.8 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 77.7 ในปี 2558 โดยมีอัตราการอ่านลดลงทุกกลุ่มวัย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559 : คำนำ) นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านการอ่านจากผลทดสอบของ The Programme for International Student Assessment (PISA) จัดทำโดย Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) พบว่า ผลการทดสอบการอ่านของนักเรียนไทยจาก PISA 2009 มีคะแนนเฉลี่ย 421 คะแนน ในภาพรวมอยู่ในลำดับที่ 50 จากทั้งหมด 65 ประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 43 รู้เรื่องการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐาน อีกประมาณร้อยละ 37 รู้เรื่องการอ่านที่ระดับพื้นฐาน (ระดับ 2) ดังนั้น จึงมีนักเรียนเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่าระดับพื้นฐาน และเกือบจะไม่มีนักเรียนที่รู้เรื่องการอ่านที่ระดับสูงมาก (ระดับ 5 และระดับ 6) มีร้อยละ 0.3 เท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนการอ่านของ PISA 2000 และ PISA 2009 พบว่า คะแนนการอ่านของนักเรียนไทยมีแนวโน้มลดลง (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, ม.ป.ป : 9)

จากข้อมูลการสำรวจและทดสอบสภาพการอ่านและความสามารถในการอ่านของคนไทย และเด็กไทยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการอ่านของเด็กไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมมือกัน กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวโดยถือว่า “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” สำหรับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554-2561 เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดให้มีความสอดคล้องกันทั้งในหน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน และให้ตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองและทศวรรษแห่งการการอ่าน โดยกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน คุณภาพโรงเรียน ในส่วนของเป้าหมายสำหรับนักเรียนนั้นกำหนดให้ภายใน ปี พ.ศ. 2561 นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการประเมิน เลือกรับ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม นักเรียนทุกคนมีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุด และนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ในส่วนของกรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้สำนักการศึกษาดำเนินโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 และปีงบประมาณ 2558 ก็ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในกิจกรรมด้านการอ่านมีการดำเนินการโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 80 โรงเรียน และในปีงบประมาณ 2558 มีการนิเทศประเมินติดตาม ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมคุณภาพโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างหนึ่ง และผลจากการประเมินก็ได้รวบรวมกิจกรรมการดำเนินงานที่โรงเรียนแกนนำการอ่านจัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2558:9) ถึงแม้ในภาพรวมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในวิชาภาษาไทยที่สูงขึ้นก็ตาม แต่สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตลาดกระบัง จำนวน 20 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่ายที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 ซึ่งผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีคะแนนในปี พ.ศ. 2558 คะแนนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลี่ยระดับสำนักงานเขต 42.33 ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 42.64 ในและปี พ.ศ. 2559 คะแนนเฉลี่ยระดับสำนักงานเขต 45.52 ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 46.36 นอกจากนี้ การรายงานสภาพการอ่านของนักเรียนในเขตลาดกระบังในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 พบว่ายังมีจำนวนนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี ในการส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน รวมถึงยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียนในเขตลาดกระบัง เพื่อให้เท่าเทียมกับนักเรียนในเขตอื่นๆ และส่งผลดีต่อคุณภาพนักเรียนไทยในภาพรวมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
2. เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
3. เพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

1.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ผู้วิจัยศึกษากรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่าน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2558 : 239-262) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติได้ผลดี (Best Practice)

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นผู้ปกครอง การมีแนวปฏิบัติที่ดี การจัดการความรู้ การเผยแพร่กิจกรรม และสื่อเสริมการอ่าน

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 1 ที่กล่าวถึงผลการปฏิบัติงานของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างชัดเจนโดยนำตัวชี้วัดในส่วนที่ 1 มาจัดกลุ่มเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ 1. มีระบบสารสนเทศด้านการส่งเสริมในการอ่าน 2. มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3. การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) การวางแผนในการพัฒนาการอ่าน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ 1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด 2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ 3. การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4. แผนงานและโครงการห้องสมุด 5. บรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และปลอดภัยเสียง) 6. การจัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ 7. การจัดการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด 8. การบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด 9. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุด 10. มีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ 11. มีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนทั้งโรงเรียน 12. มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้) 13. การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 14. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 15. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอ่าน 16. การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน 17. โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน 18. การจัดบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วม 19. การนำความรู้ความเข้าใจจากการอบรม ศึกษาดูงานมาขยายผล 20. การสร้างความเข้าใจและความตระหนักให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนเกิดความเข้าใจเห็นความสำคัญของการอ่าน 21. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านของบุคลากรทุกคน

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ 1. ผู้บริหารนิเทศติดตามอย่างมีระบบ 2. ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน 3. มีการประเมินตนเองและนำผลการประเมินมาพัฒนาอย่างมีระบบ 4. การประเมินตนเองของบุคลากรในด้านการส่งเสริมการอ่าน 5. การปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

จากการจัดกลุ่มข้อมูลข้างต้นสามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดของแนวปฏิบัติที่สำคัญของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน
2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.2 การพัฒนาห้องสมุด
  - 2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน
3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การประเมินตนเอง และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ตัวแทนคณะครูที่ ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียนวัดลานบุญ โรงเรียน วัดทิพพาวาส และโรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาด กระบัง ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 มีจำนวน ทั้งสิ้น 3 โรงเรียน รวม 15 ท่าน

1.4.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการ อ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ การสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ครูที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านและครูบรรณารักษ์ ห้องสมุด รวม 20 ท่าน จาก 20 โรงเรียน ในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เนื้อหาในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรง เรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ได้จากการนำกรอบการ ประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติของการดำเนินงาน โรงเรียนแกนนำการอ่านนำมาสังเคราะห์และจัดกลุ่ม ดังนี้

1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติ งานส่งเสริมการอ่าน
2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.2 การพัฒนาห้องสมุด
  - 2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน
3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน งาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การประเมินตนเอง และการนำผลการประเมินมาปรับ ประปรุงพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1.5.1 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือ ขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้โครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นที่ยอมรับ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจนโดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสารเผยแพร่ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ได้ แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียน

2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริม

3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ หมายถึง โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเองมี การสรุป วิเคราะห์รายงานผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน

1.5.2 การถอดบทเรียน หมายถึง กระบวนการดึงเอาความรู้จากการดำเนินงานของโรงเรียน แก่นนำการอ่านที่ได้รับรางวัลออกมาจัดทำ เป็นบทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ ที่เป็นรูปธรรมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการเพื่อให้เกิดการปรับวิถีคิด และเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ยกระดับการอ่านของนักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.5.3 โรงเรียนแกนนำการอ่าน หมายถึง สถานศึกษาในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการประเมินคุณภาพได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ได้รับรางวัลตั้งแต่รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ถึง อันดับ 5

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ครั้นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
- 2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการถอดบทเรียน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

จากการศึกษารายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2559 (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2559 : 23) สามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครได้ ดังนี้

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 โดยรวมการปกครองทุกรูปแบบเข้าด้วยกัน และโรงเรียนได้รวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2517 ได้จัดตั้ง “สำนักงานการศึกษา” โดยรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร ที่ตั้งของสำนักงานศึกษาในปัจจุบันบริเวณปากคลองสานฝั่งซ้าย ที่จรดแม่น้ำเจ้าพระยา เลขที่ 869 ถนนลาดหญ้า เขตคลองสาน เนื้อที่ 4 ไร่ 154 ตารางวา สำนักงานศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริม ให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานศึกษา แบ่งส่วนราชการภายในเป็น 7 ส่วนราชการ ได้แก่ 1. สำนักงานเลขานุการ 2. กองการเจ้าหน้าที่ 3. กองคลัง 4. หน่วยศึกษานิเทศก์ 5. สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา 6. กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 7. กองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร จากการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563) สามารถสรุปข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครได้ดังนี้ กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนจำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนเรียนร่วม (เด็ก

พิเศษ) มีโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 430 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 109 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 9 โรงเรียน เปิดสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) จำนวน 121 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2559)

2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง

เขตลาดกระบัง เดิมเป็นอำเภอแสนแสบ จังหวัดมีนบุรี ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอลาดกระบัง เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2470 และเมื่อมีการยุบจังหวัดมีนบุรีไปขึ้นกับจังหวัดพระนคร อำเภอลาดกระบัง จึงได้ขึ้นกับจังหวัดพระนคร ต่อมาเมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2481 กระทรวงมหาดไทยได้ลดฐานะจากอำเภอลาดกระบังเป็นกิ่งอำเภอลาดกระบัง จนเมื่อ 6 มีนาคม พ.ศ. 2500 จึงมีฐานะเป็นอำเภอลาดกระบังอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อมีการยุบนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นกรุงเทพมหานครและมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และให้เรียกคำว่า “อำเภอ” เป็น “เขต” จึงเรียก อำเภอลาดกระบังเป็นเขตลาดกระบัง ขึ้นกับกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา เขตลาดกระบังแบ่งหน่วยการปกครองย่อยออกเป็น 6 แขวง ได้แก่ 1. แขวงลาดกระบัง 2. แขวงคลองสองต้นนุ่น 3. แขวงคลองสามประเวศ 4. แขวงลำปลาทิว 5. แขวงทับยาว 6. แขวงชุมทอง ข้อมูลจากเอกสารคู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญของเขตลาดกระบัง (สำนักงานเขตลาดกระบัง, มปป : 26-27)

จากการศึกษาเอกสาร อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานเขตลาดกระบัง (สำนักงานเขตลาดกระบัง, มปป : 42-55) สรุปข้อมูลได้ว่า การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตลาดกระบังเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักฝ่ายการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ ประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวน 20 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง

เครือข่ายที่ 35		
ที่	โรงเรียน	ที่ตั้ง
1.	วัดปลุกศรัทธา	85/1 หมู่ 3 ถนนคุณหญิงเยี่ยม แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง
2.	วัดพลมานีย์	22 หมู่ 2 ถนนประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง
3.	ลำพะอง	49 หมู่ 8 ถนนฉลองกรุง แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง
4.	วัดสุทธาโกชน	129 หมู่ 7 ถนนฉลองกรุง แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง
5.	วัดทิพवास	18 หมู่ 7 ถนนฉลองกรุง แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง
เครือข่ายที่ 36		
ที่	โรงเรียน	ที่ตั้ง
1.	วัดราชโกษา	77 หมู่ 1 ถนนหลวงแพ่ง แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง
2.	ประสานสามัคคี	97/2 หมู่ 8 แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง
3.	ชุมทอง(เพชรทองคำอุปถัมภ์)	130 หมู่ 5 ถนนชุมทอง-ลำต้อยติง แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

เครือข่ายที่ 36		
ที่	โรงเรียน	ที่ตั้ง
4.	ตำบลชุมทอง (ประชาอุทิศ)	68 หมู่ 7 ถนนชุมทอง-ลำด้อยตั้ง แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง
5.	วัดชุมทอง	11 หมู่ 5 ถนนชุมทอง-ลำด้อยตั้ง แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง
6.	แสงหิรัญวิทยา	99 หมู่ 3 ถนนหลวงเพ่ง แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง
เครือข่ายที่ 37		
1.	วัดลานบุญ	19 หมู่ 7 ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง
2.	วัดสังฆราชา	336 หมู่ 5 ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง
3.	วัดลาดกระบัง	125 หมู่ 4 ถนนร่มเกล้า แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง
4.	วัดบำรุงริน	61 หมู่ 3 ถนนร่มเกล้า แขวงคลองสามประเวศ เขตลาดกระบัง
เครือข่ายที่ 38		
1	เคหะชุมชน ลาดกระบัง	143 หมู่ 3 ถนนเคหะร่มเกล้า แขวงคลองสอนตันนุ่น เขตลาดกระบัง
2	วัดปากบึง	46 หมู่ 6 ถนนร่มเกล้า แขวงคลองสอนตันนุ่น เขตลาดกระบัง
3	สุเหร่าลำนายโส	30 หมู่ 4 ถนนร่มเกล้า แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง
4	วัดบึงบัว	57 หมู่ 4 ถนนคุ้มเกล้า แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง
5	แดงเป้า(สิงสุข บูรณะ)	79 หมู่ 1 ซอยพัฒนาชนบท 2 แขวงคลองสอนตันนุ่น เขตลาดกระบัง

2.1.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน คือโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน จำนวน 20 โรงเรียน ในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่าย ที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 โดยคัดเลือกจากเครือข่ายเครือข่ายละ 1 โรงเรียน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ที่	โรงเรียน	เครือข่าย	ที่ตั้ง	จำนวน	
				ครู	นักเรียน
1	วัดปลุกศรัทธา	เครือข่ายที่35	85/1 หมู่ 3 ถนนคุณหญิงเสียม แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	32	734
2	แสงหิรัญ วิทยา	เครือข่ายที่36	99 หมู่ 3 ถนนหลวงเพ่ง แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง	52	1,233
3	วัดสังฆราชา	เครือข่ายที่37	336 หมู่ 5 ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	33	695
4	วัดปากบึง	เครือข่ายที่38	46 หมู่ 6 ถนนร่มเกล้า แขวงคลอง สอนต้นนุ่น เขตลาดกระบัง	60	1,327

2.1.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

โรงเรียนในเขตลาดกระบัง ที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยมระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 มีจำนวน ทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม

ที่	โรงเรียน	ที่ตั้ง	รางวัลที่ได้รับ
1	วัดลานบุญ	19 หมู่ 7 ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง	โรงเรียนแกนนำการ อ่านยอดเยี่ยม อันดับ 1
2	วัดทิพพาวาส	18 หมู่ 7 ถนนฉลองกรุง แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง	โรงเรียนแกนนำการ อ่านยอดเยี่ยม อันดับ 2
3	เคหะชุมชน ลาดกระบัง	143 หมู่ 3 ถนนเคหะร่มเกล้า แขวงคลองสอนต้นนุ่น เขตลาดกระบัง	โรงเรียนแกนนำการ อ่านยอดเยี่ยม อันดับ 4

2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

2.2.1 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการอ่าน

นโยบายส่งเสริมการอ่านที่สำคัญของไทย ซึ่งกำหนดเป็น 3 ช่วง คือ นโยบายก่อน พ.ศ. 2542 นโยบายระหว่าง พ.ศ. 2542-2551 ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญคือการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 นับเป็นรากฐานในการพัฒนาการศึกษายุคใหม่ของประเทศ และในด้านการส่งเสริมการอ่านยังได้ กล่าวถึงคุณลักษณะและนิสัยด้านการอ่านไว้โดยตรง และนโยบายระหว่าง พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน ซึ่งมีนโยบายที่สำคัญๆ คือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และการกำหนดทศวรรษแห่งการอ่าน (พ.ศ. 2552-2561)

นโยบาย ก่อน พ.ศ. 2542

นโยบายส่งเสริมการอ่านของไทยในช่วงก่อน พ.ศ. 2542 เน้นที่การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนการวางรากฐานทางการศึกษาให้เข้มแข็ง เน้นด้านการอ่านออกเขียนได้ การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ใฝ่หาความรู้ และค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การให้ความสำคัญกับครอบครัวในการวาง รากฐานความรู้และคุณธรรม ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือ ตำราเรียน ที่มีคุณภาพ ราคาถูก และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

นโยบายระหว่าง พ.ศ. 2542 – 2551

ในช่วงหลัง พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่ประเทศไทยเร่งฟื้นฟูประเทศจากวิกฤติเศรษฐกิจ มีการปฏิรูปประเทศในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาขึ้น ประกอบกับคุณภาพการศึกษาของคนไทย ซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษายังไม่ตรงกับความคาดหวังทำให้คนไทยไม่สามารถก้าวเข้าสู่การแข่งขัน ในระดับโลกได้ จึงได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับแรกที่กำลังกล่าวถึงคุณลักษณะและนิสัยด้านการอ่านโดยตรงโดยในมาตรา 24 วรรค 3 กำหนดให้มีการ “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” นอกจากนี้ได้กำหนดปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการอ่าน และการเรียนรู้ เช่น มาตรา 7 กล่าวว่า “กระบวนการเรียนรู้ มุ่งให้นักเรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” มาตรา 23 วรรค 4 เน้นความรู้และทักษะด้านภาษา “เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง” มาตรา 25 กล่าวว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” พระราชบัญญัติการศึกษาดังนี้ นับได้ว่าเป็นรากฐานในการพัฒนาการศึกษายุคใหม่ของประเทศ และในด้านการส่งเสริมการอ่าน

นอกจากนี้ การแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีคณะที่ 54 โดยมี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ โดยยึดหลัก การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ในด้านการส่งเสริมการอ่าน ได้สานต่อเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้ 1. เน้นปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักการ เรียนรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน จัดให้มี ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างทั่วถึง และใน พ.ศ. 2546 รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เพื่อรณรงค์ให้ คนไทยเห็นความสำคัญของการอ่านและมุ่งสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ “วางทุกงาน อ่านทุกคน” รณรงค์ให้ประชาชนทุกคนอ่านหนังสือทุกวัน วันละ 10-15 นาที ต่อมาใน พ.ศ. 2547 รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การ มหาชน) เพื่อเป็นแหล่งบริการองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ ประกอบไปด้วยส่วนงานภายในซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 5 ส่วนงาน ที่เป็นกำลังในการขับเคลื่อน สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1. สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เน้นส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้และการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ภายใต้บรรยากาศ การเรียนรู้ที่ทันสมัยในรูปแบบ “ห้องสมุดมีชีวิต” โดยส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสพัฒนาแลกเปลี่ยน และแสดงผลงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ 2. ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ เป็นแหล่งทรัพยากรข้อมูล การเรียนรู้ด้านการออกแบบที่สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้คนไทยมีพลังสร้างสรรค์เพื่อสร้าง สินค้าใหม่หรือผลงานที่เป็นต้นฉบับ 3. สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ ถ่ายทอดความรู้สาขา ต่างๆ ผ่านนิทรรศการสร้างสรรค์ โดยใช้นวัตกรรมใหม่ในการเล่าเรื่องราวของ ชนชาติ วิถีชีวิต ภูมิ ปัญญา และเศรษฐกิจไทยในรูปแบบมีชีวิต ที่สามารถจุดประกายความอยากรู้ การตั้งคำถาม และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิทรรศการกับผู้ชม เพื่อเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4. ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านชีววิทยาศาสตร์ของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการจัดการองค์ความรู้ ให้เกิดและเพิ่มมูลค่าใน ด้านชีววิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ 5. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม มีบทบาทหลักใน การเสริมหนุน เชื่อม ประสาน เพิ่มพลังเครือข่าย ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นการรวมพลัง ยกระดับ แพร่ขยายในบริษัทต่างๆ ในทุกภาคส่วนของสังคม

นโยบายระหว่าง พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน

นโยบายส่งเสริมการอ่านของไทยยังคงมีความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม การอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เน้นพัฒนาคุณภาพ คนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และกำหนดแนวทางการ พัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดให้ครอบครัวปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้รักการ อ่าน สนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพ และความสนใจอย่างต่อเนื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ของเครือ ข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน โดยได้กำหนดแผนงานเป้าหมายการ พัฒนา ตัวชี้วัดความสำเร็จ และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความชัดเจนต่อการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำไปปฏิบัติ ด้วยความมุ่งหวังว่าเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์คณบดีคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 เห็นชอบให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้ ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่ง ของกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่าน สำหรับประชากรในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557-2561 เพื่อให้โรงเรียน ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและ การพัฒนา ห้องสมุด และสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการนิเทศ ประเมิน และให้คำแนะนำ แก่โรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาล และเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การแถลงนโยบาย ของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายด้านการศึกษา ได้แก่ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และการกำหนดทศวรรษแห่งการอ่าน (พ.ศ. 2552-2561)

2.2.2 แนวทางพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

แนวทางพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนสามารถแบ่งเป็นประเด็นย่อย ดังนี้

2.2.2.1 ความหมายของการอ่าน

“การอ่าน” ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 900) หมายถึง ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำจำกัดความการอ่านไว้ดังนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 5) ได้จำกัดความหมายของการอ่าน คือ กระบวนการค้นหาความหมาย หรือความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์อื่นๆ ที่ใช้แทนความคิด เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่านซึ่งการอ่านให้เข้าใจก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านด้วย สอดคล้องกับคำจำกัดความของ ผกาศรีเย็นบุตร (2542:5) ได้ให้คำจำกัดความการอ่าน คือกระบวนการค้นหาความหมายหรือความเข้าใจจากตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน เช่นเดียวกับ ฉวีวรรณ คูหาภิ นันท์ (2542:2) ได้ให้คำจำกัดความ การอ่าน คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัว อักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา นอกจากนี้ บันลือ พลกษะวัน (2532 : 2) จำแนกความหมายของการอ่านไว้ สรุปได้ดังนี้ การอ่าน เป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยการผสมเสียง เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก การอ่านในขั้นต่อไปเป็นการอ่านมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน เรียกว่า อ่านได้ และพัฒนาต่อไปในระดับที่เรียกว่า อ่านเป็น เป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียน ถึงผู้อ่าน และพัฒนาไปจนเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดโดยผู้อ่านต้องอาศัยความสามารถหลายๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกต จำรูปคำ ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความหรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดีโดยการอ่านระดับนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน และต่อเนื่องตามกระบวนการตั้งแต่ข้างต้น

จากคำจำกัดความความหมายของการอ่านในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การเข้าใจสัญลักษณ์ ข้อความที่อ่าน โดยแปลความ หรือถอดความ ถ้ายึดความคิด ความรู้จาก สิ่งที่อ่านได้

2.2.2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษาแล้ว การอ่านยังมีความสำคัญ และจำเป็นในทุกช่วงชีวิตอีกนานับการดังที่ ไพพพรรณ อินทนิล (2546 : 7-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ในชีวิตประจำวัน เราจะต้องอาศัยการอ่านเพื่อการดำรงชีวิต เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนควรจะต้องรู้จักอ่านวิธีใช้วันหมดอายุจึงจะสามารถใช้สินค้านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการไปติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานที่ดิน สำนักงานขนส่งทางบก ธนาคารสถานศึกษา เทศบาล ฯลฯ จำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสือออก การอ่านหนังสือไม่ออกทำให้บุคคลนั้นรู้สึกตนเองว่า ไร้ศักดิ์ศรี ไม่สามารถร่วมพูดคุยเรื่องต่างๆ กับผู้อื่นได้อย่างเท่าเทียมกัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เพราะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะการเรียนรู้วิชาต่างๆ ไม่ว่าจะเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น กิจกรรมในสถานศึกษา 80-90 % จะต้องอาศัยการอ่าน ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่าน จึงจะสามารถร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และในทางตรงกันข้าม บันลือ พฤกษ์วัน (2532 : 10) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออกดังนี้หากเด็กอ่านไม่ได้ การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมในการเรียนของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอยเหงา เก็บกด หรือมีขณะนั้นจะแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ ในลักษณะทดแทนบมด้อยเหล่านั้น เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียน ร่วมเล่นกับเพื่อนๆ ได้ดี ตรงกันข้าม การที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจในตนเอง

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคมที่ดีนั้นอุปกรณ์สำคัญคือ การอ่าน ดังคำกล่าวของแมนมาส ซวลิต (2539 : คำนำ) ที่ว่าสิ่งหนึ่งที่ใช้วัดระดับของบุคคลและสังคมได้คือการรู้หนังสือและรู้จักใช้ประโยชน์จากหนังสือ การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเขาวนปัญญาได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเอง ผลที่ตามมาคือ ทำให้สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมแก่ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้อง เรือราวต่างๆ ได้อย่างฉับไว ดังที่มาลีนิ นิมเสมอ (2523:26) กล่าวว่าประสบการณ์จากการอ่านทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจสถานการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้อย่างทันที ทำให้เกิดการพัฒนาคคุณภาพชีวิต ผู้ที่อ่านมากก็ย่อมจะมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และเป็นคนยืดหยุ่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้ เมื่อทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมนั้นก็ย่อมจะดีไปด้วย

2.2.2.3 แนวทางพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

ธีร์ จินกราน (2556 : 117) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนดังนี้

1. เสริมเวลาการสอนและการอ่านนักเรียนควรที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาที่แข็งแกร่งตั้งแต่ระดับประถมต้น และจัดเวลาให้การสอนภาษาอย่างเพียงพอ กล่าวคือให้มีเวลาในชั่วโมงเรียน สำหรับการฝึกอ่านเพื่อพัฒนาการอ่านให้คล่องแคล่ว และการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

2. ระบบที่มีประสิทธิภาพของการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนภาษารากฐานที่จะช่วยเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนมี 4 ประการดังต่อไปนี้

- เพิ่มเวลาให้นักเรียนในการทำกิจกรรมและเพิ่มโอกาสสำหรับการเรียนในเชิงรุกมากขึ้น

- การประเมินทักษะย่อยต่างๆ ด้านภาษาอย่างเหมาะสมเป็นประจำ
- กลยุทธ์ที่เอาใจใส่ให้นักเรียนที่ขาดความพร้อมให้มากขึ้น รวมทั้งการสอนที่มีการแยกแยะความสามารถของนักเรียน

- ปรับการสอนให้เข้ากับระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน
3. ความเข้าใจของผู้สอนและการใช้กลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจถึงแนวคิดกลยุทธ์ในการสอนการอ่าน รวมถึงการพัฒนาภาษาพูด การสอนถอดความอย่างมีระบบ การเน้นความเข้าใจ การอ่านอย่างคล่องแคล่วโดยการฝึกและใช้สื่อที่เหมาะสม อีกทั้งขยายขอบข่ายการเขียน รวมไปถึงการแต่งเรียงความ

4. ความเข้าใจความสำคัญของการอ่าน ระบบการศึกษาควรพัฒนาความเข้าใจแนวคิดเรื่องความสำคัญของการอ่าน และการเรียนรู้ภาษาในระดับประถมต้น และการสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกัน เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนจะบรรลุถึงผลลัพธ์ด้านการอ่านพื้นฐาน กิจกรรมที่สำคัญเช่น การสร้างห้องสมุดโรงเรียนและชั้นเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียน และการร่วมมือกับผู้ปกครอง เพราะการสนับสนุนจากที่บ้านจะช่วยเสริมทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

5. ห้องสมุดในชั้นเรียนและโรงเรียน และการทุ่มเทเวลาให้กับการอ่าน การเข้าถึงหนังสือนิทานที่อ่านง่ายและน่าสนใจ ครูผู้สอนควรอ่านนิทานในชั้นเรียนพร้อมกับทำกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับนิทาน การเล่าเรื่อง การอ่านให้ครูและนักเรียนคนอื่นๆ ฟังชั้นเรียนควรมีสื่อการอ่านในระดับต่างๆ กัน เพราะนักเรียนมีระดับความสามารถที่ต่างกัน ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ เพื่อที่จะได้จัดสื่อเพื่อการฝึกหัดที่ต่างกันไป กำหนดเวลาให้กับการอ่าน เน้นเรื่องการให้นักเรียนอ่านโดยอิสระตามลำพัง หรือเน้นกิจกรรมการอ่านเป็นกลุ่มหรือคู่ และควรกำหนดเวลาสำหรับการใช้ห้องสมุดประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าถึงหนังสือที่หลากหลาย และยืมหนังสือกลับบ้านไปอ่าน

6. การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน: วิสัยทัศน์ของโรงเรียน “อ่าน” วิธีการแบบร่วมมือกันทำทั้งโรงเรียน ครูทุกคนควรส่งเสริมการอ่านภายในชั้นเรียน ทำตัวเป็นแบบอย่าง แสดงให้นักเรียนเห็นว่าครูก็อ่านเช่นกันนอกจากนี้ควรจัดให้มีงานการส่งเสริมการอ่าน เช่นการแข่งขัน ชมรมหนังสือ และการจัดแสดงเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญของการอ่านและสนับสนุนให้ลูกอ่านเพื่อ

ความเพลิดเพลินที่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ จากบทความในการประชุมวิชาการ Thailand Conference on Reading 2011 จัดโดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK Park วันที่ 24-25 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ได้กล่าวถึง การพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน ดังนี้ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยเน้นการอ่านและการเขียนบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของนักเรียน และทำให้ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและการเขียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้จัก เลือกรับ ประเมิน และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่มีคุณภาพ เช่น วรรณกรรมระดับโลก วรรณกรรมสำหรับเยาวชน เพื่อส่งเสริมความรู้ ความคิดที่กว้างขวางและในเชิงลึก และให้มีการพูดคุย/แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.2.2.4 การส่งเสริมการอ่าน

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวไปในข้างต้น ทำให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องใช้การอ่าน ทั้งในการเรียนรู้ในโรงเรียน นอกโรงเรียน การดำรงชีวิตในปัจจุบัน อันจะมีผลสืบเนื่องในอนาคตอีกด้วย ครูผู้สอน นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องศึกษาเรื่องการอ่าน การสอนอ่าน เพื่อพัฒนาวิธีสอน ส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 222) ได้ให้นิยาม การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง งานที่เกื้อหนุนให้ดู หรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ นอกจากนี้ อักษร รุ่งมณี (2520 : 51) ได้ให้คำจำกัดความกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สภาพการเรียนรู้ที่ผู้อ่านใช้ทั้งร่างกายและสมอง ในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น การเล่านิทาน การอ่านนิทาน การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการอ่าน ทั้งทางด้านความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและแม่นยำ ขวลิขิต (2543 : 77) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านคือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย

จากความหมายในข้างต้น การส่งเสริมการอ่าน จึงหมายถึงการจัดกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการอ่าน และอ่านจนเป็นนิสัย ดังนั้นการอ่านมิใช่ทักษะที่เกิดเองตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการเรียนรู้เรื่องต่างๆที่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวหนังสือในภาษาแต่ละภาษา สำหรับบางคนการเรียนอ่าน เป็นการยาก ต้องอาศัยการแนะนำสั่งสอนฝึกฝนด้วยตนเอง และมีโอกาสได้อ่าน การที่จะรู้ว่าหนังสือให้ความรู้ความเพลิดเพลินอย่างไร ก็ต้องหัดอ่านให้ได้แตกฉานก่อนถึงเวลานั้น จะต้องมีผู้ออกให้รู้หนังสือจะให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง ในระยะแรกเริ่มการเรียนอ่าน จะต้องมีการแนะนำให้รู้จักหนังสือ ใ้ใจให้เกิดความอยากอ่าน และการอ่านเป็นพฤติกรรมสื่อสารและรับสารอย่างหนึ่ง พฤติกรรมเช่นนี้จะเจริญงอกงามเมื่อมีผู้กระทำมากกว่าหนึ่งคน เพื่อส่งสาร รับสาร ย่อยสาร สนอง ตอบสาร พัฒนาสาร และกระจายหรือส่งสารต่อไป เป็นวงจร ดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นการกระทำที่มีผู้เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองคน คือ ผู้จัดกิจกรรมหนึ่งคน และเป้าหมายหนึ่งคน บุคคลที่เป็นเป้าหมายอาจมีการรับสาร และพัฒนาสาร และกระจายไปสู่กลุ่มคน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่ที่จัดโดยหน่วยงานราชการ สมาคม องค์กรเอกชนจะเป็นการจัดโดยกลุ่มคน มีบุคคลเป้าหมาย ดังนั้น จึงมีความรู้สึกร่วม หรือรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันเพื่อให้ได้ดีที่สุด นอกจากนี้ ผู้ที่อ่านหนังสือแตกฉานแล้ว และสังคมที่ประกอบด้วยผู้อ่านที่พัฒนาการอ่านไปมากแล้ว ก็ยังมีความอยากรู้เรื่องราวต่างๆ ให้มากมาย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญตเห็นไปไซ้ประโยชน์ดานการคานไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นไปอีก ในทางกลับกันถ้าเกิดความพอใจว่า ได้อ่านมากแล้ว รู้มากแล้วความพอใจเช่นนี้เป็นอันตราย เพราะจะปิดกั้นความเจริญทางสติปัญญา ความรู้ของตนเอง จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อรักษาความสนใจในการอ่านให้ต่อเนื่อง เป็นการเปิดทางเพื่อพัฒนาตนเองจนตลอดชีวิต (แมนมาส ขวลิขิต. 2543 : 76-79) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. ไร้ใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมาย อาจเป็นคนเดียว หรือกลุ่มคนหรือคนทั่วไป ให้เกิด ความอยากอ่านหนังสือโดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์หรือผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมนานาประการ 2. จูงใจ ให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้ แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก ที่มีอยู่ในหนังสือตามที่ผู้จัดกิจกรรมนำมา กล่าว นอกจากจะเป็นประโยชน์แล้ว ยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจ ถ่องแท้ นั้นคุ้มค่า ให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรีไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยอ่าน ช่วยตีความหมาย ซึ่งบางครั้ง อาจคลาดเคลื่อนได้ เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เอาชนะตนเองให้อ่านหนังสือให้ได้ 3. กระตุ้น แนะนำ ให้อยากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่างๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อยากรู้อยากดูให้รอบรู้และ รู้สึกซึ่ง เปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านอีกเรื่องหนึ่งต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่จะขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือทำลายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่าให้อยากนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้อยากเขียนหนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีกว่าเล่มที่อ่าน เหล่านี้เป็นต้น 4. สร้างบรรยากาศการอ่านขึ้นในบ้านในโรงเรียน และในสังคม นอกจากกิจกรรมจะไร้ใจ จูงใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เกิดความคิดให้กว้างแล้วกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุง แหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านเข้าไว้ในการเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่างๆ

ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีผู้ศึกษาไว้ มีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่พบบ่อยคือ การจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจโดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน แมนมาส ขวลิขิต (2529:223-224) ได้จัดประเภทของกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสรุปลงไว้เป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมไร้สื่อประสาท หมายถึงกิจกรรมที่ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ทักษะการฟัง ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่อง จากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การโต้ว่าที่ และการบรรเลงดนตรีหรือร้องเพลง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ในอรรถรส การจัดกิจกรรมซึ่งเน้นทักษะการฟังไม่ใช่อุปกรณ์ที่เบี่ยงเบนความสนใจไปทางอื่น เช่น ภาพและท่าทาง ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึง

2. กิจกรรมไร้จักขุประสาท หมายถึงกิจกรรมที่ชวนให้ดู ฟัง ฟินิจ และอ่านความหมายของสิ่งที่เห็น กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดแสดงสิ่งต่างๆ อาทิ การจัดแสดง ภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ การจัดนิทรรศการหนังสือและสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใน หนังสือ กิจกรรมเน้นทักษะการดูซึ่งมีการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของ จะมีคำบรรยายอธิบายสิ่ง ที่แสดง สรุปลงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่จัดแสดงหรือประวัติความเป็นมาเฉพาะที่จำเป็นเพราะมุ่งให้ผู้ ร่วมกิจกรรมใช้สมาธิในการดู

3. กิจกรรมเร้าโสตและจักขุประสาทหมายถึงกิจกรรม ซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อมๆ กันกิจกรรมประเภทนี้สามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้ดี เพราะมีทั้งเสียง ภาพ และความเคลื่อนไหว ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ เช่น การเล่านิทานประกอบภาพแบบต่างๆ และการเล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบ การฉายภาพนิ่งประกอบการบรรยาย การฉาย ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ การสาธิต เทคนิควิธีการเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงทางธรรมชาติ และการแสดงเรื่องจากหนังสือประกอบดนตรี หรือการขับร้อง เป็นต้น

4. กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยเป็น การสานต่อ การอ่านหรือฟังเรื่องจากหนังสือ โดยการเขียนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การสรุปเนื้อเรื่องหรือประเด็นสำคัญ การแต่ง ดัดแปลงหรือเรียบเรียงเรื่องใหม่ การเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือ ได้รับฟังในแง่มุมต่างๆ รวมทั้งการวาดภาพประกอบเรื่อง เป็นต้น

5. กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน หมายถึงกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมี ส่วนร่วมด้วย อย่างเต็มที่โดยการลงมือทำทั้งเพื่อเรียนรู้ ฝึกฝน หรือการแข่งขัน กิจกรรมทำนองนี้ นอกจากให้ความรู้และส่งเสริมการอ่านแล้ว ยังส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ช่วย ให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนุกและภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่น ในตนเองตัวอย่างกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน เช่น การเล่านิทานแล้วให้ผู้ฟังวาดภาพหรือแสดงท่าทางประกอบ การแข่งขัน ร้องเพลงประกอบนิทาน นวนิยายหรือบทละคร การแข่งขัน เล่าเรื่องที่ได้อ่าน การแข่งขันเรียบเรียง เรื่องที่ได้ฟัง การแข่งขันเขียนเรื่องขึ้นใหม่ตามแก่นเรื่องที่ได้อ่าน การตอบปัญหา การแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่ง จากเรื่องที่อ่าน และการโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น การส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนก่อนวัยรุ่นในประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ดังกล่าว ข้างต้นนี้ทุกประเภท นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมโครงการซึ่งเป็นกิจกรรมใหญ่ที่อาจ ประกอบด้วย กิจกรรมหลายประเภท

จากข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่าน หมายถึงการจัดกิจกรรมหรือการกระทำ ต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการอ่านและเกิด พฤติกรรมการอ่านจนเป็นนิสัย กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญเพราะเป็นวิธีการช่วยส่งเสริม การอ่านเพื่อรักษาความสนใจในการอ่านให้ต่อเนื่อง เป็นการเปิดทางเพื่อพัฒนาตนเองจนตลอดชีวิต การเรียนอ่านในเบื้องต้น จะต้องมีการแนะนำให้รู้จักหนังสือ ประโยชน์ที่ได้จากหนังสือและการอ่าน เราใจให้เกิดความอยากรู้ อยากรู้อ่าน โดยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะมีลักษณะสำคัญคือ เราใจ จูงใจ กระตุ้น แนะนำ ให้ออยากรู้อ่าน และสร้างบรรยากาศการอ่าน

2.2.2.5 การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

ห้องสมุดถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมการอ่าน ธนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียน นานาชาติบางกอกพัฒนา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียนนั้นนักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน จะมี คุณลักษณะเป็นเด็กฉลาดรอบรู้ เริ่มอ่านหนังสือแต่เยาว์วัย อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอด้วยความเพลิดเพลินสามารถเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชื่นชอบหรือสนใจด้วยตัวเอง เห็นคุณค่าของการอ่าน นอกจากนี้ ยังชอบใช้ห้องสมุด ในการค้นคว้า และยืมหนังสืออย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกับบทความทางวิชาการ ของ ไข่มุก เหล่าสุนทร (2550:99-100) ได้เขียนบทความเผยแพร่ในวารสารวิจัยและนวัตกรรมสาธิต ใน หัวข้อ ห้องสมุดโรงเรียนกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมวัสดุสารนิเทศ ทุกชนิด ได้แก่ วารสาร นิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อโสตทัศนวัสดุ และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่นับว่าเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง นอกจากนี้ห้องสมุดจัด ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมปลูกฝังนิสัยการมีวินัยมีนิสัยรักความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนปูพื้นฐานสำหรับการใช้ห้องสมุดประเภทอื่นและการศึกษาดูชีวิต ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียนแต่ละแห่งต่างมีนโยบายหลักสนับสนุนและส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นแหล่งฝึกสมองและสติปัญญาของนักเรียน จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสิ่งพิมพ์อย่างหลากหลาย และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านที่สำคัญ ดังนั้นในการส่งเสริมหรือพัฒนาการอ่านจึงต้องให้ความสำคัญและพัฒนาห้องสมุดไปพร้อมกัน จากการศึกษาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557-2561 โดยมีเป้าหมายประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการดังนี้ 1. คุณภาพผู้บริหาร 2. คุณภาพครู 3. คุณภาพนักเรียน 4. คุณภาพโรงเรียน ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายเป็น 2 ระยะ คือ เป้าหมายปีงบประมาณ 2557-2558 และเป้าหมายปีงบประมาณ 2561 มีรายละเอียดดังนี้

1. คุณภาพผู้บริหาร เป้าหมายปีงบประมาณ 2557-2558 ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารจัดให้มีแผนงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดที่สนองแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด (1ป 4ส) ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน 2. ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดในรูปของคณะกรรมการ 3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด ที่เหมาะสมและเพียงพอ 4. ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นไปตามเป้าหมาย 5. ผู้บริหารสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด 6. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุด 7. ผู้บริหารมีนิสัยรักการอ่านและใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

เป้าหมายปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารสามารถบริหารแผนงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและส่งเสริมการใช้ห้องสมุด และ 3. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านและการใช้ห้องสมุด

2. คุณภาพครู เป้าหมายปีงบประมาณ 2557-2558 ประกอบด้วย 1. ครูบรรณารักษ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานห้องสมุดและการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2. ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 3. ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ 4. ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน 5. ครูบรรณารักษ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์จัดทำสรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

เป้าหมายปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย 1. ครูบรรณารักษ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์สามารถบริหารงานห้องสมุดและจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2. ครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่มีคุณภาพและหลากหลาย 3. ครูผู้สอนบูรณาการการอ่านกับการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 4. ครูผู้สอนและครูบรรณารักษ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ศึกษา วิจัยและพัฒนานวัตกรรมส่งเสริม นิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

3. คุณภาพนักเรียน เป้าหมายปีงบประมาณ 2557-2558 ประกอบด้วย 1. นักเรียนทุกคนมีเป้าหมายในการอ่าน คิดรูปแบบ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของตนเอง 2. นักเรียนใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี และร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยความเต็มใจอย่างสม่ำเสมอ 3. นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 75 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ 4. นักเรียนใช้เวลานอกเวลาเรียนในการอ่านหนังสือเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที 5. นักเรียนเลือกอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือแบบเรียนเฉลี่ยอย่างน้อยคนละ 20 เล่มต่อปี

เป้าหมายปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย 1. นักเรียนทุกคนมีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศ 2. นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 3. นักเรียนมีความสามารถในการประเมิน เลือกรับและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม 4. นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. คุณภาพโรงเรียน เป้าหมายปีงบประมาณ 2557-2558 ประกอบด้วย 1. โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 30 พัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด 3 ดี ที่ทันสมัยและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดและตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและอย่างน้อยร้อยละ 10 สามารถเป็นต้นแบบได้ 2. โรงเรียนทุกแห่งมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้ 3. โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 30 มีห้องสมุดที่เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน 4. โรงเรียนทุกแห่งมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด

เป้าหมายปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย 1. โรงเรียนทุกแห่งมีห้องสมุด 3 ดี ที่ทันสมัยและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดและตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนและให้บริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน และจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และคนควาของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้กำหนดแนวทางให้เป็น “ห้องสมุด 3 ดี” ที่เน้นการพัฒนาใน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หนังสือและสื่อการเรียนรู้ ดี บรรยากาศดี และบรรณารักษดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 92-107) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ดี 1 : หนังสือและสื่อการเรียนรู้

หนังสือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ทำให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานสู่การปฏิบัติให้เกิดความชัดเจน และความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ควรส่งเสริมให้ห้องสมุดมีหนังสือ ที่มีสารประโยชน์ มีปริมาณเพียงพอ และเหมาะสมตรงกับความต้องการ ของผู้เรียน และส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติในการจัดหาหนังสือเขาห้องสมุด เพื่อใช้ประกอบ การคัดเลือกหนังสือและใช้หนังสือที่มีในห้องสมุดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ดี 2 : บรรยากาศและสถานที่

ห้องสมุดโรงเรียนในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ก้าวหน้า โดยการผสมผสานกับควมมีชีวิตชีวา สดชื่นแจ่มใส มีใช้เป็นเพียง ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือไว้บริการเพียงอย่างเดียวต้องจัดบรรยากาศแห่งการอ่าน จัดอาคารสถานที่ให้น่าเข้าใช้ จัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ งานห้องสมุดให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นห้องสมุดที่ดีนั้น ควรมีองค์ประกอบที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการได้รับ ประโยชน์สูงสุด ดังนี้

1. บรรยากาศและสถานที่ พิจารณาการออกแบบการจัด บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดให้ทันสมัยและมีบรรยากาศ ที่ดี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้าวิจัย การจัดวาง ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย อุณหภูมิ สี และ องค์ประกอบของครุภัณฑ์ที่ใช้ใหม่มีความสอดคล้องเป็นแนวคิดเดียวกัน รวมทั้งการจัดวางมุมต่างๆ ภายในห้องสมุดด้วย

2. ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด พิจารณาคุณค่าของ ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใหม่จำนวนเหมาะสม และตรงตามความต้องการของผู้ใช้

3. ระบบงานห้องสมุด พิจารณาระบบงานห้องสมุดโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยงานครุบรรณารักษ์ให้เกิดประสิทธิภาพ และให้บริการแก่ผู้ใช้ให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

4. บริการและกิจกรรม พิจารณาคุณภาพของงานบริการ ให้สะดวก รวดเร็ว และมีอัธยาศัยไมตรี ทำให้หนังสือมีชีวิต และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

5. บุคลากร พิจารณาคุณภาพของบุคลากร ต้องพัฒนา ครุบรรณารักษ์ ให้มีความรู้ในการบริหารจัดการห้องสมุดสมัยใหม่ สร้างมุมมองใหม่ๆให้เกิดขึ้นมีการทำงานเชิงรุกเพื่อสนองความต้องการ การเรียนรู้แก่คนทุกเพศทุกวัยในโรงเรียน รวมทั้งชุมชน

6. รายการครุภัณฑ์ประกอบห้องสมุด โรงเรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการ และความเหมาะสมกับขนาดของห้องสมุด โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ในการจัดห้องสมุด บรรยากาศ การให้บริการ และกลุ่มเป้าหมาย ที่จะมาใช้บริการเป็นหลัก

ติ 3 : บรรณารักษ์และกิจกรรมติ

บุคลากรห้องสมุดประกอบด้วย บุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในงานห้องสมุด ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้เรียน ตลอดจนชุมชน แต่บุคคลที่สำคัญที่สุดของห้องสมุด คือ ครูบรรณารักษ์ ซึ่งจะเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงความรู้ในห้องสมุด กับผู้ใช้บริการ ซึ่งครูบรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้มีความรู้ดีอย่างต่ำปริญญาตรีทางบรรณารักษศาสตร์หรือสารสนเทศศาสตร์ หรือได้ผ่าน การอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารสนเทศศาสตร์ หรือการบริหาร งานห้องสมุด และการส่งเสริมการอ่าน มีหัวใจในการให้บริการมีอัธยาศัย ไมตรี ยิ้มแย้มแจ่มใส และบริหารจัดการงานห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน ตลอดจนได้รับการสนับสนุน ใหมมีโอกาสในการอบรม ดูงาน หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากร ห้องสมุดอื่นๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถบริการความรู้ให้เขาถึงผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็วรวมทั้งมีเวลาในการปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้ห้องสมุด มีชีวิตชีวา และเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จึงเป็นวิธีการที่จะกระตุ้นให้เกิดการอ่านอย่างต่อเนื่อง และเป็นแรงจูงใจ ให้ผู้อ่านได้อ่านอย่างมีความสุข ดังนั้น ห้องสมุดโรงเรียนควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ในส่วนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพมหนนครจากการศึกษาเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อสร้างและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เอกสารลำดับที่ 13/2551 (2551 : 9-19) พบว่ากรุงเทพมหานครได้ใช้มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน ประถมศึกษาของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของห้องสมุดโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งกำหนดมาตรฐานไว้ 2 หมวด คือ หมวด ก. มาตรฐานทั่วไป และหมวด ข. มาตรฐานเชิงปริมาณตามรายละเอียดที่ได้สรุปมาพอสังเขปดังนี้ หมวด ก. มาตรฐานทั่วไป ประกอบไปด้วย 8 ส่วนดังต่อไปนี้

1. หน้าที่และความรับผิดชอบ ห้องสมุด มีหน้าที่ สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตลอดจนนโยบาย และโครงการของโรงเรียน ให้การศึกษาค้นคว้าแก่นักเรียน และครูอาจารย์ ปลุกฝังนิสัยรักการอ่านและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้อ่านหนังสือตามความสนใจ ความต้องการและความสามารถของตน ให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียน เตรียมนักเรียนให้มีประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อเข้าใจวิธีการใช้ห้องสมุดทั่วไปที่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาพัฒนาตนเองในอนาคต ให้บริการอำนวยความสะดวกกับครู อาจารย์ ในการเลือก และใช้วัสดุสารนิเทศเพื่อประโยชน์ในการสอน และให้บริการชุมชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

2. โครงสร้างการบริหาร ห้องสมุดมีฐานะเป็นศูนย์กลางกลุ่มวิชา โดยมีบรรณารักษ์เป็นหัวหน้าศูนย์กลางกลุ่มวิชา จึงต้องมีการบริหารงานห้องสมุด โดยห้องสมุดขึ้นตรงต่อผู้บริหารของโรงเรียน มีคณะกรรมการห้องสมุด ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และวางแผนการดำเนินงานห้องสมุด โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นที่ปรึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มวิชาทุกกลุ่มเป็นกรรมการ บรรณารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ บรรณารักษ์ทำหน้าที่ดำเนินการในด้านงานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการห้องสมุดของโรงเรียน การบริหารงานห้องสมุดเป็นไปตามมติของคณะกรรมการห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บริการและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด บริการต่างๆ ซึ่งจัดขึ้นทั้งในโรงเรียน และ ชุมชน ดังนี้ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด บริการยืม-คืน บริการหนังสือจอง บริการตอบคำถาม การช่วยค้นคว้า และบริการสารสนเทศ บริการอื่นๆ นอกจากนี้ ห้องสมุดมีหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน และกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอน ดังนี้ เล่านิทาน จัดนิทรรศการ อภิปราย สนทนาเรื่อง หนังสือ ใ้ว่าที่ ทายปัญหา และกิจกรรมอื่นๆ รวมถึงการสร้างความร่วมมือส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด เพื่อพัฒนางานเทคนิคและบริการของห้องสมุด ในระหว่างห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประเภทอื่นๆ

4. วัสดุสารนิเทศ ห้องสมุดควรมีวัสดุสารนิเทศทุกประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาคและวัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง ของจริง ของยกตัวอย่าง แผนที่ ลูกโลก เกม ของเล่นเสริมทักษะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แอ็บบันทึกเสียง สไลด์ ฟิล์มสคริป วิดีทัศน์ เป็นต้น

5. บุคลากร ควรมีบุคลากรปฏิบัติงานห้องสมุดเต็มเวลา และมีความรู้ความสามารถ ตรงตามสายงานที่ปฏิบัติ เช่น บรรณารักษ์ ควรมีวุฒิต่างอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ ปริญญาตรีสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์หรือสูงกว่า นอกจากนี้ ควรมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ที่ผ่านการอบรมและฝึกปฏิบัติงานห้องสมุดจากโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน และบุคลากรของห้องสมุด ควรได้รับการพัฒนาเช่น เข้าร่วมประชุมวิชาการที่จัดโดยสมาคมวิชาชีพทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หรือสารนิเทศ ได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสได้ศึกษาและดูงานห้องสมุดทั้งภายในและต่างประเทศ

6. การดำเนินงานด้านเทคนิค จัดหาวัสดุสารนิเทศตามหลักสูตรประถมศึกษา ตามนโยบายของโรงเรียนและตามความต้องการของนักเรียน ครู อาจารย์ และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ โดยต้องมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ จัดหมวดหมู่วัสดุสารนิเทศ และทำบัตรรายการตามระบบสากล จัดหาอุปกรณ์สำหรับดำเนินงานด้านเทคนิคอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ดูแล สํารวจและบำรุงรักษาวัสดุสารนิเทศให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดเวลา

7. อาคารห้องสมุดและครุภัณฑ์ ในส่วนของอาคารสถานที่ ห้องสมุดควรตั้งอยู่ในที่ สะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนและไกลจากเสียงรบกวน มีเนื้อที่เพียงพอสำหรับ บริการการอ่านการศึกษาค้นคว้าเป็นชั้นเรียน การจัดบริการและกิจกรรมของห้องสมุดการดำเนินงาน ของบุคลากรในห้องสมุด การจัดเก็บวัสดุสารนิเทศ โดยคำนึงถึงการขยายงานในอนาคต มีแสงสว่างที่ เพียงพอ ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีครุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน คงทน สะดวกต่อ การเคลื่อนย้ายและรักษาความสะอาด

8. งบประมาณ ควรได้งบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อให้สามารถดำเนินงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณผ่านหน่วยงานต้นสังกัด เงินบริจาค และรายได้อื่นๆ จากการจัดกิจกรรมต่างๆ

ในหมวด ข. มาตรฐานเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

1. จำนวน วัสดุสารนิเทศ ห้องสมุดควรมีจำนวนวัสดุสารนิเทศ ดังนี้ วัสดุตีพิมพ์ หนังสือ 7 เล่ม ต่อนักเรียน 1 คน โดยจัดเฉลี่ยให้มีหนังสือทุกประเภท วารสารวิชาการและวารสารทั่วไป 5 ชื่อ ต่อนักเรียน 400 คน หากมีนักเรียนมากกว่า 400 คน ให้เพิ่มได้ตามความเหมาะสม วัสดุไม่ตีพิมพ์ ควรมีเพียงพอตามความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้บริการ

2. จำนวนบุคลากร โดยมีบุคลากรคิดเป็นสัดส่วนเทียบกับจำนวนนักเรียนดังราย

ละเอียดในตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบสัดส่วนกับจำนวนบุคลากรต่อจำนวนนักเรียน

บุคลากร	จำนวนนักเรียน:บุคลากรห้องสมุด (คน)					
	ต่ำกว่า 400	400	600	800	1,000	1.200 ขึ้นไป
หัวหน้างานห้องสมุด	1	1	1	1	1	1
บรรณารักษ์	-	1	2	2	3	3
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	1	2	3	4	4	5
นักการภารโรง	1	1	1	1	1	1
รวม	3	5	7	8	9	10

3. อาคารห้องสมุดและครุภัณฑ์ ขนาดของห้องสมุดควรมีขนาด 1 ห้องเรียนสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 400 คน และมีขนาดห้องเพิ่มขึ้น 1 ห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุก 200 คน สำหรับโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่าน ให้มีจำนวน 40 ที่นั่งต่อนักเรียน 400 คน ชั้นหนังสือและชั้นวารสาร ให้มีขนาดพอเหมาะและมีจำนวนเพียงพอ สำหรับจัดเก็บวัสดุสารนิเทศและต้องคำนึงถึงการขยายในอนาคตด้วย

4. งบประมาณ ควรได้รับงบประมาณ อย่างน้อยร้อยละ 10 ของงบประมาณการเรียนการสอนทั้งหมดของโรงเรียน

2.2.2.6 บทบาทของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน

การอ่านหนังสือให้เก่ง หรือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย จะต้องใช้เวลาและปลูกฝังกันตั้งแต่วัยเด็กและต้องอาศัยปัจจัยและความร่วมมือของทุกฝ่ายครอบครัวผู้ปกครอง โรงเรียนและบุคลากรผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ดังที่ ผกา ศรีเย็นบุตร ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้ ครอบครัว มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการอ่าน เพราะอยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด การมีหนังสือที่หาอ่านได้ง่ายภายในบ้าน คนในครอบครัวมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ชอบอ่าน ก็ทำให้เด็กสนใจอ่านหนังสือตามไปด้วย ครู อาจารย์ ผู้บริหาร จะมีบทบาทสำคัญที่โรงเรียน ถ้าบุคลากรเหล่านี้เห็นความสำคัญของการอ่านก็จะแทรกเข้าไปในการเรียนการสอน สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนผู้บริหารอาจจะสนับสนุนให้จัดกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการอีกหลายท่านอาทิ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 86) สรุปได้ดังนี้ บ้านหรือครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ให้กับลูก เช่นเล่านิทาน เล่าเรื่อง อ่านหนังสือให้ลูกฟัง โรงเรียน มีห้องสมุดที่น่าสนใจ น่าเข้าไปอ่าน ครูและบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทำให้เด็กอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการประกวดเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา โต้วาทิ แสดงละคร สนทนาเรื่องหนังสือ ฯลฯ วิเชียร เกษประทุม (2523 : 219) ได้อธิบายไว้ว่า ครูเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ครูจะต้องหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือจนติดเป็นนิสัย สร้างลักษณะนิสัย ให้เป็นนักอ่านใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ อ่านอย่างเต็มใจ ไม่ต้องถูกบังคับอ่าน ดังนั้นครูจึงต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ ประเทิน มหาพันธ์ กล่าวไว้ว่า ครูควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือนอกเหนือไปจากบทเรียน เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการอ่านอย่างกว้างขวางพอที่จะทำให้เด็กเกิดนิสัยรักหนังสือและรักการอ่านได้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน และจัดให้มีการส่งเสริมการอ่านขึ้นในโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการอ่านที่พบว่าครอบครัวผู้ปกครอง โรงเรียนและบุคลากรผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านนี้ อาทิทยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย นิสัยรักการอ่านสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่าน มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงาม บรรยากาศดีและเหมาะสมในการทำกิจกรรมการอ่าน โรงเรียนมีงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสืออย่างไม่จำกัด อีกทั้งนโยบายของโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับห้องสมุดเนื่องจากเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในโรงเรียน ในส่วนของทางบ้านผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่านโดยจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่าน พาไปร้านหนังสือและ ชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำเมื่อไปสถานที่ต่างๆ มักมีหนังสือติดตัวไปด้วย การชมเชยทุกครั้งนี้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความสามารถในการอ่าน อีกทั้งชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้จากการอ่านและนำความรู้ที่อ่านมาใช้ในชีวิตประจำวัน และทำให้การอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันของครอบครัว โดยมีหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์ไว้ให้อ่านเสมอ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านดังกล่าวส่งผลให้เกิดความคุ้นเคยและแสดงออกถึงความสนใจอ่านจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านโดยมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ธนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา ครอบครัวมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการสร้างและพัฒนานิสัยรักการอ่าน ดังนี้ ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของการอ่าน มีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน ดูแล แนะนำ และช่วยเลือกหนังสือที่มีคุณภาพให้เด็กอ่าน จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน และเป็นต้นแบบในการอ่าน ในส่วนของโรงเรียน พบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ การมีหลักสูตรสรรสนเทศที่สอนและพัฒนาทักษะการอ่าน ตลอดจนห้องสมุดโรงเรียนที่มีคุณภาพ ความร่วมมือของครูบรรณารักษ์ ความร่วมมือระหว่างทางบ้านกับโรงเรียน และการสร้างวัฒนธรรมการอ่านในโรงเรียน วราภรณ์ จารุเมธิชน (2555 : 69-70) ได้ทำการวิจัยบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น พบว่าบทบาทพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ปกครอง การอธิบายให้เด็กเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำส่งเสริมการอ่านด้วยการอ่านหนังสืออ่านบทความเรื่องที่น่าสนใจให้เด็กฟัง อธิบายให้ฟังในเรื่องที่เด็กอ่านแล้วสงสัย ส่งเสริมการเลือกซื้อหนังสืออ่านด้วยตนเอง การกล่าวชมเชยทุกครั้งที่เด็กแสดงความสามารถในการอ่าน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่านหนังสือ บทบาทและพฤติกรรมเหล่านี้ของผู้ปกครองจะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสูงตามไปด้วยสฤณี เกรียงชัยพร (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการ อ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า การสนับสนุนด้านการอ่านจากครูในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านเป็นอันดับ 1 แสดงว่าการสนับสนุนด้านการอ่านจากครูในโรงเรียนโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสมทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เพราะนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน และพบว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับผู้ปกครองดี ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพราะผู้ปกครองและนักเรียนจะมีโอกาสใช้เวลาร่วมกันมากที่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น ใช้เวลาพูดคุยกับลูกเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟังหรือพากันไปชมนิทรรศการ แนะนำและเลือกซื้อหนังสือให้กับนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า บทบาทของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน นั้นคือบทบาทของบุคลากรในครอบครัว คือ ผู้ปกครอง และบุคลากร ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ในโรงเรียน บทบาทของผู้ปกครองในครอบครัวที่มีการส่งเสริมการอ่าน จะสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการอ่าน จัดหาหนังสือมีมุมหนังสือภายในบ้าน วางแผนจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กๆ ให้อ่านหนังสือทุกวันเป็นกิจวัตร และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน บทบาทของครู อาจารย์ ผู้บริหาร ในโรงเรียน โรงเรียนถือเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านของเด็กต่อจากครอบครัว โดยผู้บริหารให้การสนับสนุน และมีนโยบายส่งเสริมการอ่านที่ชัดเจน ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการอ่าน โดยครูเป็นผู้ดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมต่างๆ และสามารถสอดแทรกกระบวนการอ่านเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการร่วมมือกันกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดจัดกิจกรรมการอ่านกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการอ่านและอยากเข้าร่วมกิจกรรม อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ผู้ปกครองและโรงเรียนควรร่วมมือกันและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการอ่าน

2.2.3 กรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่าน

กรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่านเป็นกิจกรรมย่อยด้านการอ่าน กิจกรรมที่ 1 ประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนแกนนำการอ่านทั้ง 80 โรงเรียนให้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และสามารถขยายผลให้โรงเรียนในเครือข่าย ตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และค่าเฉลี่ยของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศทั้ง 3 กลุ่มสาระ เป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน ให้มีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพของตนเองอย่างสูงสุด ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายที่ติดเทียมกับการจัดการศึกษาในระดับสากล ซึ่งการดำเนินการแบ่งเป็น 4 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 การประชุมชี้แจงโครงการ กิจกรรมที่ 2 ด้านวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น 4 กิจกรรมย่อย ได้แก่ การประกวด และแข่งขันความสามารถด้านวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนและครูผู้สอน การประเมินคัดเลือกครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ตามเกณฑ์มาตรฐานกรุงเทพมหานคร การประเมินโรงเรียนด้านจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ กิจกรรมที่ 3 ด้านคณิตศาสตร์ แบ่งเป็น 5 กิจกรรมย่อย ได้แก่ การประกวด และแข่งขันความสามารถด้านคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนและครูผู้สอน การประเมินคัดเลือกครูผู้สอนคณิตศาสตร์ตามเกณฑ์มาตรฐานกรุงเทพมหานคร การประเมินโรงเรียนด้านจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ การพัฒนาครูผู้สอนคณิตศาสตร์ และการศึกษาดูงานการจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ กิจกรรมที่ 4 ด้านการอ่าน แบ่งเป็น 4 กิจกรรมย่อย ได้แก่ การประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน การเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่จัดกิจกรรมดีเด่น และครูภาษาไทยผู้จัดการเรียนการสอนดีเด่น การสัมมนาและศึกษาดูงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการประกวด และแข่งขันความสามารถด้านภาษาไทยของครูและนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีบุคลากรทางด้านการศึกษาราชการครู ผู้บริหาร นักเรียนและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีบุคลากรทางด้านการศึกษาราชการครู ผู้บริหาร นักเรียนและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เข้าร่วมโครงการ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่านตามคู่มือการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน (สำนักการศึกษา หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานนิเทศการศึกษา 2558) มีขอบข่าย และรายการนิเทศทั้ง 4 ส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

1.1 กระบวนการพัฒนาการอ่าน ดังนี้

1.1.1 มีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็ก

1.1.2 มีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออกอ่านไม่คล่องเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

1.1.3 มีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนทั้งโรงเรียน

1.1.4 มีกระบวนการพัฒนาการอ่านในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิดการอ่านจับใจ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้)

1.2 แผนงานโครงการสร้างนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน ดังนี้

1.2.1 มีระบบสารสนเทศด้านการส่งเสริมในการอ่าน

1.2.2 มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.2.3 การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.2.4 ผู้บริหารนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

1.2.5 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน

1.2.6 มีการประเมินตนเองและนำผลการประเมินมาพัฒนาอย่างมีระบบ

1.3 การส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1.3.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด

1.3.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ

1.3.3 การสร้างผู้นำเยาวชนรักการอ่านในโรงเรียน

1.3.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.3.5 โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน

1.4 องค์ประกอบในการส่งเสริมการอ่าน ประกอบไปด้วย

1.4.1 มีหนังสือและสื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

1.4.2 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอ่าน

1.4.3 การจัดบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วม

1.4.4 การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.4.5 การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน

1.4.6 การนำความรู้ ความเข้าใจจากการอบรม ศึกษาดูงานมาขยายผล

1.5 การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1.5.1 แผนงานและโครงการห้องสมุด

1.5.2 บรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และความเสียง)

1.5.3 การจัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้

1.5.4 การจัดการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด

1.5.5 การบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด

1.5.6 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.6 บทบาทของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน ประกอบไปด้วย
  - 1.6.1 การสร้างความเข้าใจและความตระหนัก
  - 1.6.2 การวางแผนในการพัฒนาการอ่าน
  - 1.6.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านของบุคลากรทุกคน
  - 1.6.4 การประเมินตนเองของบุคลากรในด้านการส่งเสริมการอ่าน
  - 1.6.5 การปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ
- 1.7 ภาพความสำเร็จในการอ่านของนักเรียน ดังนี้
  - 1.7.1 เลือกอ่านหนังสือเหมาะสมกับวัย
  - 1.7.2 ความรู้ความเข้าใจและทักษะการอ่าน
  - 1.7.3 การเห็นประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน
  - 1.7.4 มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice) ดังนี้

- 2.1 ด้านบุคลากร (นักเรียน ครู)
- 2.2 ด้านสภาพแวดล้อม
- 2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 เครื่องมือหรือสื่อนวัตกรรมเทคนิควิธี
- 2.5 ภาพความสำเร็จ

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทของการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นผู้ปกครอง การมีแนวปฏิบัติที่ดี การจัดการความรู้ การเผยแพร่กิจกรรมสื่อส่งเสริมการอ่าน

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกรอบการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 1 ที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างชัดเจนมาสังเคราะห์และจัดกลุ่มเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ดังนี้

1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน
2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.2 การพัฒนาห้องสมุด
  - 2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน
3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านการประเมินตนเองและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 โรงเรียนแกนนำการอ่าน

โรงเรียนแกนนำการอ่านเป็นโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกโดยโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน ซึ่งคัดเลือกโรงเรียนแกนนำการอ่านจากเครือข่ายโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 80 โรงเรียน ซึ่งทางสำนักงานการศึกษาได้ดำเนินงานจัดการอบรมตัวแทนครูโรงเรียนแกนนำการอ่านให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และจัดให้ผู้บริหาร และครูไปสัมมนาศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่นแล้วนำความรู้มาใช้ในการบริหารจัดการ และจัดกิจกรรมในโรงเรียนแกนนำการอ่านแล้วขยายผลสู่โรงเรียนในเครือข่าย และกำกับติดตามผลด้วยการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนแกนนำการอ่านทั้ง 80 โรงเรียนให้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และสามารถขยายผลให้โรงเรียนในเครือข่ายได้ กำหนดให้มีการนิเทศติดตามในช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม 2558 แบ่งเป็น 2 กิจกรรมดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน มี 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ประชุมจัดทำเอกสารประกอบการนิเทศติดตามและประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ระยะที่ 2 ประชุมชี้แจงก่อนการนิเทศติดตามและประเมิน

ระยะที่ 3 ประชุมชี้แจงผู้บริหารและครูโรงเรียนแกนนำการอ่าน

2. ติดตามและประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ติดตามและประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ระยะที่ 2 จัดพิธีมอบรางวัล

ระยะที่ 3 ประชุม สรุป และจัดพิมพ์หนังสือ

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน ขอบข่ายและรายการนิเทศแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice)

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทของการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำการอ่าน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการถอดบทเรียน

2.3.1 ความหมายของการถอดบทเรียน

จตุพร วิศิษฐ์โชติอังกูร (2560 : 35) ได้กล่าวถึงความหมาย ของการถอดบทเรียนการถอดบทเรียนนำมาซึ่งองค์ความรู้ ที่เราเรียกว่า Practical Knowledge หรือ ความรู้จากการปฏิบัตินำมาเป็นความรู้ที่พร้อมนำไปใช้ต่อในมุมมองของการพัฒนาได้ผ่านหลักการที่ว่า Right View, Right Concept และ Right Action หมายความว่า ผลการปฏิบัติที่ดี ย่อมต้องมาจาก แนวคิดและมุมมองที่ถูกต้อง การถอดบทเรียนเพื่อให้ได้บทเรียน ต้องถอดให้ลึกในระดับแนวคิดและมุมมองของการดำเนินงาน และบทเรียนที่ลึกซึ้งในระดับนี้ ผู้อ่านและใช้บทเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่มีความแตกต่างต่อไป ดังนั้นการถอดบทเรียนและได้บทเรียนที่ดีจึงมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย และก็มีวิธีการถอดบทเรียนในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ได้ “บทเรียน” ที่มีคุณภาพ

วารางคณา จันทรังค (2557:1) การถอดบทเรียน (Lesson Learned) เป็นทั้งแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการ จัดการความรู้ โดยเป็นกระบวนการดึงเอาความรู้จากการทำงานออกมาใช้เป็นทุนในการทำงานเพื่อยกระดับให้ดียิ่งขึ้น การถอดบทเรียน จึงเป็นการสกัดความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นบทเรียน/ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียน ทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ (ที่เป็นรูปธรรม) และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ เข้าร่วมกระบวนการ อันนำมาซึ่งการปรับวิคิดและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สมเกียรติ ภูพัตน์วิบูลย์ (2556 : 1) การถอดบทเรียน เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการความรู้ เป็น การจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นบทเรียนหรือความรู้ที่ชัดเจน (Explicit knowledge) ทั้งนี้ บทเรียน คือสิ่งที่อธิบายว่าทำไมถึงเกิด ทำไมถึงเป็นแบบนี้ ไม่ใช่เป็นเฉพาะเรื่องเล่า แต่มีวิธีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งการถอดบทเรียนมีความสำคัญมาก เนื่องจากปัจจุบันนี้ทุกคนต่างคนต่างทำงาน การทำงานเป็นทีมจะน้อยมาก และไม่มีการจัดบันทึก ดังนั้น เมื่อถึงอายุเกษียณราชการ การปฏิบัติหน้าที่แทน จึงต้องเริ่มนับหนึ่งใหม่ ดังนั้น เมื่อมีบทเรียนหรือบทสรุปความรู้ที่เป็นรูปธรรมที่ได้จากการทำงาน หรือความรู้ ที่ได้จากข้อค้นพบใหม่ หรือมีการแก้ไขจากความผิดพลาดเดิม และไม่ให้ความผิดพลาดนั้นเกิดขึ้นอีก ซึ่งจะ ส่งผลดีต่ออนุชนรุ่นหลังสามารถนำไปปฏิบัติได้

นรินทร์ สังข์รักษา (2555 : 22-23) ได้สรุปความหมายของการถอดบทเรียนดังนี้ การถอดบทเรียนเป็นวิธีการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ การถอดบทเรียนมีขั้นตอนและกระบวนการที่ทำความเข้าใจบทเรียนจากการวิจัย การถอดบทเรียนเป็นวิธีการจัดการความรู้แบบหนึ่งที่น่าสนใจระบบหลังการเรียนรู้หลังปฏิบัติการ ผลลัพธ์ที่ได้สุดท้ายคือองค์ความรู้ การปฏิบัติที่ดี และความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ

จากข้อมูลข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การถอดบทเรียน หมายถึง วิธีการจัดการความรู้ และมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นความรู้จากการปฏิบัติงานจริง โดยใช้วิธีการดึงความรู้และประสบการณ์ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นบทเรียน/ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) และมีวิธีการถอดบทเรียนในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ได้ “บทเรียน” ที่มีคุณภาพ ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียน ทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ (ที่เป็นรูปธรรม) และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ เข้าร่วมกระบวนการ อันนำมาซึ่งการปรับวิธีคิด และเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่บุคคลอื่นสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.3.2 ลักษณะของการถอดบทเรียน

ลักษณะบทเรียนสามารถจำแนกตามบุคคล/กลุ่ม/โครงการ ได้แก่ บทเรียนของปัจเจก บทเรียนของกลุ่ม/ทีมงาน บทเรียนของโครงการ จำแนกตามระยะเวลา ได้แก่ บทเรียนที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อจบเหตุการณ์ บทเรียนที่เก็บสะสมข้อมูลในอดีตและจำแนกตามเนื้อหา ได้แก่ บทเรียนเชิงประเด็นบทเรียนทั้งโครงการบทเรียนในแต่ละลักษณะ จะมีเทคนิคและการใช้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการถอดบทเรียนตามแนวคิดแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย มีข้อแตกต่างกันดังนี้ แบบดั้งเดิม การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว มีการแสวงหาความล้มเหลวเพื่อเป็นบทเรียน มีการประชุมวางแผนหลังเกิดเหตุการณ์ ทบทวนตลอดกระบวนการ มีการรายงานสรุปและข้อเสนอแนะ และให้ความสำคัญกับผลงานในอดีต แบบร่วมสมัย การเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดโครงการ มีการวางแผนดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย มีการประชุมวางแผนก่อนเกิดเหตุการณ์ ทบทวนเฉพาะจุดเน้นที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานไปข้างหน้า และให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อความสำเร็จในอนาคต การถอดบทเรียนสามารถทำได้ 3 ช่วง คือ 1. ถอดบทเรียนก่อนดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ก่อนที่จะเกิดข้อผิดพลาด 2. ถอดบทเรียนระหว่างดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน 3. ถอดบทเรียนหลังดำเนินการ เป็นการเรียนรู้เพื่อการดำเนินงานในครั้งต่อไป (อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล, 2554 : 14)

ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษการถอดบทเรียนใน สามช่วง 3 ช่วงได้แก่ 1. ถอดบทเรียนก่อนดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ก่อนที่จะเกิดข้อผิดพลาด 2. ถอดบทเรียนระหว่างดำเนินการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และ 3. ถอดบทเรียนหลังดำเนินการ เป็นการเรียนรู้เพื่อการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2.3.3 รูปแบบการถอดบทเรียน

2.3.3.1 การถอดบทเรียนด้วยการเรียนรู้จากเพื่อน (Peer Assist-PA) เป็นการเรียนรู้ก่อนการทํากิจกรรม โดยเป็นการเรียนรู้จากเขา เขาเรียนรู้จากเรา ทั้งเราและเขาเรียนรู้ร่วมกันและสิ่งที่เราร่วมกันสร้าง (เกิดความรู้ใหม่) โดยมีลักษณะเป็นการประชุม/ประชุมเชิงปฏิบัติ

2.3.3.2 การถอดบทเรียนแบบเล่าเรื่อง (Story Telling) เป็นการเรียนรู้ก่อนหรือระหว่างทํากิจกรรม ด้วยการให้ผู้มีความรู้จากการปฏิบัติ ปลดปล่อยความรู้ที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวออกมา แลกเปลี่ยนความรู้ โดยผู้เล่าจะเล่าความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในตัวที่เกิดจากการปฏิบัติ ซึ่งผู้ฟังสามารถตีความได้โดยอิสระ และเมื่อเกิดการแลกเปลี่ยนผลการตีความแล้ว จะทำให้ได้ความรู้ที่สามารถบันทึกไว้เป็นชุดความรู้ ซึ่งการถอดบทเรียนในลักษณะนี้ จะเป็นการสกัดความรู้จากเรื่องที่เล่าออกมา ว่ามีคุณค่าและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ไม่ใช่เป็นเพียงการเล่าเรื่องในอดีต

2.3.3.3 การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After Action Review : AAR) ที่มาของ AAR นั้น มาจากกองทัพสหรัฐฯ โดยเกิดจากการนำผลการรบมาปรับปรุงเพื่อการรบครั้งต่อไป ดังนั้น AAR จึงเป็นการจับความรู้ที่เกิดขึ้นสั้นๆ ภายหลังจากการทำการกิจกรรม แล้วนำไปสู่การวางแผนในครั้งต่อไป ทำให้คนทำรู้สึกตื่นตัวและมีความรู้สึกผูกพันกับงาน โดยโครงการ/กิจกรรมที่ทำครั้งเดียวแล้วจบไม่จำเป็นต้องทำ AAR ซึ่งรูปแบบการทำ AAR สามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุง / แก้ไขระหว่างการทำงาน หรือ “การทำไป คิดไป แก้ไขไป” และภายหลังสิ้นสุดแต่ละกิจกรรมเพื่อนำไปวางแผนกิจกรรมครั้งต่อไป คำน้ำหนักความสำคัญในการถอดบทเรียน AAR ประกอบด้วย 1. ความสำเร็จที่คาดหวัง, สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ร้อยละ 25 2. ทำไมจึงเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวัง กับสิ่งที่เกิดขึ้น/มีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด (คือการวิเคราะห์เงื่อนไข ปัจจัย) ร้อยละ 25 3. เราจะทำอะไรต่อไปให้ดีขึ้น/ข้อเสนอแนะที่เจาะจง สามารถนำไปปฏิบัติได้ร้อยละ 50 (ได้บทเรียน) ข้อเสนอแนะที่เจาะจงและปฏิบัติได้ (Specific Actionable Recommendation : SARs) หมายถึง ชุดข้อความที่แสดงถึงการที่ทีมงานได้นำสิ่งที่เรียนรู้มาพัฒนากิจกรรม เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป ซึ่งควรเป็นข้อเสนอแนะที่ระบุถึงลักษณะที่ต้องแก้ไข และวิธีการแก้ไขที่เป็นรูปธรรม โดยทีมงานทุกคนต้องเข้าใจตรงกันต่อข้อเสนอแนะนั้นๆ และข้อเสนอแนะเหล่านั้นจะถูกนำไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการในครั้งต่อไป สิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นใน AAR คือ การวิพากษ์วิจารณ์หรือวินิจฉัยว่าใครถูกใครผิด เพราะถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกลุ่ม การทำ AAR ไม่ใช่การบ่นหรือวิเคราะห์ในทุกระดับ แต่เป็นการคุยที่มีเป้าหมายและให้บทเรียนกับทีมงาน และบรรยากาศในการทำ AAR ต้องไม่ทำลายคุณค่าของสมาชิกในทีมงาน AAR ควรมีองค์ประกอบ คือ ผู้อำนวยการกระบวนการเรียนรู้ (Facilitators) ทีมงานทุกคนได้ทำการกิจกรรมร่วมกัน (ตัวจริง) คำถามหลักเพื่อการอภิปราย เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอที่เฉพาะเจาะจงและปฏิบัติได้ รวมถึงบรรยากาศต้องสบายๆ ไม่เครียด พร้อมทั้งต้องมีการรักษาความลับและสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันประโยชน์จากการทำ AAR คือ ทำให้เกิดความชัดเจนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม/โครงการ มีความเชื่อมโยงเหตุและปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้ข้อเสนอในการปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป เกิดนวัตกรรมในการทำงาน ช่วยรักษา เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ/องค์กรไว้ เกิดการพัฒนาศักยภาพของทีมงาน on the job training สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม และสร้างความรู้สึกไว้วางใจและผูกพันต่อทีมงาน

2.3.3.4 การถอดบทเรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Retrospect) เป็นการถอดบทเรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ โดยเป็นการรวบรวมความรู้ในระยะยาวสำหรับคณะทำงานเพื่อการมองไปในอนาคต และทำทันทีที่เสร็จสิ้นกิจกรรม หรือ “เมื่อจบสงคราม มิใช่ เมื่อสิ้นสุดการโจมตีแต่ละครั้ง” ประโยชน์ของ Retrospect คือ มีปรัชญาการทำงานที่ว่า “ทุกครั้งเราทำอะไรซ้ำ เราควรทำให้ดีกว่าครั้งสุดท้าย” เป็นการช่วยให้ผู้อื่นทำงานของเขาให้ดีขึ้น (เป็นการเรียนลัด) และเป็นการสร้างการเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คณะทำงาน ผู้อำนวยการกระบวนการเรียนรู้ ผู้ที่ใช้ความรู้ในอนาคต วิธีการทำ Retrospect คือ การทบทวนแผนและกระบวนการทั้งหมด แล้วทำการตั้งคำถามว่าเราจะดำเนินการต่อไปให้ดีขึ้นอย่างไร ด้วยวิธีใด ทำให้เป็นที่พอใจได้อย่างไร และทำการบันทึกข้อเสนอแนะที่เจาะจงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (SARs)

2.3.3.5 การถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Good Best Practice) เป็นแนวคิดที่ก่อตัวจากทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by doing) เป็นแนวคิด (Approach) มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือ (Tool) แนวคิดหลักจะเกี่ยวข้องกับคำว่า “คุณภาพ (Quality)” ที่ถูกนิยามด้วยการทำสิ่งที่ถูกต้องและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้าร่วมตกลงร่วมกันในวัตถุประสงค์ รายละเอียด และเกณฑ์ที่ใช้ แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการ ผลการดำเนินงานของตนเอง กลุ่มช่วยกันสรุปกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการที่จะให้ประสบผลสำเร็จ ขั้นตอนที่ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาส่วนที่ดีที่สุด

ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาตกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาการถอดบทเรียนโดยใช้รูปแบบการถอดบทเรียนจากวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Good Best Practice) เป็นแนวคิดที่ก่อตัวจากทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by doing) เป็นแนวคิด (Approach) มิใช่เป็นเพียงเครื่องมือ (Tool) แนวคิดหลักจะเกี่ยวข้องกับคำว่า “คุณภาพ (Quality)” ที่ถูกนิยามด้วยการทำสิ่งที่ถูกต้องและปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้าร่วมตกลงร่วมกันในวัตถุประสงค์ รายละเอียด และเกณฑ์ที่ใช้ แต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการ ผลการดำเนินงานของตนเอง กลุ่มช่วยกันสรุปกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการที่จะให้ประสบผลสำเร็จ ขั้นตอนที่ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อหาส่วนที่ดีที่สุด

2.3.4 หัวใจหลักของการถอดบทเรียน

ยุทธดนัย สีดาหาล้า (2550:1) ได้อธิบายถึงหัวใจหลักของการถอดบทเรียนไว้ดังนี้ การถอดบทเรียนมีเทคนิคต่างๆ มากมายแต่ทุกๆ เทคนิคต่างต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เรียกว่า หัวใจ 4 หองของการถอดบทเรียน ได้แก่

หัวใจห้องที่หนึ่ง คือ “คน” การมีมุมมองที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย จะมีมุมมองของ “ผู้รับ” วาสิ่งที่ได้รับเป็นที่พอใจหรือไม่ เพราะอะไร ได้อย่างที่ผู้จัดให้คาดหวังหรือไม่ ผู้ดำเนินการ/ปฏิบัติ จะมีมุมมองของผู้ให้ และผู้จัดการ มีข้อมูล ประสบการณ์ในการเตรียมการ การประสานกับกลุ่มเป้าหมาย วิทยากร ผู้บริหาร และอื่นๆ รวมทั้งเงื่อนไข ข้อจำกัดต่างๆ ในการทำงาน ผู้บริหารจะให้มุมมองของผู้สนับสนุนได้ดี ว่า ให้อะไรได้ หรือไม่ได้เพราะข้อจำกัดหรือเงื่อนไขอะไร ผู้ประเมินจะให้มุมมองจากปรากฏการณ์ที่พบเห็น และบทวิเคราะห์บางอย่าง เพื่อแลกเปลี่ยนกับ มุมมองอื่นๆ คนที่แตกต่าง ยอมให้มุมมองที่แตกต่าง และการมี คนที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ยอมสร้างความสมบูรณ์ของมุมมองและบทเรียนที่เราจะได้อีกมากกกว่ามีไม่ครบ

หัวใจห้องที่สอง คือการสนทนา หรือการพูดและฟัง เพราะการพูดคุยของคนจำนวนมาก การสนทนาที่ไม่ดี อาจจะไปสู่ความขัดแย้งได้ แต่ถาเรา ฟังอย่างตั้งใจ อย่างเอาใจใส่ คุยแบบไม่รีบตอบโต้ คุยเพื่อเปิด มุมมองใหม่ๆ และไม่วนตัดสินใจ โดยใช้ฐานคิดของตนเองตัดสินใจ ความคิด มุมมองคนอื่น ความขัดแย้งก็จะ ไม่เกิด

หัวใจห้องที่สาม คือ การตั้งคำถาม ที่ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก แต่ต้องเป็นคำถามที่สำคัญ เปนประโยชน์ เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ ต้องการ คือความจริงของเรื่องราว และนำไปสู่ความรู้และความเข้าใจใหม่ๆ ซึ่งควรให้นำหนักกับการทบทวนอดีต (ความคาดหวัง แรงจูงใจ ผลที่เกิดขึ้นจริงๆ) และควรให้น้ำหนักมากกับการตอบคำถามที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์บทเรียน

หัวใจของสุดท้าย คือ การสะท้อนกลับ (Reflect) ภายหลังจากถอดบทเรียน ควรให้ทุกคนได้สะท้อน ความคิด ความรู้สึก และความรู้ ที่แต่ละคนได้จากการถอดบทเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือด้านที่ต้องปรับปรุงก็ตามแต่ เพื่อสร้างความเข้าใจรวมกันที่มากขึ้น

นอกจากนี้ ศุภวัธย์ พลายน้อย (2547 : 9-10) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรพิจารณาในการถอดบทเรียนได้แก่ 1. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หากไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลง ก็ไม่ควรไปแสวงหาคำตอบว่าได้บทเรียนอะไร 2. หากมีผลสืบเนื่องที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงคล้ายๆ กันต้องพยายามตอบให้ได้ว่า “อะไรคือสิ่งที่สำคัญที่สุด” และ “ทำไมจึงสำคัญ” 3. บทเรียนมิใช่ความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และอุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล (2554:6) กล่าวถึงหัวใจหลักของการถอดบทเรียนว่า ต้องมีการแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) โดยมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit) มีความไว้วางใจทั้งตนเองและผู้อื่น (Trust) และมีการเรียนรู้ (Learning) ขึ้นตอนโดยทั่วไปของการถอดบทเรียน มีดังนี้ 1. กำหนดวัตถุประสงค์ 2. ออกแบบและวางแผน 3. ดำเนิน การถอดบทเรียน 4. สื่อสาร เผยแพร่ผล องค์ความรู้จากบทเรียน 5. ติดตามผลการนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์

2.3.5 ประโยชน์จากการถอดบทเรียน

การถอดบทเรียนก่อให้เกิดประโยชน์ใน 3 ระยะ ดังนี้ ในระยะสั้น ทำให้เกิดการปรับปรุงเทคนิคการทำงาน การถอดบทเรียนจะเป็นกระบวนการกลุ่มที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดการขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน แนวทางการทำงานปรับเปลี่ยนได้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโครงการ ชุมชน สังคม และทำให้ผลการดำเนินงานโครงการดีขึ้น ในระยะกลาง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานและการเผชิญปัญหามากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นของโครงการ ภายหลังจากการนำบทเรียนไปปรับใช้ ในระยะยาว ทำให้เกิดแนวปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice) เกิดรูปแบบกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจปัญหาการทำงานอย่างเป็นระบบ และเกิดการพัฒนายุทธศาสตร์การทำงานในระยะต่อไป (นรินทร์ สังข์รักษา. 2555: 30)

จากข้อมูลเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ และรูปแบบการถอดบทเรียน สรุปได้ว่า การถอดบทเรียน เป็นการจัดการความรู้และมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นความรู้จากการปฏิบัติงานจริงโดยใช้วิธีการดึงความรู้และประสบการณ์ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นบทเรียน/ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) และมีวิธีการถอดบทเรียนในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ได้ “บทเรียน” ที่มีคุณภาพ ซึ่งผลที่ได้จากการถอดบทเรียน ทำให้ได้บทเรียนในรูปแบบชุดความรู้ (ที่เป็นรูปธรรม) และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ เข้าร่วมกระบวนการ อันนำมาซึ่งการปรับวิสัยคิด และเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่บุคคลอื่นสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพยิ่งขึ้น ทำให้เกิดแนวปฏิบัติงานที่ดี (Best Practice) เกิดรูปแบบกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดความเข้าใจปัญหาการทำงานอย่างเป็นระบบ และเกิดการพัฒนายุทธศาสตร์การทำงานต่อไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี

2.4.1 ความหมายของแนวปฏิบัติที่ดี

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2548 : 19) ได้ให้ความหมายของ Best Practice คือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง

วิจารณ์ พานิช (2548:26-29) กล่าวว่า แนวปฏิบัติที่ดีคือ วิธีทำงานที่เกิดผลงานในลักษณะที่น่าภูมิใจ น่าชื่นชม ผลสัมฤทธิ์สูง ประสิทธิภาพสูงหรือคุณภาพสูง การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่างๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่างๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้

วีระพจน์ ลือประสิทธิ์กุล (2545: 28) กล่าวว่า ความหมายของ Best Practice เป็นวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติที่ทำให้องค์กรหรือหน่วยงานทั้งของภาครัฐและเอกชนประสบความสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ Best Practice ของแต่ละองค์กรอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ บริบทและภาระงานขององค์กรนั้นๆ

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552 : 27) ได้ให้ความหมายแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จและเป็นแนวทางที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้นๆ

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา (มปป.) แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (มปป.) Best Practice เป็นวิธีปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดขึ้นได้ในทุกกระบวนการทำงาน โดยมีส่วนสนับสนุนให้องค์กรไปสู่เป้าหมาย มีผลลัพธ์ในการดำเนินการอยู่ในระดับดีเลิศ

จากความหมายของ แนวปฏิบัติที่ดีในข้างต้น สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง และเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้สู่หน่วยงานภายนอกได้

2.4.2 แนวทางการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สมพร เพชรสงค์ (2548:5-7) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ดังนี้การค้นหา Best Practice เป็นสิ่งที่จำเป็น และไม่ควรละเลย ไม่ควรเลือกหรือตัดสินจากความรู้สึก แต่ควรยอมรับได้ด้วยหลักเหตุและผล และจากระบบข้อมูลที่เป็น Fact ที่มีขั้นตอน คือ 1. กำหนดเป้าหมายในการค้นหา Best Practice ให้ชัดเจนว่าต้องการศึกษาอะไร เช่น การพัฒนาองค์กรด้านบุคลากร หรือการจัดการ เพราะจะได้ไม่สับสนในการจัดเก็บข้อมูล และคำนึงถึงว่า Best Practice นั้นเป็นสิ่งที่ ปฏิบัติได้จริงและเห็นผลแล้ว ไม่ใช่แนวคิดทฤษฎีเท่านั้น ต่อมาก็ควรพิจารณาว่าขั้นตอนวิธีการปฏิบัติขององค์กรนั้นๆ เป็น นวัตกรรม หรือบทเรียนที่มีคุณค่าแก่การเรียนรู้หรือไม่ ตั้งคำถามต่อไปว่า นวัตกรรมนั้น คืออะไร (what) ทำอย่างไร (How) ทำเพื่ออะไร ทำไมจึงทำ (Why) แล้วดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ ปัจจัยที่สำเร็จและบทเรียนที่ได้เรียนรู้ 2. กำหนดเกณฑ์หรือองค์ประกอบในการคัดเลือกหรือค้นหา เช่น ควรดูจากผลงาน กิจกรรมที่ได้ การยอมรับว่าเป็นแบบอย่างที่ดี มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ได้รับรางวัล การยกย่องชมเชยจากหน่วยงานต่างๆ เป็นสถานศึกษาดูงาน ผู้นำมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้คณะกรรมการแกนนำมีความเข้มแข็งในการจัดการ มีประสิทธิภาพ สมาชิกในกลุ่มร่วมมือมีส่วนร่วม มีความสามัคคีเป็นต้น 3. มีวิธีการคัดเลือกที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เช่น การประกาศให้ทราบถึงเป้าหมาย หลักเกณฑ์ ในการพิจารณาคัดเลือกรับสมัครให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง แจกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง 4. วางแผน กำหนดแนวทาง และรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ จัดทำแผน การจัดเก็บข้อมูล การจัดทำเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล และการประสานกลุ่มเป้าหมายให้พร้อมในการจัดเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลในพื้นที่จึงต้องการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันค้นหาปฏิบัติจริงที่ทำและมีความสำเร็จที่ยอมรับร่วมกัน 5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลจากเอกสาร เช่น รายงานการประชุม สมุดทะเบียน บัญชี ผลงานหรือสมุดตรวจเยี่ยม เอกสารรายงาน การประสานงานต่างๆ และการเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถามจาก ประธาน หัวหน้าคณะ และสมาชิก หรือผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ 6. การสรุปสังเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้ มาเรียบเรียง สรุป วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล จัดการเขียนรายงาน บันทึกองค์ความรู้ หรือบทเรียนที่ควรเรียนรู้นำเสนอข้อมูลที่เขียนแล้วย้อนกลับให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสทบทวนแก้ไขเพิ่มเติม 7. ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้ในวงกว้าง ทั้งในรูปแบบเอกสารและเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ถ้าเป็นการเขียนจากประสบการณ์ การเขียนจากประสบการณ์ที่ดีต้องเชื่อมโยงประเด็นที่ต้องการเขียนกับ ข้อสรุปการเรียนรู้ที่มีต้องเริ่มคิดก่อนว่าต้องการเขียนอะไรพิจารณาในเบื้องต้นว่า บทเรียนมีคุณค่า ความสำคัญอย่างไร เหมาะสมจะนำมาถ่ายทอดหรือไม่ ใครเป็นผู้อ่านและใช้ประโยชน์ ต้องการให้นำไปปฏิบัติต่อหรือไม่ และมีข้อในการพิจารณาเลือกประเด็น ควรมีเนื้อหาหลักที่ต้องการอธิบายเพียงประเด็นเดียว ควรหาข้อมูลมาสนับสนุนวิเคราะห์ ประเด็นที่จะเขียน ที่สามารถตรวจสอบยืนยันความถูกต้องได้

นอกจากนี้ วิจารณ์ พานิช (2548 : 26-28) ยังได้เสนอแนวทางค้นหา Best Practice ดังนี้ 1. การเสาะหากรณีศึกษาในการคัดเลือกต้องคัดเลือกอย่างตรงไปตรงมา 2. เป็น Best Practice ที่เกิดขึ้นจากกลุ่มที่มีเรื่องราวของกระบวนการพัฒนางานผ่านความยากลำบาก (ล้มเหลว) มีการฟันฝ่าจนกว่าจะบรรลุผล มีเรื่องราวให้เล่าเพื่อสะท้อนวิถีคิด วิธีปรึกษาหารือ ดึงเอาความรู้ฝังลึกจากสมาชิกกลุ่ม และค้นคว้าความรู้จากภายนอกมาใช้งาน 3. ในการประชุมเสนอผลงานต้องเตรียมตัวและกระตุ้นให้มีการซักถามแลกเปลี่ยนกันให้มาก และมีผู้ทรงคุณวุฒิคอยกระตุ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้ประเด็นเพื่อยกระดับความรู้โดยใช้ตัวอย่างคำถาม เช่น มีใครหรือเหตุการณ์ใดที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนผู้ใดเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนางานจนเกิด Best Practice เช่นในปัจจุบัน ในช่วงเวลาของการพัฒนาดังกล่าวใครเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมอย่างไรเกิดกระบวนการอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จความยากลำบากที่ต้องเผชิญคืออะไรบ้างได้เอาชนะอุปสรรคนั้นอย่างไร ใช้ความรู้อะไรบ้างในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนำความรู้เหล่านั้นมาจากไหน มีแผนจะทำให้ดียิ่งขึ้นอย่างไร ต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง มีหน่วยงานใดบ้างที่น่าจะเรียนรู้จากกิจกรรมของกลุ่มของท่านได้ มีความรู้อะไรบ้างที่พร้อมจะแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานอื่นภายในองค์กร 4. มีการสร้างเงื่อนไขหรือบรรยากาศให้ผู้มาร่วมประชุมนำเอาความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปปฏิบัติ เพิ่มพูนความรู้ฝังลึกของกลุ่มและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิด แนวทางการค้นหาแนวปฏิบัติที่ (Best Practice) ในข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้ มีการกำหนดเป้าหมายว่าต้องการศึกษาอะไร กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกหรือค้นหา มีการวางแผนกำหนดรูปแบบและดำเนินการตามแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ดำเนินการจัดเก็บและเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูลแนวปฏิบัติที่ดีที่ค้นพบ

2.4.3 แนวทางการนำแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ไปใช้

บุรุษย์ ศิริมหาสาร (2547 : 3-6) ได้อธิบาย ถึงความสำคัญของการนำแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้ดังนี้ จากหลักการ ที่กล่าวว่า “ถ้าได้นำความรู้ไปใช้ ความรู้นั้นก็ยิ่งเพิ่มคุณค่า เพราะทำให้เกิดการต่อยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง” ดังนั้นเป้าหมายของแนวปฏิบัติที่ดี ก็เพื่อให้องค์กรและคนในองค์กรมีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ดังนี้

1. Best Practice กับการจัดการความรู้ การจัดการความรู้จะบรรลุเป้าหมายได้ต้องทำ Best Practice ให้ปรากฏให้ชัดเจน เช่น เอกสารรายงานคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้นำไปใช้พัฒนางานแบบต่อยอดความรู้ และสามารถจัดเก็บ Best Practice นั้นไว้ในคลังความรู้ขององค์กรไม่ให้ความรู้นั้นหายไปกับบุคคล เมื่อบุคคลนั้นๆ ออกจากองค์กรไปแล้ว

2. Best Practice กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งแปลงความรู้ของคนไปเป็นความรู้ขององค์กร การที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นจะต้องมีทักษะ 5 ด้านได้แก่ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบการทดลองศึกษาหาแนวทางใหม่ๆ การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต การเรียนรู้จากวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของคนอื่น และการถ่ายทอดความรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร จะเห็นได้ว่า Best Practice เป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็น 1 ใน 5 ของทักษะในองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. Best Practice กับการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมต้องฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาต้นแบบเพื่อศึกษา Best Practice ของสถานศึกษานั้นๆ ว่ามีวิธีการบริหารงานอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จแล้วจัดทำเป็นเอกสารนำเสนอทำให้ได้แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนของตน

4. Best Practice เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรจะเริ่มต้นจากการค้นคว้า รวบรวม Best Practice ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการเรียนการสอน จากเอกสารและตัวบุคคลต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญ แล้วถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นสู่ครูคนอื่นๆ เพื่อเป็นเครือข่ายแตกสาขาออกไป โดยใช้ฐานความรู้และประสบการณ์ของครูที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารและการเรียนการสอนเป็นแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาครู นอกจากนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมพร เพชรสงค์ (2548:18) ได้กล่าวถึงการนำแนวปฏิบัติที่ดี ไปประยุกต์ใช้กับการบริหาร การศึกษา สรุปได้ดังนี้ Best Practice ทางด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่ดีเยี่ยม บาง ครั้ง Best Practice อาจจะเป็นเพียงแค่นำความคิดง่ายๆ แต่เป็นแนวคิดที่ทรงพลังเป็นการคิดนอกกรอบ เมื่อหน่วยงานมี Best Practice แล้วควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการจัดรวบรวมแนวปฏิบัติที่ดีที่เป็นเลิศ ไว้ในบางเรื่องบางประเด็น แม้จะ ยังไม่มีการจัดอย่างเป็นระบบก็ตาม เช่น เทคนิควิธีการสอนที่ดีเยี่ยมของครูสาขาต่างๆ ครูต้นแบบ ครู แก่นนำ ครูแห่งชาติ เทคนิควิธีการสอนรูปแบบต่างๆ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนการนำเทคโนโลยีที่ ทันสมัยมาปรับประยุกต์ให้มีความเหมาะสม เป็นต้น

จากแนวคิด แนวทางการนำแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ไปใช้ สรุปได้ว่า การนำแนว ปฏิบัติที่ดีไปใช้กับการจัดการความรู้ องค์กร กับบุคคลในองค์กร และในวงการศึกษา ทำให้เกิดการ ต่อ ยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อให้องค์กรและคนในองค์กรมีแนวทางการ ปฏิบัติที่ดี

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

งานวิจัยที่เน้นเรื่องการส่งเสริมการอ่าน เป็นงานวิจัยที่มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมตลอดจนลักษณะนิสัยรักการอ่านเพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน คือนักเรียนชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี ดังนั้น กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการอ่าน ไม่ควรมุ่งแต่การอ่านตำราหรือหนังสือที่มุ่งให้ความรู้เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเกิดความเครียดจากการเรียนในชั้นเรียนส่วน กิจกรรมที่เป็นตัวชี้วัดการรักการอ่านจะต้องมีพฤติกรรมที่เข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศนอกเหนือจากห้องสมุดหรือในโรงเรียน ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน และที่โรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลางโดยพบว่า โรงเรียนมีความพร้อม ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่านทุกด้าน ด้านสถานที่มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงาม บรรยากาศดีและเหมาะสมในการทำกิจกรรมการอ่าน ส่วนด้านงบประมาณโรงเรียน มีงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสืออย่างไม่จำกัด อีกทั้งนโยบายของโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับห้องสมุดเนื่องจากเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในโรงเรียน มีเครื่องคอมพิวเตอร์และติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักเรียนได้ค้นหาข้อมูล ความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางในส่วนของทางบ้านผู้ปกครอง มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่านโดยจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่าน พาไปร้านหนังสือและ ชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำเมื่อไปสถานที่ต่างๆ มักมีหนังสือติดตัวไปด้วย การชมเชยทุกครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมความสามารถในการอ่าน อีกทั้งชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้จากการอ่านและนำความรู้ที่อ่านมาใช้ในชีวิตประจำวัน และทำให้การอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันของครอบครัว โดยมีหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์ไว้ให้อ่านเสมอ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่าน ดัง

กล่าวส่งผลให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและแสดงออกถึงความสนใจอ่านจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านโดยมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน

ธนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา ผลการวิจัยนำเสนอใน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ 1. ปัจจัยปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียนพบว่านักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน มีคุณลักษณะเป็นเด็กฉลาดรอบรู้ เริ่มอ่านหนังสือแต่เยาว์วัย อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอด้วยความเพลิดเพลินสามารถเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชื่นชอบหรือสนใจด้วยตัวเอง เห็นคุณค่าของการอ่าน นอกจากนี้ยังชอบใช้ห้องสมุด ในการค้นคว้า และยืมหนังสืออย่างสม่ำเสมอ สามารถจัดสรรเวลาสำหรับการอ่าน และสามารถแนะนำให้อ่านหนังสือด้วย 2. ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการสร้างและพัฒนานิสัยรักการอ่าน ดังนี้ ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของการอ่าน มีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน ดูแล แนะนำ และช่วยเลือกหนังสือที่มีคุณภาพให้เด็กอ่าน จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน และเป็นต้นแบบในการอ่าน 3. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านในโรงเรียน พบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ การมีหลักสูตรสารสนเทศที่สอนและพัฒนาทักษะการอ่าน ตลอดจนห้องสมุดโรงเรียนที่มีคุณภาพ ความร่วมมือของครูบรรณารักษ์ ความร่วมมือระหว่างทางบ้านกับโรงเรียน และการสร้างวัฒนธรรมการอ่านในโรงเรียน

นิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเกิดจากพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ปกครอง การอธิบายให้เด็กเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำ การส่งเสริมการอ่านด้วยการอ่านหนังสืออ่านบทความเรื่องที่น่าสนใจให้เด็กฟัง อธิบายให้ฟังในเรื่องที่เด็กอ่านแล้วสงสัยส่งเสริมการเลือกซื้อหนังสืออ่านด้วยตนเอง การกล่าวชมเชยทุกครั้งที่เด็กแสดงความสามารถในการอ่าน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่านหนังสือบทบาทและพฤติกรรมเหล่านี้ของผู้ปกครอง จะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสูงตามไปด้วย

สฤณี เกรียงชัยพร (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคณาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. นิสัยในการเรียน 2. แรงจูงใจในการอ่าน 3. การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง 4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง 5. ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด 6. การสนับสนุนด้านการอ่านของครูในโรงเรียน 7. การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ 8. การใช้เทคโนโลยี 9. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 10. อาชีพของผู้ปกครอง และพบว่า มีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน 5 องค์ประกอบแรกโดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย สรุปได้ดังนี้ การสนับสนุนด้านการอ่านจากครูในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านเป็นอันดับ 1 แสดงว่าการสนับสนุนด้านการอ่านจากครูในโรงเรียนโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสมทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เพราะนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียน แรงจูงใจในการอ่านมีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน เป็นอันดับ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจในการอ่านมากย่อมชวนชวนหาอ่านด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการบังคับเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่าน การใช้เทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน เป็นอันดับ 3 เนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนุญตาเห็นไปใช้ประโยชน์ใดๆ ไม่ถือว่าผิดกฎหมาย หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากปัจจุบันสื่อต่างๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่มีไม่จำกัด การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน เป็นอันดับ 4 แสดงว่านักเรียนที่รับสื่อสิ่งพิมพ์มากเป็นการกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือ และสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน เป็นอันดับ 5 นักเรียนที่มีสัมพันธ์ภาพกับผู้ปกครองดี ทำให้มีนิสัยรักการอ่านเพราะผู้ปกครองและนักเรียนจะมีโอกาสใช้เวลาร่วมกันมากที่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น ใช้เวลาพูดคุยกับลูกเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟังหรือพากันไปชมนิทรรศการ แนะนำและเลือกซื้อหนังสือให้กับนักเรียน

ทองดี ดวงรัตน์ (2553: 148-152) ได้ทำการวิจัยศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสรุปรายละเอียดในแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้ 1. ด้านผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องรวมถึงการดำเนินงานตามแผน โดยจัดให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาการอ่าน โครงการอ่านเสริมเพิ่มปัญญา โครงการส่งเสริมการอ่านกับห้องสมุด เป็นต้น 2. ด้านบุคลากร ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้ครูเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาไทย ได้แก่ ตำรา แบบเรียนของนักเรียนในชั้นเรียน รูปภาพ ซีดีเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย เพาเวอร์พอยต์ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และแนะนำนักเรียนกลุ่มอ่อนอย่างใกล้ชิด สร้างแบบฝึกอ่านสำหรับให้นักเรียนฝึกอ่าน รวมถึงมีการประเมินอย่างหลากหลาย และ 5. ด้านนักเรียน จากการทำโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนที่ขาดความพร้อม และนักเรียนในกลุ่มที่ยังอ่านไม่คล่องได้รับการพัฒนาทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

Liu (1992: Abstract) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยภูมิหลังของครอบครัวการกระตุ้นจากครอบครัว เวลาในการอ่าน และลักษณะทางจิตสังคม ได้แก่ ความวิตกกังวล มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจในการเรียน ผลการวิจัยพบว่าภูมิหลังของครอบครัว มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตนและเวลาในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน

Steltenkamp (1992: Abstract) ได้ศึกษาศึกษาทัศนคติและนิสัยการอ่าน ของนักเรียนระดับไฮสคูล จากการสอบถามสิ่งที่อ่าน ความพึงพอใจ สภาพแวดล้อมในการอ่านจาก ครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการอ่านสิ่งพิมพ์มาก โดยอ่าน นิตยสารมากที่สุด นักเรียนที่อ่านมากเป็นผู้ชอบอ่านและได้รับการส่งเสริมให้รักการอ่านจากที่บ้าน นักเรียนเหล่านี้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีเพื่อนๆ ชอบอ่าน นอกจากนี้ ยังพบว่าความสนใจอ่านขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือและความสนใจของเพื่อน ประสบการณ์จากการอ่านที่ร่วมกับครอบครัว และเพื่อนมีส่วนช่วยให้เกิดความชอบอ่านในห้องเรียนอีกด้วย

James (1978: 118-122) ได้ทำการศึกษาถึงวิธีการส่งเสริมการอ่านอย่างเสรีของครู บรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมควีนแมรี ผลการวิจัยพบว่ามี 6 วิธีด้วยกันที่จะส่งเสริมให้เกิด การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. การนำนักเรียนเข้ามาในห้องสมุดเพื่อให้ได้เห็นและรู้จักหนังสือประเภทต่างๆ
2. การจัดห้องสมุดให้สะอาดตา น่าสนใจ
3. ใช้วิธีการจัดบริการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนรู้จักหนังสือ เช่น การเล่าเรื่อง หนังสือ จัดพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ และหนังสือที่น่าสนใจแก่นักเรียน
4. จัดห้องสมุดไว้ในห้องเรียน
5. ให้เพื่อนและครูแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ
6. จัดประชาสัมพันธ์ห้องสมุดในบริเวณต่างๆ ให้ทั่วโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน พบว่ามีประเด็นที่ช่วยส่งเสริม การอ่านที่สอดคล้องกันสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. สถานศึกษาโรงเรียน 2. ครอบครัวผู้ปกครอง และ 3. ตัวผู้เรียนเอง ในส่วนของสถานศึกษาโรงเรียน มีแผนงาน/โครงการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการอ่าน และครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่านโดยดำเนินจัดกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงาน ในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังและให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ บรรณารักษ์ในโรงเรียนที่เอื้อต่อการอ่าน การส่งเสริมนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุด มีเครื่องคอมพิวเตอร์และ ติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักเรียนได้ค้นหาข้อมูล ตลอดจนงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ในการส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน ครอบครัวผู้ปกครองมีบทบาทต่อการสร้างและพัฒนานิสัยรัก การอ่าน โดยผู้ปกครองตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่าน มีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน ดูแล แนะนำ และช่วยเลือกหนังสือที่มีคุณภาพให้เด็กอ่าน จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน การชมเชยทุกครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมความสามารถในการอ่าน และเป็นต้นแบบในการอ่านที่ดี และในด้านตัวผู้เรียนเอง การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย การสร้างแรงจูงใจ นักเรียนที่มีแรงจูงใจในการอ่านมากย่อมชวนชวนหาอ่านด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีการบังคับเป็นสิ่งที่ แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้การร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนก็ส่งผลต่อการสร้าง นิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี

เนื่องจากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในวงการศึกษามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยตรงน้อยมาก ที่พบในปัจจุบันส่วนมากเป็นงานวิจัยทางด้านธุรกิจ งานวิจัยทางการศึกษาที่พบ ในเรื่องนี้ ได้แก่

สุภาพร บุญเทียมยิ่ง (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย แนวปฏิบัติที่ดีของการประเมินคุณ ภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ เรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านการ จัดการเรียนการสอน ได้รูปแบบปฏิบัติที่ดี TADEMERD Model ประกอบด้วย 1. กำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ 2. วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 3. ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน 4. จัดบรรยากาศ เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. สื่อในการจัดการเรียนการสอน 6. วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 7. นำผลที่ ได้มาปรับปรุงและสอนเสริมผู้เรียน 8. พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน TADEMERD Model นั้นได้แนวทางจากหลักการจัดการเรียนรู้ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญา “คิดเป็น” และยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม

2. ด้านการบริหารจัดการ ได้รูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี PSR Model ประกอบด้วย 1. การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การบริหารเชิงระบบ 3. รายงานผลการดำเนินการ โดยรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการบริหารจัดการผู้บริหารต้องมี การจัดระบบการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย จุดเน้น ระเบียบ ของหน่วยงานต้นสังกัด ให้มีความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบริหาร การศึกษา ทำให้งานและกิจกรรมต่างๆ ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน และต่อเนื่อง ส่งผลให้เป็นที่ต้องการของผู้เรียน/ผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปริมาณผู้เรียนเพิ่มมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับของผู้มาใช้บริการโดยทั่วไป

3. ด้านการประกันคุณภาพ ได้รูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี SPIPAMI Model ประกอบด้วย 1. สถานศึกษามีการตั้งมาตรฐานงานสูงและนำไปปฏิบัติได้จริง 2. จัดทำแผนการประกันคุณภาพสอดคล้องตามแบบวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) 3. จัดเก็บเอกสารสม่ำเสมอและรายงานผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 4. การเตรียมตัวการตอบคำถามของบุคลากร 5. แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานประกันคุณภาพ 6. ศึกษาคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 7. บุคลากรให้ความสนใจ และเสนอแนวคิดเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพการศึกษา

กรณีการ เกิดศรีพันธุ์ (2555 : 97-98) ได้ทำการวิจัย การถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพิทักษ์ฯ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. กระบวนการบริหารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จจะมีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสุดในการกำหนดนโยบายมี คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษา มีรองผู้อำนวยการเป็นผู้รับนโยบายมาปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย มีหัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานบริหารบุคลากร หัวหน้างานงบประมาณและหัวหน้างานบริหารทั่วไป มีการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงานชุมชน แต่ละฝ่ายเน้นการทำงานเป็นทีม มีการประชุมชี้แจงในภาระหน้าที่ของแต่ละแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้องาน มีระบบติดตามงานอย่างชัดเจน มีการนิเทศงานอย่างเป็นระบบเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร และบุคลากรที่ได้รับการนิเทศ มีการรายงานผลการนิเทศติดตามงานอย่างเป็นระบบ และให้ออกาสปรับปรุงตนเองภายหลังได้รับการนิเทศแล้ว โดยกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนตามแผนพัฒนางานของแต่ละฝ่าย มีระบบให้ความช่วยเหลือหลังการประเมินที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือบุคลากร มีการระดมสมองเพื่อใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยใช้การประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอก่อนตัดสินใจแก้ปัญหา เพื่อลดความผิดพลาดและความขัดแย้งให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังได้สรุป ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหาร ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารที่ไม่มีความสามารถ 2. การบริหารงานอย่างมีระบบ 3. คณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็ง 4. การติดตามตรวจสอบภายในในรูปแบบของคณะกรรมการ 5. บุคลากรที่มีจิตอาสา 6. การให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร 7. การประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ และ 8. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในลักษณะกัลยาณมิตรด้วยจิตอาสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วสันต์ นาวเหนียว (2550 : 517-513) ได้ทำการวิจัย แนวทางจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสู่ฝัน พบว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศของโรงเรียนเร่งสู่ฝัน ควรมีองค์ประกอบด้าน การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามหลักการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาทั้ง 4 ด้านส่งผลให้โรงเรียนเป็นตัวอย่างด้านต่างๆ สำหรับโรงเรียนต่างๆ ไปเพราะมีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ มีเครือข่ายด้านการวิจัยและพัฒนา และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย แนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ในองค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ ถึงแนวปฏิบัติที่ดีโดยสรุปได้ดังนี้ คือ 1. มีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องภาวะผู้นำของสภาสถาบัน และผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน มีการจัดทำระบบการประเมินตนเองของคณะกรรมการประจำสถาบันฯ และมีการประเมินผู้บริหารทุกระดับแบบ 360 องศา 2. มีช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้จากการจัดการความรู้ ในระบบฐานข้อมูล KM Site ของสถาบันฯ 3. มีแผนการพัฒนา บุคลากรที่จัดทำขึ้นในลักษณะโครงการมีส่วนร่วม และรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลตามสายงาน 4. มีระบบฐานข้อมูลองค์กร โดยเป็นระบบที่สามารถเป็นได้ทั้งระบบสารสนเทศด้านการวิจัยระบบฐานข้อมูล เพื่อการประกันคุณภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็น ช่องทางการส่งเอกสาร เป็นระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ และเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ และในองค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้ 1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม 2. มีคณะกรรมการประกันคุณภาพเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของสถาบันฯ ทั้งการวางแผน และการติดตามควบคุมผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย 3. จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพประจำปีของสถาบันฯ เองทุกปี 4. มีการกำหนด แผนการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพอย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย 5. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพ 6. มีการจัดโครงการมีส่วนร่วมด้าน การประกันคุณภาพระหว่างผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 7. มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันฯ 8. มีการสร้างเครือข่าย และมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 9. มีการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา งานด้านการประกันคุณภาพ

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552 : 417) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ ประเด็นแรกคือภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีภาวะผู้นำ สามารถนำพาองค์กรไปในทิศทางตามที่วางแผนการดำเนินงานที่เกิดจากการสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ประเด็นที่สอง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน องค์กร หรือผู้มีอุปการะคุณของโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผนพัฒนา การดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดจนการร่วมชื่นชม ผลงานที่เกิดขึ้น ประเด็นที่สาม การจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สิ่งก่อสร้าง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างๆ ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความสามารถในการหางบประมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ การก่อหนี้ผูกพันเกินศักยภาพของตนเองอาจเป็นภาระที่หนักหน่วงและเกินความจำเป็น ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการตามแนวคิด ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งสำคัญ ประเด็นที่สี่ การให้ความใส่ใจและดำเนินการอย่างจริงจังเป็นระบบในการบริหารงาน มีการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนต้นแบบให้เห็นว่าแม้โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลชนบทก็สามารถพัฒนาเป็นโรงเรียนที่ดีมีศักยภาพได้เป็นทางเลือกที่นักเรียนในชนบทไม่ต้องดิ้นรนเพื่อสอบแข่งขันเข้าโรงเรียนเมืองเป็นการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ และประเด็นที่ห้า การเปลี่ยนแปลง เพื่อนำโรงเรียนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความรู้ คือคุณลักษณะของนักเรียน ครูตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนต้องมีสมรรถนะในการแสวงหาความรู้ ใฝ่หาความรู้ที่หลากหลาย มาสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจดังนี้

นภัสกร รุ่งสว่าง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติที่เป็นเลิศของ บริษัท อีสเทิร์นซีบอร์ด เอนไวรอนเมนท์คอมเพล็กซ์จำกัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่สร้างความ เป็นเลิศโดยรวมของบริษัทและเพื่อศึกษาระดับความ เป็นเลิศแต่ละปัจจัยของบริษัท โดยใช้ EFQM model ซึ่งพิจารณาองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กร การบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้และการรักษาความเป็นเลิศไว้ได้อย่างยั่งยืนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม พบว่า ปัจจัยที่มีผล ต่อความเป็นเลิศของบริษัทเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านผลกระทบต่อสังคม ด้านผลสัมฤทธิ์ขององค์กร และด้านภาวะผู้นำตามลำดับ บริษัทควรมีนโยบายที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มขึ้น อีกทั้งการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

พยนต์ อุบลบาล (2551:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพด้านผลิตสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม บ.ไฮเทค แอพพารเอลจำกัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการสร้างมาตรฐาน การปฏิบัติงานที่ดี (best practice) ให้กับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม สำหรับเป็น แนวทางในการพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพรวมทั้งลดต้นทุนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน โดยการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรทั้งด้านเทคนิค การผลิตและวิธี การบริหารจัดการที่สอดคล้องรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและในอนาคต พบว่า ควรมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน ให้สามารถเย็บงานได้หลายขั้นตอนและใช้เครื่องจักรได้หลายประเภท เพื่อให้สามารถ จัดสมดุลการผลิตในการทำงานได้ ไม่เกิดปัญหาคอขวดในสายการผลิตและจัดอบรมให้ความรู้กับพนักงานเพื่อให้พนักงานทราบข้อมูลในการทำงานได้อย่าง ถูกต้อง เช่น การอบรมให้ความรู้ 5 ส. ในการทำงาน/อบรมกิจกรรมไคเซน และ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ข้างต้นสามารถช่วยให้บริษัทลดต้นทุนในการผลิตได้ สร้างความพึงพอใจให้กับ ลูกค้าได้ และสร้างความรัก ความสามัคคีกับพนักงานในองค์กรในลักษณะที่ได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

Antonio (2008:121-126) ได้ทำการศึกษา มุ่งพัฒนาโมเดลใหม่สำหรับแบบฝึกที่ดีที่สุด และสร้างองค์ความรู้ในรั้วมหาวิทยาลัยทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า แนวปฏิบัติที่ดี ที่สุดในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นต้องมีโครงการสอนที่มีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยผ่านการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านร่างกาย และจิตใจของผู้เรียนในเวลาเดียวกันด้วย

Bulger (2009 : 442-450) ได้ทำการศึกษาการย้ายอาคารสถานที่ที่ใกล้กับถนน กรณีศึกษา เป้าหมายเพื่อการก้าวไปข้างหน้าด้านการศึกษาทางกายภาพ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการด้วยการพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์เพื่อให้ได้วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดที่หลากหลายด้วยวิธีการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กรทุกระดับ โดยผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ดังนี้ 1. ให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2. มีการดำเนินงานที่เป็นระบบต่อเนื่องกัน 3. มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน 4. ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและเป็นผู้นำ 5. มีเทคนิควิธีในการบริหารที่หลากหลาย 6. การดำเนินงานต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี สรุปได้ว่า แนวปฏิบัติที่ดีที่สุดคือ วิธีการทำงานที่ดีที่สุด โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน มีวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลงานบรรลุเป้าหมายในระดับสูงสุดและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ สร้างประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในหน่วยงานหรือองค์กร แต่อย่างไรก็ตาม ในด้านการศึกษาอาจยังไม่มีตัวอย่างงานวิจัยมากพอที่จะแสดงให้เห็น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการจะศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแก่นำการอ่านสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยครั้งนี้แบ่งดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครเขตลาดกระบัง ที่ผ่านการประเมินคุณภาพได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่าน ยอดเยี่ยม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ได้รับรางวัลตั้งแต่รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ถึง อันดับ 5 ขั้นตอนที่ 2 นำบทเรียนมาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ต้องอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้คำตอบที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง คือผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดจากโรงเรียนในสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 รวม 15 ท่าน มีจำนวน ทั้งสิ้น 3 โรงเรียนได้แก่โรงเรียนวัดลานบุญ โรงเรียนวัดทิพพาวาส โรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง

3.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน จำนวน 20 โรงเรียน ในสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่ายที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 คัดเลือกแบบเจาะจงเครือข่ายละ 1 โรงเรียน ที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนวัดปลุกศรัทธา 2. โรงเรียนแสงหิรัญ 3. โรงเรียนวัดสังฆราชา 4. โรงเรียนวัดปากบึง รวม 20 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ครูที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านและครูบรรณารักษ์ห้องสมุด จำนวน 12 ท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีประกอบด้วย

1. แบบบันทึกเอกสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน 2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน และ 3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน 2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน และ 3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

3.2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง คือ ประเด็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. แบบบันทึกเอกสาร ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

1.2 กำหนดกรอบขอบเขตของแบบบันทึกเอกสารให้ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

1.3 สร้างแบบบันทึกเอกสารตามกรอบแนวคิดที่กำหนดแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน

ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

1.4 นำแบบบันทึกเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบประเด็นของแบบบันทึกเอกสารว่าครอบคลุมหรือไม่ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และที่ปรึกษาร่วม

1.5 นำแบบบันทึกเอกสารไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างตามกรอบแนวคิดที่กำหนด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน 2. ด้านการส่งเสริมการอ่าน และ 3. ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบเนื้อหาว่าครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี ตามกรอบการวิจัย

2.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วม แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

3.2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. สร้างประเด็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการตรวจสอบร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง โดยสร้างประเด็นคำถามให้ครอบคลุมตามแนวปฏิบัติที่ดี ของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ตามประเด็น ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านในภาพรวม

1.2 ความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในรายด้านดังนี้ 1. ความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน 2. ความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ด้านการส่งเสริมการอ่าน และ 3. ความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

2. นำประเด็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการตรวจสอบร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมตามร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

3. นำประเด็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการตรวจสอบร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและที่ปรึกษาร่วม แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

3.3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกเอกสาร ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อบันทึกเอกสารจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่งถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3. ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสังเคราะห์เอกสารตามกรอบแนวคิดการวิจัยด้วยตนเอง

3.3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยการสัมภาษณ์ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ส่งถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์และบันทึกเทป ด้วยตนเอง

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและจากการสัมภาษณ์มาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อเรียนเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม จำนวน 20 คน เพื่อร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยได้รับความอนุเคราะห์สถานที่ ที่ใช้ในการจัดการสนทนากลุ่ม ณ ห้องประชุมชมพูนรินทร์พิทยาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แบ่งการสนทนาออกเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 รอบเช้า เวลา 9.00-11.30 สนทนากลุ่ม สำหรับ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน /รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 ท่าน

ครั้งที่ 2 รอบบ่าย เวลา 13.00-15.30 สนทนากลุ่ม สำหรับ ตัวแทนคณะครูที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน /ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด จำนวน 12 ท่าน

2. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือเพื่อเรียนเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวันเวลาและสถานที่ ที่กำหนด พร้อมเอกสารแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาก่อนการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง โดยดำเนินการดังนี้
  - 3.1 เตรียมสถานที่และเอกสารสำหรับการสนทนากลุ่ม
  - 3.2 ผู้ดำเนินรายการ (Moderator) แจ้งจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่ม
  - 3.3 ผู้วิจัยนำเสนอร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
  - 3.4 ผู้ดำเนินรายการเริ่มการสนทนาตามประเด็นคำถามปลายเปิดเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
  - 3.5 ผู้ดำเนินรายการสรุปผลการสนทนากลุ่มและแนวทางการปรับปรุงร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกเอกสาร มีวิธีการดังนี้
  - 1.1 ผู้วิจัยบันทึกเอกสารร่องรอยของการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดที่กำหนดทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ
  - 1.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลรายการเอกสารร่องรอยของการดำเนินงานที่ได้จากแบบบันทึกเอกสารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 3 โรงเรียน มาประมวลผลจัดกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล รายการเอกสารและร่องรอยการดำเนินงาน จำแนกตามประเด็นของกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นทำการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) โดยการนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องสรุปเป็นข้อมูลในภาพรวม เพื่อนำไปเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องหรือความขัดแย้งของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ควบคู่กันโดยทำเป็นตารางหาความสัมพันธ์ของข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีวิธีการดังนี้
  - 2.1 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลการดำเนินงานของแนวทางปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านตามกรอบแนวคิดที่กำหนดทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงานแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน แนวทางการดำเนินงานแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน และแนวทางการดำเนินงานแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จำแนกตามประเด็นของกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นทำการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 3 โรงเรียน มาประมวลผลจัดกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้อามาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องหรือความขัดแย้งของข้อมูล สรุปเป็นข้อมูลในภาพรวม

2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเอกสาร และการสัมภาษณ์ โดยทำเป็นตารางหาความสัมพันธ์ของข้อมูลและศึกษา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่านในลักษณะต่างๆ ประกอบเพิ่มเติม ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) ตามประเด็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในแต่ละด้าน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาสร้างข้อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนโดยการบันทึกเอกสารและการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ทั้งหมดมาจัดกลุ่มและสร้างข้อสรุปตามประเด็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในแต่ละด้าน เพื่อยกร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านในภาพรวม และ 2. ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านในรายด้าน

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากประเด็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านจากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ได้ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครั้งที่ 2 ได้ข้อมูลจากตัวแทนครู ทั้งสองรอบประมวลผลข้อมูลที่ได้ ด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นจากนั้นนำข้อมูลมาเปรียบเทียบตรวจสอบกับร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องหรือความขัดแย้งของข้อมูล และนำข้อสรุปผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาเพิ่มเติมแนวทางในการปรับปรุงแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านให้สมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วนดังนี้

4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

4.3 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

4.1 ผลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม

ผลการถอดบทเรียนแสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน	
1.1 การวางแผน พัฒนาการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรายนามต่อไปนี้ 1. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2. สถานศึกษามีการจัดทำ SAR รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปี 3. มีบันทึกการประชุมวางแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน 4. สถานศึกษามีปฏิทินปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการอ่าน	จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้ สถานศึกษามีแผนงานวิชาการของโรงเรียน โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย โครงการประกอบแผนงาน ในส่วนของการส่งเสริมการอ่านจะอยู่ในส่วนของ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพผู้เรียน มีขั้นตอนการวางแผนที่คล้ายกันคือทำการทดสอบด้านการอ่านเพื่อนำผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนในสภาพปัจจุบัน มาร่วมประชุมวางแผนตามขั้นตอน เริ่มจากประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน	
1.1 การวางแผน พัฒนาการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>5. สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ รักการอ่าน</p>	<p>คณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ให้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์กำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มอบหมายหาผู้รับผิดชอบและชี้แจงให้บุคลากรทราบแนวทางการดำเนินงาน ดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำเอกสารการดำเนินงานนำผลการดำเนินงานที่ได้ นำเสนอในที่ประชุมเพื่อวางแผนและพัฒนากิจการดำเนินงานในปีต่อไป</p>
1.2 โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรายนามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.สถานศึกษามีแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - รายงานผลการดำเนินงานโครงการค่ายรักการอ่าน - รายงานผลการดำเนินงานโครงการรักการอ่าน “อ่านสร้างสุข” 3. สถานศึกษามีการจัดทำ SAR รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปี 4. มีบันทึกการร่วมประชุมวางแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน 5. สถานศึกษามีปฏิทินปฏิบัติงาน 6. สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำรักการอ่าน 7. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม 8. สถานศึกษามีภาพถ่ายร่องรอยการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆ 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีแผนงานโครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนของตนเองอย่างหลากหลาย ในแต่ละสถานศึกษาจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการอ่าน</p> <p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแผนงานโครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนของตนเอง อย่างหลากหลาย ในแต่ละสถานศึกษาจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการอ่าน 2. โครงการส่งเสริมการอ่าน 3. โครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแต่ละโครงการก็จะมีกิจกรรมย่อยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กิจกรรมภายใต้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน	
1.2 โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>โครงการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมลายมืองามตามแบบไทย - กิจกรรมวันสุนทรภู่ - กิจกรรมภาษาพาเพลิน - กิจกรรมวันภาษาไทย <p>โครงการส่งเสริมการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน - กิจกรรมบันทึกรักการอ่าน - กิจกรรมห้องสมุดเปิดโลกแห่งการเรียนรู้ - กิจกรรมสาระยามเช้าโครงการแก้ไขปัญหาการอ่าน - กิจกรรมครูสอนหนูให้รู้หนังสือ - กิจกรรมหมอบอภาษา <p>โครงการค่ายรักการอ่าน</p> <p>โครงการรักการอ่าน “อ่านสร้างสุข”</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมหยุดทุกงานอ่านทุกคน - กิจกรรมยอดนักอ่าน/บันทึกการอ่านยอดเยี่ยม - กิจกรรมแข่งขันการตอบปัญหาวิชาการ - กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในชั้นเรียน - กิจกรรมการอ่านและเขียนตามคำบอกก่อนการเรียนวิชาภาษาไทย - กิจกรรมหนังสือเล่มเล็ก - กิจกรรมสอนซ่อมเสริม <p>โครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในข้างต้นมีทั้งโครงการและกิจกรรมในระยะสั้น และระยะยาวตลอดปีการศึกษาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน	
1.3 การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณาร้อยต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีเอกสารสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - รายงานผลการดำเนินงานโครงการค่ายรักการอ่าน - รายงานผลการดำเนินงานโครงการรักการอ่าน “อ่านสร้างสุข” 2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม 3. สถานศึกษามีภาพถ่ายร่องรอยการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆ 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>พบว่าแต่ละสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้ โดย มอบหมายหาผู้รับผิดชอบและชี้แจงให้บุคลากรทราบแนวทางการดำเนินงาน ดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีครูกลุ่มสาระภาษาไทยเป็นแกนนำ และกระจายงานไปสู่บุคลากรครูทุกคนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการก็กระจายงานไปสู่บุคลากรในทีมงานของตนเองเพื่อเริ่มดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้ โดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ให้บุคลากรได้รับทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง บุคลากรแต่ละฝ่ายลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมติดตามผลเป็นระยะ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการมีการสรุปผลการดำเนินงานโดยจัดทำเอกสารโครงการ/กิจกรรมรายงานต่อผู้บริหาร ให้รับทราบผลการดำเนินงานในโครงการ/กิจกรรมนั้นๆ</p>

จากข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง จากข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเมื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ของแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ โรงเรียนมีเอกสาร แผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในแผนงานวิชาการของโรงเรียน โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย โครงการประกอบแผนงาน และมีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้ มอบหมายหาผู้รับผิดชอบ และชี้แจงให้บุคลากรทราบแนวทางการดำเนินงาน มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำเอกสารการดำเนินงาน นำผลการดำเนินการที่ได้ นำเสนอในที่ประชุมเพื่อวางแผน และพัฒนาการดำเนินงานใน ปีต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.1.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการมีการบูรณาการเรื่อง การส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุก ระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหากิจกรรม ที่อาศัยทักษะ การอ่านเช่น แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี 2. แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ 3. สมุดจดงานนักเรียนในแต่ละวิชา 4. ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงาน 5. บันทึกการอ่าน สมุดเล่มจิ๋ว 6. สถิติการเข้าใช้ห้องสมุด 7. รางวัลของครูและนักเรียน 8. ภาพถ่ายกิจกรรม 9. โครงการต่างๆ เช่น โครงการวิทยาศาสตร์การทำ เทียนไขไต้ยุ่ง โครงการภาษาไทยการศึกษาภาษามอญ โครงการสังคมนิทานคุณธรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านใน ชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ เริ่มจากมีแผน การจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ เรื่องการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอด แทรกเนื้อหา กิจกรรม ที่อาศัยทักษะ การอ่าน การสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอด สื่อสารความรู้ที่นอกด้วยการพูด การ เขียน การอธิบาย การเล่าเรื่องหรือการ สร้างชิ้นงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิต ศาสตร์ การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา กลุ่ม สาระภาษาไทยนิทานพื้นบ้าน นิทาน คุณธรรม วรรณคดีต่างๆการเขียนเรียง ความ การจดบันทึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การ ศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นของตนเองชีวประวัติบุคคล สำคัญของชุมชนของชาติไทยกลุ่มสาระ ภาษาต่างประเทศ การทักทายการแนะนำตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์การ เรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ ทางธรรม ชาติ ชีวประวัติของนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เคล็ดลับความรู้ การดูแลสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ทฤษฎีสี่การเขียน บรรยายความรู้สู่สื่อต่อผลงานชิ้นงาน และองค์ประกอบของแผนการจัดการ เรียนรู้มีการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.1.1 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ	
	กิจกรรม สาระการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้สืบค้น ผ่านการทำรายงาน โครงการงาน การบันทึกการอ่าน การสร้างชิ้นงานผลงานของตนเอง
2.1.2 โรงเรียนมีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณารายต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตารางกิจกรรมประจำวัน 2. ปฏิทินปฏิบัติงาน 3. ตารางเวลาการใช้ห้องสมุด 4. ตารางกิจกรรมห้องสมุดที่กำหนดรายวัน /รายสัปดาห์ 5. แผนพัฒนาห้องสมุด 6. ภาพถ่ายกิจกรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>ในแต่ละสถานศึกษามีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามปฏิทินปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันตลอดปีการศึกษา และกิจกรรมที่จัดในระยะสั้นเมื่อจบเสร็จสิ้นลงสามารถสรุปผลการดำเนินกิจกรรมได้ทันทีไม่ต้องรอถึงสิ้นปีการศึกษา</p> <p>กิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 15 นาที หลังกิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมหยุดทำงานอ่านทุกคน (20 นาที) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมบันทึกการอ่าน โดยบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่านลงในสมุดบันทึกการอ่านของตนเอง ทุกวันหลังจากโฮมรูมและก่อนเข้าเรียนในวิชาแรกในช่วงเวลาพักกลางวันห้องสมุดจะมีกิจกรรมต่างๆผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน ตามตารางกิจกรรมที่กำหนดรายวัน/รายสัปดาห์ที่ได้ประชาสัมพันธุ์ให้นักเรียนทราบ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเข้าใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ทุกชั้นเรียนยังมีชั่วโมงการใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1ชม.ครูบรรณารักษ์ก็จะจัดกิจกรรมต่างให้กับนักเรียนตามความเหมาะสมกิจกรรมที่จัดในระยะสั้นเป็นกิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติ งานประจำปี</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.1.2 โรงเรียนมีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
	ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่มีช่วงระยะเวลาที่แน่นอนจัดขึ้นและสิ้นสุดตามช่วงเวลาที่กำหนดตามในปฏิทินปฏิบัติงานสามารถรายงานและสรุปผลได้หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม/โครงการ อาทิ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันสุนทรภู่ สัปดาห์ห้องสมุด ค่ายรักการอ่าน การแข่งขันทักษะทางวิชาการต่างๆ
2.1.3 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตารางสอนซ่อมเสริมของนักเรียนในทุกระดับชั้น 2. แบบฝึกหัด และหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่าน 3. แบบประเมินพัฒนาการอ่าน 4. คำสั่งแต่งตั้งการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาการอ่าน 5. โครงการและกิจกรรมแก้ไขปัญหาการอ่านเช่น ครูสอนหนูให้รู้หนังสือ กิจกรรมสอนซ่อมเสริม กิจกรรมหมอบภาษา 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการสอนซ่อมเสริม มีโครงการแก้ไขการอ่าน การเขียน โดยการสร้างแบบฝึกการอ่าน ให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านที่บ้านโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครอง และนำมาฝึกอ่านที่โรงเรียนทุกวัน ในส่วนของนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้/เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีชั้นเรียนพิเศษฝึกการอ่าน การเขียนวันละ 1 ชั่วโมงทุกวันในช่วงปิดเทอม ก็จะมีการสอนซ่อมเสริมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ทำหนังสือชี้แจงโครงการกิจกรรมให้ผู้ปกครองรับทราบ และให้ความร่วมมือส่งนักเรียนร่วมโครงการ มีการดำเนินงานดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มจากประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผน 2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน 3. ดำเนินการจัดกิจกรรมแก้ปัญหการอ่าน <ul style="list-style-type: none"> - สํารวจนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน - จัดทำบทเรียน/แบบฝึก - แก้ไขนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน - กำกับติดตามผลการแก้ไขปัญหาการอ่าน 4. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน

2.1.4 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่ นักเรียนทั้งโรงเรียน

ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณารายต่อไปนี้</p> <p>1. ข้อมูลจากบันทึกการประชุมวางแผนการดำเนินงานดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและครูบรรณารักษ์ - กำหนดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบโครงการ - นำข้อสรุปกิจกรรมเข้าเสนอและชี้แจงต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรได้ทราบทิศทางการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือผสานความเข้าใจในการทำงานแต่ละฝ่าย - ลงมือดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตลอดปีการศึกษาและมีการประเมินผลทุกภาคเรียน - นำผลการดำเนินเข้าที่ประชุมเพื่อรายงานต่อผู้บริหารและคณะครู เพื่อพิจารณาปัญหาอุปสรรคแนวทางการทำงานที่ประสบผลสำเร็จเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการดำเนินงานผ่านโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการอ่าน กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ กิจกรรมครูสอนหนูให้รู้หนังสือ กิจกรรมสอนซ่อมเสริมโครงการส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ บันทึกรักการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด แนะนำหนังสือมาอ่าน ผู้นำเยาวชนรักการอ่าน วาดภาพ/ระบายสี คำถามประจำสัปดาห์พับไปเล่าไปห้องสมุด เคลื่อนที่ นิทานเคลื่อนที่ บริการยืมคืนหนังสือ จัดมุมนิทรรศการโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ ค่ายรักการอ่าน โดยครูกลุ่มสาระภาษาไทยและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดทำงานร่วมกันมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและครูบรรณารักษ์ - กำหนดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบโครงการ - นำข้อสรุปกิจกรรมเข้าเสนอและชี้แจงต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรได้ทราบทิศทางการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือผสานความเข้าใจในการทำงานแต่ละฝ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.1.4 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่ นักเรียนทั้งโรงเรียน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>- ลงมือดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตลอดปีการศึกษาและมีการประเมินผลทุกภาคเรียน</p> <p>- นำผลการดำเนินงานเข้าที่ประชุมเพื่อรายงานต่อผู้บริหารและคณะครูเพื่อพิจารณาปัญหาอุปสรรคแนวทางการทำงานที่ประสบผลสำเร็จเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป</p>
2.1.5 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจ ความการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้)	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร่่องรอยดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการมีการบูรณาการเรื่องส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหา กิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่านเช่น แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจากการสังเคราะห์เอกสารพร่่องรอยดังต่อไปนี้ 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 3. แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ 4. สมุดจดงานนักเรียนในแต่ละวิชา 5. ผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียน แฟ้มสะสมงาน 6. บันทึกการอ่าน สมุดเล่มจิ๋ว 7. สถิติการเข้าใช้ห้องสมุด 8. รางวัลของครูและนักเรียน 9. ภาพถ่ายกิจกรรม 10. โครงการต่างๆ เช่น โครงการวิทยาศาสตร์การทำเทียนไขไล่ยุง โครงการภาษาไทยการศึกษาภาษามอญ โครงการสังคมนิทานคุณธรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>สถานศึกษามีแนวทางการดำเนินงานกระบวนการพัฒนาการอ่านในเชิงคุณภาพ ดังนี้ ทักษะการคิด มีการจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความถนัดของนักเรียน การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการบูรณาการทุกกลุ่มสาระจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน จัดทำแบบฝึก ใบงาน ใบความรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการตอบคำถามแสดงทรรศนะคติ แสดงเหตุผลประกอบสนับสนุนคำตอบ การค้นคว้าทำรายงาน การทำโครงการ การสร้างชิ้นงาน การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน และชุมชน การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้น</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน

2.1.5 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้)

ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>การอ่านจับใจความ ใช้กระบวนการสอนอ่านอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็นดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้นคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน สิ่งที่กำลังอ่านนั้นผู้เขียนกำลังพูดถึงเรื่องอะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร พยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด หากไม่เข้าใจควรอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียด ให้ผู้เรียนจดบันทึกสรุปข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการอ่านโดยใช้ข้อความภาษาตามความเข้าใจของตนเองจากนั้นพัฒนากระบวนการอ่านเข้าสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้องการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดแทรก</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.1.5 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้)	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การอ่านบทความชีวประวัติบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติการอ่านนิทานคุณธรรมโดยบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน และประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล
ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.1 โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด	
จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณารายดังต่อไปนี้	จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้
<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนพัฒนาห้องสมุด 2. โครงการพัฒนาส่งเสริมห้องสมุด 3. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุด 4. ภาพถ่าย 	<p>มี โดยใช้กระบวนการรูปแบบ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน, การปฏิบัติ, การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม การวางแผน มีการวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น จัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสนอขออนุมัติโครงการ 2. ประชุมคณะกรรมการห้องสมุด 3. จัดทำแผนพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานห้องสมุดในด้านต่างๆ ดังนี้ <p>ด้านงานบริหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมห้องสมุดอย่างทั่วถึง 2. จัดหาครุภัณฑ์ต่างๆ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับเด็กนักเรียน 3. จัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆของห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.1 โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>ด้านงานเทคนิค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การลงทะเบียนหนังสือให้เป็นปัจจุบันด้านงานบริการ 1. บริการ การยืม-คืนหนังสือห้องสมุด 2. บริการสืบค้นหนังสือ 3. การจัดบรรยากาศห้องสมุด <p>ด้านงานวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมการอ่าน การเข้าใช้ห้องสมุด ด้วยโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อย่างหลากหลาย <ul style="list-style-type: none"> - สัปดาห์ห้องสมุด - แนะนำหนังสือน่าอ่าน - ผู้นำเยาวชนรักการอ่าน - วาดภาพ/ระบายสี - คำถามประจำสัปดาห์ - พบไปเล่าไป - ห้องสมุดเคลื่อนที่ - นิทานเคลื่อนที่ - จัดมมุนิทรศการ <p>การปฏิบัติ คณะกรรมการห้องสมุดในแต่ละฝ่ายที่ได้รับมอบหมายงานปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และในส่วนของ การจัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมการอ่าน การเข้าใช้ห้องสมุดมีการจัดตารางกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดอย่างทั่วถึง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.1 โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>การตรวจสอบ ระหว่างการดำเนินงานมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น มีการประชุมปรึกษาเป็นวาระเพื่อติดตามผล และพิจารณาปัญหาอุปสรรคที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดเมื่อพบเจอปัญหา</p> <p>การดำเนินการให้เหมาะสมมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา และงานส่วนใดที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป</p>
2.2.2 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนพัฒนาห้องสมุด 2. โครงการพัฒนาส่งเสริมห้องสมุดมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อาทิ กิจกรรมผู้นำเยาวชนรักการอ่าน กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรมแนะนำหนังสืออ่าน กิจกรรมพื้ไปเล่าไป กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมนิทานเคลื่อนที่ 3. ตารางการใช้ห้องสมุด 4. ภาพถ่าย 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>ห้องสมุดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องสมุดอย่างต่อเนื่องจัดตารางกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดอย่างทั่วถึง อาทิ กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรมแนะนำหนังสืออ่าน กิจกรรมผู้นำเยาวชนรักการอ่าน กิจกรรมวาดภาพ/ระบายสี กิจกรรมคำถามประจำสัปดาห์ กิจกรรมพื้ไปเล่าไป กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมนิทานเคลื่อนที่ กิจกรรมจัดมุมนิทรรศการหมุนเวียนในแต่ละเดือน ห้องสมุดเปิดให้บริการตลอดเวลาทำการของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจัดเวลาการเข้าใช้ห้องสมุดโดยการจัดชั่วโมงวิชาการใช้ห้องสมุดสอนโดยครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด โดยจัดทำเป็นตารางการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทุกระดับชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.2 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	ป.1-3 สอนการปฏิบัติตน มารยาท ระเบียบ เพื่อการเข้าใช้บริการของห้องสมุด การดูแลรักษาหนังสือ การใช้หนังสือที่ถูกต้อง ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับมัธยม สอนวิธีการใช้ห้องสมุดการสืบค้นหนังสือ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกต้อง การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การเขียนบันทึกความรู้จากสิ่งที่อ่าน การเขียนแหล่งสืบค้นอ้างอิง
2.2.3 โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และปลอดภัย) ที่ส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุด	
จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณารายต่อไปนี้ 1.ภาพถ่ายห้องสมุด	จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้ มีการจัดบรรยากาศห้องสมุดเน้นลักษณะทางกายภาพห้องสมุดมีความปลอดภัยไม่มีมุมอับลับตาคนและปราศจากเสียงรบกวน มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล มีป้ายเตือนงดใช้เสียง มีคู่มือการใช้ห้องสมุดจัดทำเป็นป้ายนิเทศติดไว้ก่อนทางเข้าห้องสมุด มีบรรยากาศน่ามองเหมาะสำหรับการอ่านหนังสือ ด้วยการจัดเรียงหนังสือ อุปกรณ์ต่างๆภายในห้องสมุดให้เป็นระเบียบ มีจุดวางหนังสือที่ใช้แล้ว จัดที่นั่งอ่านหนังสือให้มีความเป็นส่วนตัว ปลอดภัย ตกแต่งประดับด้วยต้นไม้ในร่ม ที่มีสีเขียวอ่อน คลายสายตา ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีสีสันสดใส สวยงามดึงดูดใจ หากแสงสว่างไม่เพียงพอติดหลอดไฟเพิ่มเติมจากหลอดไฟเดิม เพื่อเพิ่มแสงสว่างให้เพียงพอต่อสายตาในการอ่านหนังสือ มีการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ชำรุด ให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอติดเครื่องปรับอากาศให้บรรยากาศเย็นสบายอยากเข้ามาใช้บริการอ่านหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.4 โรงเรียนมีการจัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร่งร่อยดังต่อไปนี้</p> <p>1.ภาพถ่ายห้องสมุด</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการจัดบรรยากาศมุมความรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัยของนักเรียน มีมุมเยาวชนบริการหนังสือสำหรับเด็กเล็ก มุมกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำกิจกรรมส่งเสริมได้โดยไม่รบกวนสมาธิการอ่านของผู้เข้าใช้ห้องสมุดในส่วน อื่นๆ มีเกมกิจกรรมต่างๆ เตรียมไว้รองรับ มุมครูมีทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้านำไปใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลในการให้บริการ และจัดมุมนิทรรศการให้ความรู้โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนในแต่ละเดือน จัดมุมแนะนำหนังสือใหม่</p>
2.2.5 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร่งร่อยดังต่อไปนี้</p> <p>1. ตารางการใช้ห้องสมุด</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการจัดชั่วโมงวิชาการใช้ห้องสมุด ในแต่ละภาคเรียนสอนโดยครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด โดยจัดทำเป็นตารางการใช้ห้องสมุด ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดให้ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป.1-3 สอนการปฏิบัติตน มารยาท ระเบียบเพื่อการเข้าใช้บริการของห้องสมุด การดูแลรักษาหนังสือ การใช้หนังสือที่ถูกต้อง ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับมัธยม สอนวิธีการใช้ห้องสมุดการสืบค้นหนังสือ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกต้อง การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การเขียนบันทึกความรู้จากสิ่งที่อ่าน การเขียนแหล่งสืบค้นอ้างอิง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.2 การพัฒนาห้องสมุด	
2.2.6 โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร่งรยดงต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำรายการทำทะเบียนต่างๆ หนังสือที่รับเข้า และหนังสือที่จำหน่ายออก 2. ป้ายบอกหมวดหมู่หนังสือ 3. คู่มือการใช้ห้องสมุด 4. คอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการสืบค้น 5. ทะเบียนบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อในห้องสมุด 6. ภาพถ่ายกิจกรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มี การบริหารจัดการหนังสือ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องสมุดจัดหนังสือตามหมวดหมู่ D.c (History and geography) 2. มีการลงทะเบียนหนังสือเข้าใหม่ 3. เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้เข้าห้องสมุด 4. มีการจัดรายการทำทะเบียนหนังสือที่รับเข้ามา และจำหน่ายออกไป 5. มีการแยกวารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วีซีดี วีดีโอ โดยการทะเบียนแยกตามสื่อแต่ละประเภท 6. มีทะเบียนบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อในห้องสมุด
2.2.7 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร่งรยดงต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เว็บไซต์ของโรงเรียน จุลสารโรงเรียน 2. บอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางโรงเรียน <p>ป้ายนิเทศตามจุดต่างๆ บอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในห้องสมุด</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนในทุกระดับชั้น ใช้ช่องทางเว็บไซต์ของโรงเรียนจุลสารโรงเรียน และใช้ช่วงเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธงยามเช้าในวันจันทร์ของทุกสัปดาห์ การติดประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางโรงเรียน ครูประจำชั้นช่วยประชาสัมพันธ์ในชั้นเรียนของตนเองในช่วงโฮมรูม และในช่วงการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด จัดทำตารางกิจกรรมห้องสมุดประจำวัน/ประจำสัปดาห์ ติดประชาสัมพันธ์ที่ป้ายนิเทศตามจุดต่างๆ ของโรงเรียน จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในห้องสมุด โดยใช้ภาพถ่ายบรรยากาศในการร่วมกิจกรรม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.3.1 ภายในบริเวณโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <p>1. เอกสารทะเบียนแหล่งเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ และแหล่งสืบค้นข้อมูล เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องแท็บเล็ต ห้องภาษาอังกฤษ ห้องแนะแนว ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรี ห้องนาฏศิลป์ ห้องปฏิบัติการอาหาร ธนาคารโรงเรียน แปลงเกษตรปลอดสารพิษ ห้องตัดผม โรงเรียนงูเหลือมดิน แปลงปุ๋ยหมัก ศาลาอเนกประสงค์ เป็นต้น</p> <p>2. เอกสารทะเบียนการเข้าใช้แหล่งเรียนรู้ ต่างๆ</p> <p>3. ภาพถ่ายที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เข้าใช้และทำกิจกรรม</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องนาฏศิลป์ ห้องดนตรี ห้องสังคม แปลงเกษตรปลอดสารพิษ ศาลาอเนกประสงค์อุทยานดอกไม้ โดยพานักเรียนเข้าใช้เพื่อศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าและใช้เป็นสถานที่ในการลงมือฝึกปฏิบัติด้วยประสบการณ์จริง ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศโรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครู และนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา</p>
2.3.2 โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนรอบโรงเรียน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <p>1. ภาพถ่ายนักเรียนเข้าใช้และทำกิจกรรม</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนรอบโรงเรียน โบสถ์ไม้สักทองวัดทิพพาวาส, พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานคร, สวน 60 พรรษาชุมชนเคหะ, สวนปลาวัดลานบุญ, ตลาดเก่าหัวตะเข้, โรงเจศาลเจ้าองค์เซียนแป๊ะไคว้, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ปราชญ์ชาวบ้าน ครูและนักเรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยพานักเรียนไปศึกษาดูงาน การเข้ารับอบรม การทำโครงการอาทิตริโครงการภาษามอญ การค้นคว้าเพื่อทำรายงานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน	
2.3.2 โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนรอบโรงเรียน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	ศึกษาประวัติความเป็นมาความสวยงามของสถาปัตยกรรมโบราณโบสถ์ไม้สักทอง การไปทัศนศึกษา การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน
2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน	
2.4.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบบรรายชื่อดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ เช่น การทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อการศึกษา 2. หนังสือแจ้งประชุมผู้ปกครอง 3. ภาพถ่ายกิจกรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนเรื่องงบประมาณการทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในการส่งเสริมบุตรหลานของตนเอง เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านต่างๆของทางโรงเรียน ได้แก่ การสอนลูกให้บันทึกการอ่าน การสอนซ่อมเสริมการอ่านในส่วนที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ทางผู้ปกครองดูแล การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองกับทางโรงเรียน การร่วมทอดผ้าป่าสามัคคีประจำปีการศึกษาเพื่อสนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การให้ความร่วมมือเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน</p>
2.4.2 โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบบรรายชื่อดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เว็บไซต์ของโรงเรียนจุลสารโรงเรียน 2. ภาพกิจกรรมการเข้าร่วมงานวิชาการเครือข่าย 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>เป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ผ่านเว็บไซต์ จุลสาร และนำผลงานกิจกรรมต่างๆ ขึ้นงานที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ นิทานเล่มเล็ก นิทานกล่อง นิทานหุ่นมือ โครงการงานของนักเรียน ไปเผยแพร่ในงานวิชาการเครือข่ายที่จัดขึ้นทุกปีการศึกษา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน	
2.4.2 โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่ายที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 โดยมีการจัดนิทรรศการวิชาการ การแสดงผลงานของครูและนักเรียน การแข่งขันทักษะทางวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551</p>
2.4.3 โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรยดงต่อไปนี้</p> <p>1. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ /กิจกรรมโรงเรียนแกนนำการอ่าน</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>ทางโรงเรียนมีการมอบหมายงาน มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกนนำดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และกระจายงานกิจกรรมต่างๆ สู่บุคลากรในทุกกลุ่มสาระและบุคลากรในสถานศึกษาทุกท่านให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และเข้าร่วมทุกกิจกรรมของโรงเรียน โดยในแต่ละโครงการและกิจกรรมจะมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลสรุปผลการดำเนินงาน</p>
2.4.4 บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรยดงต่อไปนี้</p> <p>1. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ/โครงการส่งเสริมการอ่าน</p> <p>2.บันทึกการสอนซ่อมเสริม</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การสอนซ่อมเสริมให้ความช่วยเหลือดูแลสร้างแบบฝึกอ่านเสริม มาสอนซ่อมเสริมช่วงพักเที่ยง หรือหลังเลิกเรียนให้แก่ักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน ครูบุคลากรทุกท่านจะได้รับมอบหมาย</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน	
2.4.4 บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการออกคำสั่งมอบหมายการปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรม ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือเป็นแบบอย่างให้นักเรียน</p>
	<p>2.4.5 บุคลากรในโรงเรียนมีการประชุม อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน และนำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดูงานมาขยายผลในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน</p>
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพรรณารอเรียงต่อไปนี้</p> <p>1.งานการการอบรม/ศึกษาดูงานของครู</p>	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการส่งครูเข้ารับการอบรมศึกษาดูงานตามที่สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครจัดขึ้น เพื่อพัฒนาครูนำไปสู่การขยายผลกับบุคลากรในโรงเรียนอาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอบรมสัมมนาพัฒนาคุณภาพการศุนย์วิชาการเขต “การอ่านเพื่อแก้ปัญหา นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” ณ ห้องประชุมวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร - การอบรมสัมมนาโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน (กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการครูโรงเรียนแกนนำการอ่าน) ณ โรงแรมบางกอกพาเลส เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร - การอบรมสัมมนาโครงการพาน้องท่องอ่านในกิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 ค่ายรักเขียน-อ่าน ณ เดอะโกลเด้นฮิลล์รีสอร์ท ตำบลสาธิตา จังหวัดนครนายก - การอบรมสัมมนาโครงการพัฒนาการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ รุ่นที่ 17 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน

2.4.5 บุคลากรในโรงเรียนมีการประชุม อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน และ นำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดูงานมาขยายผลในการดำเนินงาน โรงเรียนแกนนำการอ่าน

ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<ul style="list-style-type: none"> - การอบรมสัมมนาโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่าน (กิจกรรมหมอภาษา และเทคนิคการสอนภาษาไทย แบบแจกลูกและสะกดคำ) ณ ศูนย์ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (หนองจอก) - การอบรมสัมมนาโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ และการอ่านกิจกรรมเทคนิคการสอนอ่านเขียน ร้อยแก้วและร้อยกรอง ณ เดอะโกลเด้น ฮิลล์ รีสอร์ท จังหวัดนครนายก - การอบรมสัมมนาโครงการพัฒนาการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย) สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ เขตวัฒนา - การอบรมสัมมนาการสอนเขียน สอนเขียน เรียนสนุก ชั้นประถมและมัธยมศึกษา (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ตัวแทนครูแกนนำรักการอ่านยังได้รับโอกาสไปศึกษาดูงานในประเทศญี่ปุ่น และได้รับการอบรมการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน และได้นำความรู้จากการศึกษาดูงานมาขยายผลในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน	
2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน	
2.4.6 ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการสร้างความเข้าใจโดยประชุมชี้แจงและชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดีและเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้การสนับสนุน ร่วมวางแผน และคอยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างการทำงาน รับฟังปัญหาและให้โอกาสในการดำเนินงานอย่างอิสระและคอยติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด</p>
2.4.7 โรงเรียนมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หนังสือเชิญประชุมผู้ปกครอง 2. รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน 3. ภาพถ่ายกิจกรรม 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองของนักเรียนในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านและการเขียนเป็นพิเศษ มีการสอนซ่อมเสริมทุกเทอม เมื่อโรงเรียนทำการทดสอบและคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านแล้ว ทางโรงเรียนทำหนังสือแจ้งประสานงานให้ผู้ปกครองได้รับทราบ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมรับฟังการประชุมชี้แจงปัญหาแนวทางการแก้ไขช่วยเหลือผู้เรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือส่งเสริมการอ่านระหว่างบ้านกับทางโรงเรียน โดยผู้ปกครองมีส่วนช่วยฝึกฝนและสอนอ่านจากที่บ้านผู้ปกครองประเมินผลส่งกลับมายังโรงเรียน เพื่อให้เห็นพัฒนาการอ่านของผู้เรียน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง จากข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเมื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ของแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน ประกอบไปด้วย 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน 2.2 การพัฒนาห้องสมุด 2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน 2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ มีเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเรื่องการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหากิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอดสื่อสารความรู้ที่ได้ออกด้วยการพูด การเขียน การอธิบาย การเล่าเรื่อง หรือการสร้างชิ้นงาน มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามปฏิทินปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันตลอดปีการศึกษา และกิจกรรมที่จัดในระยะสั้นเมื่อจบเสร็จสิ้นลงสามารถสรุปผลการดำเนินกิจกรรมได้ทันที มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้) ใช้กระบวนการสอนอ่านอย่างเป็นระบบ

2.2 การพัฒนาห้องสมุด โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน และโครงการห้องสมุดโดยใช้กระบวนการรูปแบบ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม ห้องสมุดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง จัดตารางกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดอย่างทั่วถึง จัดบรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และปลอดภัยเสียง) ที่ส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุด ส่งเสริมห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศมุมความรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัยของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีการจัดชั่วโมงวิชา การใช้ห้องสมุด ในแต่ละภาคเรียนสอนโดยครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด โดยจัดทำเป็นตารางการใช้ห้องสมุด ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยจัดให้ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้น นอกจากนี้ มีระบบการบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด ดังนี้ 1. ห้องสมุดจัดหนังสือตามหมวดหมู่ D.c 2. มีการลงทะเบียนหนังสือเข้าใหม่ 3. เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด 4. มีการจัดรายการทำทะเบียนหนังสือ ที่รับเข้ามา และจำหน่ายออกไป 5. มีการแยกวารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วีซีดี วีดีโอ โดยการทำทะเบียนแยกตามสื่อแต่ละประเภท 6. มีทะเบียนบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อในห้องสมุด

2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศโรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวาวัสดุอาคารสถานที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ครูและนักเรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน บุคลากรในโรงเรียนมีการประชุม อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านนำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดู งานมาขยายผลในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน มีการกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแกนนำ ทางโรงเรียนมีการมอบหมายงาน มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกนนำดำเนินการจัด โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และกระจายงานกิจกรรมต่างๆ สู่บุคลากรในทุกกลุ่มสาระและ บุคลากรในสถานศึกษาทุกท่านให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และเข้าร่วมทุกกิจกรรมของโรงเรียน โดยใน แต่ละโครงการและกิจกรรมจะมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลสรุปผลการดำเนินงาน ชุมชนมี ส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ผู้บริหารมีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่ บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน มีการสร้างความ เข้าใจประชุมชี้แจง และชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ในการ ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนเรื่อง งบประมาณ สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการร่วมทำ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในการส่งเสริมบุตรหลานของตนเอง เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านต่างๆของทาง โรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน เป็นโรงเรียนแกนนำ การอ่าน มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ผ่านเฟซบุ๊ก จดสาร และนำผลงานกิจกรรมต่างๆ ไป เผยแพร่ในงานวิชาการเครือข่ายที่จัดขึ้นทุกปีการศึกษา โดยมีการจัดนิทรรศการวิชาการ การแสดงผล งานของครูและนักเรียน การแข่งขันทักษะทางวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกน กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ	
3.1 ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
จากการสังเคราะห์เอกสารพบบรรายดังต่อไปนี้ 1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนในสถานศึกษา 2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความสามารถการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 3. หนังสือแจ้งกำหนดการให้โรงเรียนเตรียมรับการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน	จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้ สถานศึกษามีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเอง และการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอก ในแต่ละส่วนมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ	
3.1 ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>1. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเอง ได้แก่ การนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรมโดยผู้รับผิดชอบเจ้าของโครงการ/กิจกรรมติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ หากพบเจอปัญหาก็นำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข เมื่อโครงการ/กิจกรรมสิ้นสุดลงในแต่ละภาคเรียน มีการประเมินความพึงพอใจ และความสำเร็จของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็มีการจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อเสนอแก่ผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและดำเนินงานในภาคเรียนต่อไป และเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ก็จะนำผลการดำเนินงานเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่าจะดำเนินโครงการ/กิจกรรมนั้นๆต่อไปในปีการศึกษาหน้าหรือไม่และการประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนโดยใช้คู่มือการประเมินตนเองของโรงเรียนด้านการอ่าน ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบทดสอบการอ่านตั้งแต่ต้นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังนี้ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการอ่านทุกระดับชั้นของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการประเมินการอ่านของนักเรียน เดือนละ 1 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน -กันยายน ภาคเรียนที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มีนาคม โดยเริ่มดำเนินการประเมินตามเวลาที่สมควรในแต่ละเดือน และให้สรุปผลการประเมินที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ	
3.1 ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
	<p>2. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่านเพื่อควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนแกนนำการอ่านกำหนดให้มีการนิเทศติดตามในช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม 2558 ขอบข่ายและรายการนิเทศแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice) ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทของการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำ การอ่าน และการทดสอบมาตรฐานการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น การอ่านรู้เรื่อง การอ่านออกเสียง มีชั้น ตอนดังนี้ จัดทำคำสั่งกรรมการสนามสอบ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นประธานสนามสอบ กรรมการคุมสอบและตรวจให้คะแนน : 2 คนต่อ 1 ห้อง คนที่ 1 เป็นครูประจำชั้น ป.1 ในโรงเรียนตนเอง คนที่ 2 เป็นครูต่างโรงเรียน กรรมการบันทึกคะแนน เป็นครูดูแลระบบ NT Access ในโรงเรียนตนเอง ผลจากการทดสอบที่ได้กล่าวมาในข้างต้นจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการอ่านของผู้เรียนและพัฒนาการความก้าวหน้าการอ่านของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านที่ได้รับการแก้ไขและส่งเสริมการอ่านจากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ	
3.2 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรายนามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลรายงานการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดพบว่า มีนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 90 % 2. ผลการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านพบว่า มีนักเรียนอ่านหนังสือออกมากขึ้น 85 % 3. รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มากกว่า ร้อยละ 80 % ทุกโครงการ เช่น โครงการวันสุนทรภู่ ความสำเร็จของโครงการ 93% กิจกรรมครูสอนหนูให้รู้หนังสือ ความสำเร็จของกิจกรรม 87% 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>สถานศึกษามีผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการกำหนดเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ใน การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม จะต้องได้ค่าร้อยละ 75-80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป จึงจะถือว่าการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม จากการสัมภาษณ์พบว่า โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าร้อยละ 80 % ในทุกโครงการ มีการสรุปถึงร่องรอยปัญหาอุปสรรคระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม ผลของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ตอบสนองต่อกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีความครบถ้วนในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการ ดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย และการสนับสนุนของผู้บริหาร</p>
3.3 การประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
<p>จากการสังเคราะห์เอกสารพร้อมรายนามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีการจัดทำ SAR รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปี มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมการอ่านใน ตอนที่ 1 หัวข้อย่อย ที่ 10 ผลงานดีเด่นในรอบปีที่ผ่านมา งาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ประสบผลสำเร็จ ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน การสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 	<p>จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>สถานศึกษามีการประเมินตนเอง โดยทุกกิจกรรมภายใต้โครงการต่างๆ จะมีผู้รับผิดชอบตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายประเมินผล มีหน้าที่จัดทำแบบประเมินผล สรุปผลการดำเนินกิจกรรม รวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่ม จากนั้นส่งผลการประเมินการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่กล่าวในข้างต้นให้แก่คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายประเมินผลของโครงการ มีหน้าที่จัดทำแบบประเมินผล สรุปผลการดำเนินโครงการ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อการศึกษา และเพื่อใช้ในการประเมินผล

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ	
3.3 การประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน	
ผลข้อมูลจากแบบบันทึกเอกสาร	ผลการสัมภาษณ์
ผลการประเมินการอ่าน คิวิวิเคราะห์ และเขียน และตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้ 2. รายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน	รวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่ม เสนอต่อผู้บริหาร มีการรายงานผลให้ที่ประชุมทราบเพื่อร่วมพัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเองในครั้งต่อไป
3.4 บุคลากรของโรงเรียนมีการประเมินตนเองในด้านการดำเนินการส่งเสริมการอ่าน	
จากการสังเคราะห์เอกสารไม่พบร่องรอย	ไม่พบข้อมูล
3.5 มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ	
จากการสังเคราะห์เอกสารพบร่องรอยดังต่อไปนี้ 1. บันทึกการประชุมวางแผนการดำเนินงานประจำปีการศึกษา	จากการสัมภาษณ์พบข้อมูลดังต่อไปนี้ โรงเรียนใช้ข้อมูลจากแบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนและพัฒนาปรับปรุงการทำงานโครงการ/กิจกรรมโรงเรียนแกนนำการอ่านในครั้งต่อไป

จากข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง จากข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเมื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ของแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านใน ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ดังนี้ ผู้บริหารมีระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างไร มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. การนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรม ในเบื้องต้นผู้รับผิดชอบเจ้าของโครงการ/กิจกรรม ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ หากพบเจอปัญหา ก็นำเข้าไปประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข เมื่อโครงการ/กิจกรรมสิ้นสุดลงในแต่ละภาคเรียน มีการประเมินความพึงพอใจ และความสำเร็จของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็มีการจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีการสรุปเล่มโครงการ/กิจกรรมเสนอต่อผู้บริหาร 2. การประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนโดยใช้คู่มือการประเมินตนเองของโรงเรียนด้านการอ่าน ของนักเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เป็นแบบทดสอบการอ่านตั้งแต่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังนี้ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการอ่านทุกระดับชั้นของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการประเมินการอ่านของนักเรียน เดือนละ 1 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน -กันยายน ภาคเรียนที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มีนาคม โดยเริ่มดำเนินการประเมินตามเวลาที่สมควรในแต่ละเดือน และให้สรุปผลการประเมินที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และการทดสอบมาตรฐานจากภายนอก การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น การอ่านรู้เรื่อง การอ่านออกเสียง มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านมาปรับปรุง และพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นใบใช้ประโยชน์ที่กรอก ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

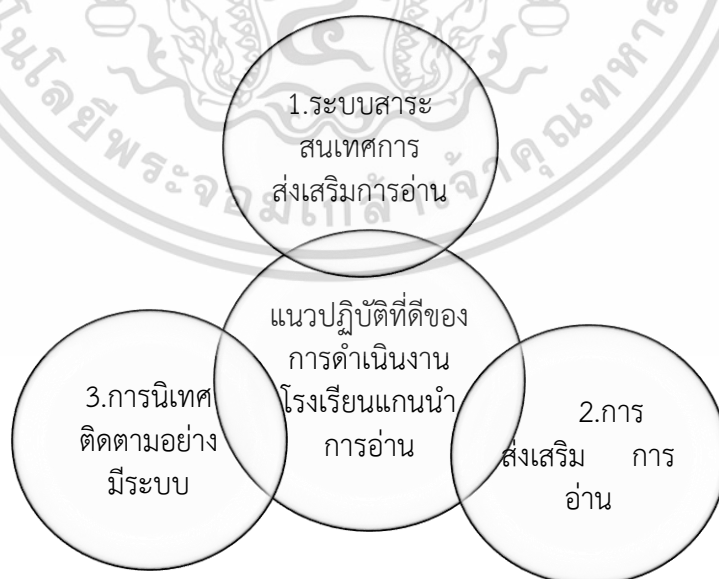
กิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากแบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นข้อมูลในการพิจารณา วิเคราะห์ วางแผนและพัฒนาปรับปรุงการทำงานโครงการ/กิจกรรมในครั้งต่อไป

4.2 ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านในภาพรวมโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการถอดบทเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ได้ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านภาพรวม

การดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาการอ่านมีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านรวมถึงการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมอ่าน ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไข ปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.1 โรงเรียนมีการวางแผน กลยุทธ์ ในการพัฒนาการอ่าน มีร่วมประชุมวางแผนตาม ขั้นตอน เริ่มจากประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ กำหนด แผนงานโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มอบหมายหาผู้รับผิดชอบ และชี้แจงให้บุคลากรทราบ แนวทางการดำเนินงาน ดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ สรุป ผลการดำเนินงานและจัดทำเอกสารการดำเนินงานนำผลการดำเนินงานที่ได้ นำเสนอในที่ประชุมเพื่อวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานใน ปีต่อไป

2.2 โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโรงเรียน มีแผนงานวิชาการของโรงเรียน โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย โครงการประกอบแผนงาน ในส่วน ของการส่งเสริมการอ่านจะอยู่ในส่วนของ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีแผน งานโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนของตนเอง อย่างหลากหลาย ใน แต่ละสถานศึกษาจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับ การแก้ไขปัญหาการอ่านโครงการส่งเสริมการอ่าน และโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แต่ละโครงการก็จะมีกิจกรรมย่อยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โครงการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แต่ละโครงการก็จะมีกิจกรรมย่อยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 มีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการเพราะได้จัดบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานหลังจากที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการ ดำเนินงาน และกำหนดแผนงานจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ให้บุคลากรได้รับทราบ บทบาทและหน้าที่ของตนเอง บุคลากรแต่ละฝ่ายลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ ผู้รับผิดชอบ โครงการหรือกิจกรรม ติดตามผลเป็นระยะ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการมีการสรุปผลการดำเนินงานโดยจัดทำเอกสารโครงการ/กิจกรรมรายงานต่อผู้บริหารให้รับทราบผลการดำเนินในโครงการ/กิจกรรมนั้นๆ

ด้านระบบสารสนเทศ
การส่งเสริมการอ่าน

แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงาน
ส่งเสริมการอ่าน

ภาพที่ 4.2 แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน

เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ด้านที่ 1 ด้านระบบระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

โดยมีแนวปฏิบัติย่อยดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน

3.1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ เริ่มจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเรื่องการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหา กิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอดสื่อสารความรู้ที่ได้ออกด้วยการพูด การเขียน การอธิบาย การเล่าเรื่อง หรือการสร้างชิ้นงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา กลุ่มสาระภาษาไทยนิทานพื้นบ้าน นิทานคุณธรรม วรรณคดีต่างๆ การเขียนเรียงความ การจดบันทึก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญของชุมชนของชาติไทย กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ การทักทาย การแนะนำตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์การเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ชีวิตประวัติของนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เคล็ดลับความรู้ การดูแลสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ทฤษฎีสี่ การเขียนบรรยายความรู้สึกต่อผลงานชิ้นงาน และองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สาระการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้สืบค้น ผ่านการทำรายงาน โครงงาน การบันทึกการอ่าน การสร้างชิ้นงานผลงานของตนเอง

3.1.2 โรงเรียนมีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามปฏิทินปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันตลอดปีการศึกษา และกิจกรรมที่จัดในระยะสั้นเมื่อจบเสร็จสิ้นลงสามารถสรุปผลการดำเนินกิจกรรมได้ทันทีไม่ต้องรอถึงสิ้นปีการศึกษา กิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวัน การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 15 นาที หลังกิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมหยุดทุกงานอ่านทุกคน (20 นาที) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมบันทึกการอ่าน โดยบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่านลงในสมุดบันทึกการอ่านของตนเอง ทุกวันหลังจากโฮมรูมและก่อนเข้าเรียนในวิชาแรกในช่วงเวลาพักกลางวันห้องสมุดจะมีกิจกรรมต่างๆ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน ตามตารางกิจกรรมที่กำหนดรายวัน/รายสัปดาห์ ที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเข้าใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ทุกชั้นเรียนยังมีชั่วโมงการใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1 ชม. ครูบรรณารักษ์ก็จะจัดกิจกรรมต่างให้กับนักเรียนตามความเหมาะสม

กิจกรรมที่จัดในระยะสั้นเป็นกิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่มีช่วงระยะเวลาที่แน่นอนจัดขึ้นและสิ้นสุดตามช่วงเวลาที่กำหนดตามในปฏิทินปฏิบัติงานสามารถรายงานและสรุปผลได้หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม/โครงการ อาทิ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมวันสุนทรภู่ สัปดาห์ห้องสมุด ค่ายรักการอ่าน การแข่งขันทักษะทางวิชาการต่างๆ

3.1.3 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ มีการสอนซ่อมเสริม มีโครงการแก้ไขการอ่าน การเขียน โดยการสร้างแบบฝึกการอ่านให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านที่บ้านโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครอง และนำมาฝึกอ่านที่โรงเรียนทุกวัน ในส่วนของนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้/เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีชั้นเรียนพิเศษฝึกการอ่านการเขียนวันละ 1 ชั่วโมงทุกวัน ในช่วงปิดเทอมก็ จะมีการสอนซ่อมเสริมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ทำหนังสือชี้แจงโครงการ กิจกรรมให้ผู้ปกครองรับทราบและให้ความร่วมมือส่งนักเรียนร่วมโครงการ มีการดำเนินงานดังนี้

1. เริ่มจากประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผน
2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาการอ่าน
  - สํารวจนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน
  - จัดทำบทเรียน/แบบฝึก
  - แก้ไขนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน
  - กำกับติดตามผลการแก้ไขปัญหาการอ่าน
4. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร

3.1.4 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่าน ให้แก่นักเรียนทั้งโรงเรียน มีการดำเนินงานผ่านโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาจะมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการอ่าน กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ กิจกรรมครูสอนหนูให้รู้หนังสือ กิจกรรมสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ บันทึกรักการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด แนะนำหนังสืออ่าน ผู้เยาว์ชนรักการอ่าน วาดภาพ/ระบายสี คำถามประจำสัปดาห์ พับไปเล่าไป ห้องสมุดเคลื่อนที่ นิทานเคลื่อนที่ บริการยืมคืนหนังสือ จัดมุนิทรรศการ โครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการได้แก่ กิจกรรมวันสุนทรภู่ กิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ ค่ายรักการอ่าน โดยครูกลุ่มสาระภาษาไทยและครูบรรณารักษ์ ห้องสมุดทำงานร่วมกัน มีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

- ประชุมคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและครูบรรณารักษ์
- กำหนดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบโครงการ
- นำข้อสรุปกิจกรรมเข้าเสนอและชี้แจงต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรได้ทราบทิศทางการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือประสานความเข้าใจในการทำงานแต่ละฝ่าย
- ลงมือดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตลอดปีการศึกษา และมีการประเมินผลทุกภาคเรียน
- นำผลการดำเนินเข้าที่ประชุมเพื่อรายงานต่อผู้บริหารและคณะครู เพื่อพิจารณาปัญหาอุปสรรคแนวทางการทำงานที่ประสบผลสำเร็จเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

3.1.5 โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิดการอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้) มีแนวทางการดำเนินงานกระบวนการพัฒนาการอ่านในเชิงคุณภาพ ดังนี้

ทักษะการคิด มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความถนัดของนักเรียน การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการบูรณาการทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่าน จัดทำแบบฝึก ใบงาน ใบความรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์กิจกรรมการตอบคำถามแสดงทรรศนะ คติแสดงเหตุผลประกอบสนับสนุนคำตอบ การค้นคว้าทำรายงาน การทำโครงการ การสร้างชิ้นงาน การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน และชุมชน การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้น

การอ่านจับใจความ ใช้กระบวนการสอนอ่านอย่างเป็นระบบเริ่มจากการอ่านอย่างคร่าวๆเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนี้จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน สิ่งที่กำลังอ่านนั้นผู้เขียนกำลังพูดถึงเรื่องอะไรทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร พยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด หากไม่เข้าใจควรอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆซ้ำอย่างละเอียด ให้ผู้เรียนจดบันทึกสรุปข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน โดยใช้ข้อความภาษาตามความเข้าใจของตนเอง จากนั้นพัฒนากระบวนการอ่านเข้าสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดแทรกในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การอ่านบทความชีวิตประวัติบุคคลสำคัญที่ให้คุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ การอ่านนิทานคุณธรรมโดยบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน และประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนาห้องสมุด

3.2.1 โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด มี โดยใช้กระบวนการรูปแบบ PDCAคือ วงจรการบริหารงานคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม

การวางแผน มี การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น จัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. เสนอขออนุมัติโครงการ
2. ประชุมคณะกรรมการห้องสมุด
3. จัดทำแผนพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานห้องสมุดในด้านต่างๆดังนี้ ด้านงานบริหาร ด้านงานบริการ ด้านงานวิชาการ

การปฏิบัติ คณะกรรมการห้องสมุดในแต่ละฝ่ายที่ได้รับมอบหมายงานปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และในส่วนของการจัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมการอ่านการเข้าใช้ห้องสมุดมีการจัดตารางกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดอย่างทั่วถึง

การตรวจสอบ ระหว่างการดำเนินงานมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้นมีการประชุมปรึกษาเป็นวาระเพื่อติดตามผลและพิจารณาปัญหาอุปสรรคที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดเมื่อพบเจอปัญหา

การดำเนินการให้เหมาะสม มีการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา และงานส่วนใดที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จเพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

3.2.2 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ห้องสมุดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง จัดตารางกิจกรรมที่ชัดเจนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดอย่างทั่วถึง อาทิ กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรมแนะนำหนังสือน่าอ่าน กิจกรรมผู้นำเยาวชนรักการอ่าน กิจกรรมวาดภาพ/ระบายสี กิจกรรมคำถามประจำสัปดาห์ กิจกรรมพบไปเล่าไป กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมนิทานเคลื่อนที่ กิจกรรมจัดมุมนิทรรศการหมุนเวียนในแต่ละเดือนห้องสมุดเปิดให้บริการตลอดเวลาทำการของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจัดเวลาการเข้าใช้ห้องสมุดโดยการจัดชั่วโมงวิชาการใช้ห้องสมุดสอนโดยครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด โดยจัดทำเป็นตารางการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทุกระดับชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป1-3 สอนการปฏิบัติตน มารยาท ระเบียบเพื่อการเข้าใช้บริการของห้องสมุดการดูแลรักษาหนังสือ การใช้หนังสือที่ถูกต้องในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับมัธยม สอนวิธีการใช้ห้องสมุดการสืบค้นหนังสือ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกต้อง การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การเขียนบันทึกความรู้จากสิ่งที่อ่าน การเขียนแหล่งสืบค้นอ้างอิง

3.2.3 โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และปลอดภัย) ที่ส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุด มี การจัดบรรยากาศห้องสมุด เน้นลักษณะทางกายภาพห้องสมุดมีความปลอดภัยไม่มีมุมอับลับตาคนและปราศจากเสียงรบกวน มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล มีป้ายเตือนงดใช้เสียง มีคู่มือการใช้ห้องสมุดจัดทำเป็นป้ายนิเทศติดไว้ก่อนทางเข้าห้องสมุด มีบรรยากาศน่ามองเหมาะสำหรับการอ่านหนังสือ ด้วยการจัดเรียงหนังสือ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องสมุดให้เป็นระเบียบ มีจุดวางหนังสือที่ใช้แล้ว จัดที่นั่งอ่านหนังสือให้มีความเป็นส่วนตัว ปลอดภัย ตกแต่งประดับด้วยต้นไม้ในร่ม ที่มีสีเขียวอ่อนคลายสายตา ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีสีสดใส สบายงามดึงดูดใจ หากแสงสว่างไม่เพียงพอติดหลอดไฟเพิ่มเติมจากหลอดไฟเดิม เพื่อเพิ่มแสงสว่างให้เพียงพอต่อสายตาในการอ่านหนังสือ มีการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ชำรุดให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ติดเครื่องปรับอากาศให้บรรยากาศเย็นสบายอยากเข้ามาใช้บริการอ่านหนังสือ

3.2.4 โรงเรียนมีการจัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศมุมความรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัยของนักเรียน มีมุมเยาวชนบริการหนังสือสำหรับเด็กเล็ก มุมกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำกิจกรรมส่งเสริมได้โดยไม่รบกวนสมาธิการอ่านของผู้เข้าใช้ห้องสมุด ในส่วน อื่นๆ มีเกมกิจกรรมต่างๆ เตรียมไว้รองรับ มุมครุมีทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้านำไปใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลในการให้บริการ และจัดมุมนิทรรศการให้ความรู้โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนในแต่ละเดือนจัดมุมแนะนำหนังสือใหม่

3.2.5 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มี จัดเวลาการเข้าใช้ห้องสมุดโดยการจัดชั่วโมงวิชาการใช้ห้องสมุด ในแต่ละภาคเรียนสอนโดยครูบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด โดยจัดทำเป็นตารางการใช้ห้องสมุด ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดให้ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้นในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป.1-3 สอนการปฏิบัติตนมารยาท ระเบียบเพื่อการเข้าใช้บริการของห้องสมุด การดูแลรักษาหนังสือ การใช้หนังสือที่ถูกต้องในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับมัธยม สอนวิธีการใช้ห้องสมุดการสืบค้นหนังสือ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกต้อง การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การเขียนบันทึกความรู้จากสิ่งที่อ่าน การเขียนแหล่งสืบค้นอ้างอิง

3.2.6 โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด มีการบริหารจัดการหนังสือ ดังนี้ 1. ห้องสมุดจัดหนังสือตามหมวดหมู่ D.c 2. มีการลงทะเบียนหนังสือเข้าใหม่ 3. เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงต่อความต้องการของผู้เข้าห้องสมุด 4. มีการจัดรายการทำทะเบียนหนังสือ ที่รับเข้ามา และจำหน่ายออกไป 5. มีการแยกวารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วีซีดี วีดีโอ โดยการทำให้ทะเบียนแยกตามสื่อแต่ละประเภท 6. มีทะเบียนบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อในห้องสมุด

3.2.7 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่าน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนในทุกระดับชั้น ใช้ช่องทางเฟซบุ๊กของโรงเรียน จุลสารโรงเรียน และใช้ช่วงเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธงยามเช้าในวันจันทร์ของทุกสัปดาห์ การติดประกาศที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางโรงเรียนครูประจำชั้นช่วยประชาสัมพันธ์ในชั้นเรียนของตนเองในชั่วโมงโฮมรูม และในชั่วโมงการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุด จัดทำตารางกิจกรรมห้องสมุดประจำวัน/ประจำสัปดาห์ ติดประชาสัมพันธ์ที่ป้ายนิเทศตามจุดต่างๆของโรงเรียน จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในห้องสมุด โดยใช้ภาพถ่ายบรรยากาศในการร่วมกิจกรรม

3.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน

3.3.1 ภายในบริเวณโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอ่าน
สถานศึกษา มีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศโรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวาวัสดุอาคารสถานที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มี ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องนาฏศิลป์ ห้องดนตรี ห้องสังคม แปลงเกษตรปลอดสารพิษ ศาลาเนกประสงค์ อุทยานดอกไม้ โดยพานักเรียนเข้าใช้เพื่อศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าและใช้เป็นสถานที่ในการลงมือฝึกปฏิบัติด้วยประสบการณ์จริง

3.3.3 โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนรอบโรงเรียน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนรอบโรงเรียน โบสถ์ไม้สักทองวัดทิพพาวาส พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร สวน 60 พรรษาชุมชนเคหะ สวนปลาวัดลานบุญ ตลาดเก่าหัวตะเข้ โรงเจศาลเจ้าองค์เขียนแป๊ะไคว่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปราชญ์ชาวบ้าน ครูและนักเรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยพานักเรียนไปศึกษาดูงาน การเข้ารับอบรมการทำโครงการอาทิต้องงานภาษามอญ การค้นคว้าเพื่อทำรายงานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน ศึกษาประวัติความเป็นมาความสวยงามของสถาปัตยกรรมโบราณโบสถ์ไม้สักทอง การไปทัศนศึกษา การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน

3.4 บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน

3.4.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนเรื่องงบประมาณการทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อการศึกษา สนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในการส่งเสริมบุคลากรของตนเอง เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านต่างๆของทางโรงเรียน

3.4.2 โรงเรียนมีบทบาทในการเผยแพร่ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่าน เป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ผ่านเฟสบุ๊ค จุลสาร และนำผลงานกิจกรรมต่างๆ ไปเผยแพร่ในงานวิชาการเครือข่ายที่จัดขึ้นทุกปีการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่ายที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 โดยมีการจัดนิทรรศการวิชาการ การแสดงผลงานของครูและนักเรียน การแข่งขันทักษะทางวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

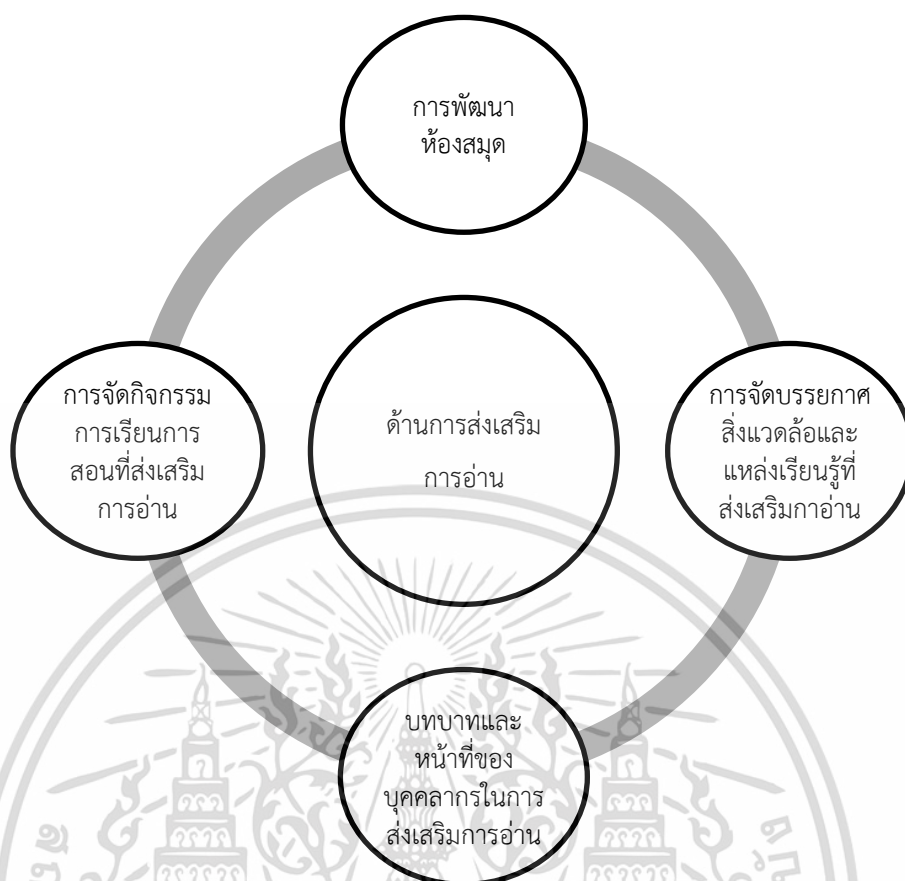
3.4.3 โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำทาง โรงเรียนมีการมอบหมายงาน มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกนนำดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และกระจายงานกิจกรรมต่างๆ สู่บุคลากรในทุกกลุ่มสาระและบุคลากรในสถานศึกษาทุกท่านให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และเข้าร่วมทุกกิจกรรมของโรงเรียน โดยในแต่ละโครงการและกิจกรรมจะมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลสรุปผลการดำเนินงาน

3.4.4 บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกคน บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การสอนซ่อมเสริมให้ความช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน ครูบุคลากรทุกท่านจะได้รับมอบหมายโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีการออกคำสั่งมอบหมายการปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรม ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือเป็นแบบอย่างให้นักเรียน

3.4.5 บุคลากรในโรงเรียนมีการประชุม อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านนำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดูงานมาขยายผลในการดำเนินงานโรงเรียนแก่นนำการอ่าน มีการประชุมสามัญประจำเดือนของบุคลากรในโรงเรียนผู้บริหารและคณะครูในการร่วมวางแผนการดำเนินงานโรงเรียนแก่นนำการอ่าน มีการประชุมย่อยของแต่ละกลุ่มสาระ/ระดับสายชั้น มีการประชุมของคณะกรรมการดำเนินงานของแต่ละโครงการ/กิจกรรม มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน ตามที่สำนักงานการศึกษาจัดขึ้น เพื่อพัฒนาครูนำไปสู่การขยายผลกับบุคลากรในโรงเรียนนอกจากนี้ตัวแทนครูแก่นนำการอ่านยังได้รับโอกาสไปศึกษาดูงานในประเทศญี่ปุ่น และได้รับการอบรมการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน

3.4.6 ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและโครงการโรงเรียนแก่นนำการอ่าน มีการสร้างความเข้าใจประชุมชี้แจง และชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดีและเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้การสนับสนุนร่วมวางแผน และคอยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างการทำงาน รับฟังปัญหาและให้โอกาสในการดำเนินงานอย่างอิสระและคอยติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

3.4.7 โรงเรียนมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน มีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองของนักเรียนในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน และการเขียนเป็นพิเศษ มีการสอนซ่อมเสริมทุกเทอม เมื่อโรงเรียนทำการทดสอบและคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านแล้ว ทางโรงเรียนทำหนังสือแจ้งประสานงานให้ผู้ปกครองได้รับทราบ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมรับฟังการประชุมชี้แจงปัญหาแนวทางการแก้ไขช่วยเหลือผู้เรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือส่งเสริมการอ่านระหว่างบ้านกับทางโรงเรียนโดยผู้ปกครองมีส่วนช่วยฝึกฝนและสอนอ่านจากที่บ้านผู้ปกครองประเมินผลส่งกลับมายังโรงเรียน เพื่อให้เห็นพัฒนาการอ่านของผู้เรียน

ภาพที่ 4.3 แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

4. ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

4.1 ผู้บริหารมีระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างไร มี การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. การนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรม ใน เบื้องต้นผู้รับผิดชอบเจ้าของโครงการ/กิจกรรม ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ หากพบเจอปัญหา ก็ นำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข เมื่อโครงการ/กิจกรรมสิ้นสุดลงในแต่ละภาคเรียน มีการประเมิน ความพึงพอใจ และความสำเร็จของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็มีการจัดทำ เอกสารรายงานผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดของโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือไม่ เพื่อเสนอแก่ผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและดำเนินงานในภาคเรียนต่อไป และเมื่อ สิ้นสุดปีการศึกษา ก็จะนำผลการดำเนินงานเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่าจะดำเนินโครงการ/กิจกรรม นั้นๆต่อไปในปีการศึกษาหน้าหรือไม่ 2. การประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนโดยใช้คู่มือการ ประเมินตนเองของโรงเรียนด้านการอ่าน ของนักวิจัยสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบทดสอบการ อ่านตั้งแต่ต้นปีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังนี้ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ อ่านทุกระดับชั้นของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการประเมินการอ่านของนักเรียน เดือนละ 1 ครั้ง ใน ภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กันยายน ภาคเรียนที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มีนาคม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

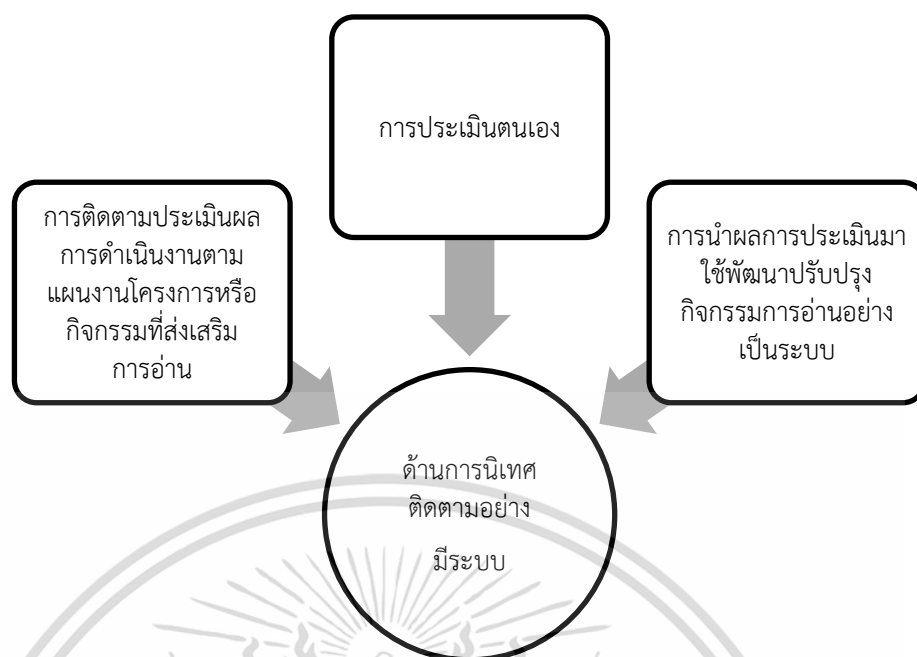
โดยเริ่มดำเนินการประเมินตามเวลาที่สมควรในแต่ละเดือน และให้สรุปผลการประเมินที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และการทดสอบมาตรฐานจากภายนอก การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น การอ่านรู้เรื่อง การอ่านออกเสียง

4.2 ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างไร สถานศึกษามีผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ใน การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมจะต้องได้ร้อยละ 75-80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป จึงจะถือว่า การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม มีการสรุปถึงร่องรอยปัญหาอุปสรรคระหว่างดำเนินโครงการ/กิจกรรม ผลของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านตอบสนองต่อกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีความครบถ้วนในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการ ดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย และการสนับสนุนของผู้บริหาร

4.3 โรงเรียนมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน โรงเรียนมีการประเมินตนเอง มีลักษณะรายละเอียดของการประเมินตนเองดังนี้ ทุกกิจกรรมภายใต้โครงการต่างๆจะมีผู้รับผิดชอบตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จะทำการประเมินความพึงพอใจ และความสำเร็จของกิจกรรมตามตัวชี้วัดโดยใช้แบบสอบถาม และนำผลการประเมินที่ได้ส่งไปยังผู้รับผิดชอบโครงการสรุปและประเมินผลจัดทำรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน ต่อผู้บริหาร มีการรายงานผลให้ที่ประชุมทราบ เพื่อร่วมพัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเองในครั้งต่อไป

4.4 บุคลากรของโรงเรียนมีการประเมินตนเองในด้านการส่งเสริมการอ่าน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้รับมอบหมายโครงการและกิจกรรมทุกคนจึงมีการประเมินโครงการ/กิจกรรมที่ตนเองรับผิดชอบ

4.5 มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากแบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นข้อมูลในการพิจารณา วิเคราะห์ วางแผนและพัฒนาปรับปรุงการทำงานโครงการ/กิจกรรมในครั้งต่อไป

ภาพที่ 4.4 แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

4.3 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

4.3.1 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม จากการสนทนากลุ่ม 2 ครั้งพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เห็นด้วยกับการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเป็นแนวทางที่มีประโยชน์เพราะการแก้ไขและการอ่านส่งเสริมการอ่านถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการให้นักเรียนทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครปฏิบัติตามแนวทางที่กรุงเทพมหานครกำหนด ควรมีกิจกรรมเน้นเรื่องการอ่านการเขียน เสนอแนะให้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน แต่อาจจะพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ทำให้แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ชาติครูภาษาไทยชาติอัตรากำลัง ส่งผลให้แนวทางล้มเหลวไม่ประสบผลสำเร็จ ต้องแก้ไขปัญหาไปตามบริบทของโรงเรียน และควรจัดทำเป็นรูปแบบที่ชัดเจน จะส่งเสริมและพัฒนาได้มากขึ้น เมื่อสำเร็จควรขยายผลต่อไปยังโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก็มีการดำเนินเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการอ่านในทุกโรงเรียนโดยความร่วมมือของครูและสถานศึกษาวางแผน และพยายามหาแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ต้องเป็นศูนย์ คือนักเรียนทุกคนต้องอ่านออกเขียนได้ ซึ่งโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ทุกโรงเรียนทำอยู่แล้วแต่ทำได้มากน้อยแค่นั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพของโรงเรียน และยังพบเจออุปสรรค และปัจจัยตัวแปรต่าง เช่น เด็กบางคน (เด็กต่างชาติ) อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย หรือเด็กที่ย้ายเข้า กลางปีจึงต้องมีการตรวจสอบสภาพการอ่านออกเขียนได้ว่าเป็นอย่างไร แล้ววางแผนพัฒนา อีกทั้ง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่เข้ามาเข้าเรียนได้ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความ แตกต่างกันสูงมาก อีกทั้งยังมีปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลกับสมาธิ ความตั้งใจเจตคติของผู้เรียน อีกด้วย และอยากให้นำผล RT มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเพิ่มเติมกลยุทธ์

4.3.2 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จากการสนทนากลุ่มทั้ง 2 ครั้ง จำแนกราย ด้าน

4.3.2.1 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริม การอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไข ปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติ งาน และโครงการที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่าน โดยโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้กำหนดแผน งาน กลยุทธ์ และจัดโครงการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนลงในแผนพัฒนา ทุกโรงเรียนต้องจัดทำ แผนงานกลยุทธ์ ส่งเสริมการอ่าน โดยมีการวิเคราะห์ SWOT และกิจกรรมต่างๆ ที่เสนอไว้ในแนว ปฏิบัตินั้นก็เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ นำแนวทางและเทคนิควิธีการมาใช้ก่อนทำแผนกล ยุทธ์จะนำไปประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน ด้วยการใช้แบบคัดกรองการอ่านออกเขียนได้ หรือผลจาก การทดสอบการอ่านออกเขียนได้ และนำผลจากการคัดกรองหรือทดสอบมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อแก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้บางโรงเรียนอาจยังไม่ได้ทำ แต่สิ่งที่น่าสนใจคือโครงการอะไรหรือ กิจกรรมอะไรที่ช่วยให้เด็กอ่านออกเขียนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นโรงเรียนควรนำประสบการณ์แก้ปัญหา มาแลกเปลี่ยนกัน เพื่อให้เข้าถึงการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ โรงเรียนมีการปรับแนวทางตาม แผนงานของกรุงเทพมหานคร 4 ปี เพื่อให้ สอดคล้องกับแนวทางการแก้ปัญหาการอ่าน และส่งเสริมการอ่าน มีการนำนโยบายของกรุงเทพ มหานครเรื่องการอ่านออกเขียนได้มาวางแผนการอ่านออกเขียนได้โดยมีการวิเคราะห์ผล RT NT ONET มาใช้เพื่อวางแผนพัฒนาการอ่านของนักเรียน โดยเริ่มปลูกฝังกันตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลเป็นต้น มา เช่น โครงการ 10 นาทีมหัศจรรย์ส่งเสริมการอ่านตอนเช้า จัดครู 1 นักเรียน 1 ในการช่วยนักเรียน ให้อ่านออกเขียนได้ (ลูกรัก 1:1) และในช่วงปิดเทอมจะมีการพัฒนาส่งเสริมนักเรียนที่ยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้มาเรียนเพิ่มเติม ครึ่งวัน เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ และระหว่างเรียนก็จะมีโครงการ พ่อ-แม่บุญธรรมเพื่อช่วยเด็ก Slow learning ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเล่านิทานให้ลูกฟังแล้วให้นักเรียน อนุบาลถ่ายทอดเล่าเรื่องราวที่ฟังออกมาเล่าต่อ หลายโครงการถูกบูรณาการส่งสู่ทุกกลุ่มสาระ โดย เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และเมื่อ สิ้นปีการศึกษา ก็จะมีการประชุมพูดคุยเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ในส่วนการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุด นักเรียนปัจจุบันไม่นิยมเข้าใช้ห้องสมุด โดยเฉพาะระดับมัธยมและก็มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน แต่โรงเรียนก็จัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ควรมีการรวบรวมข้อมูลสถิติสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพการการของผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ดำเนินงานในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

4.3.2.2 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่านโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่านมีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านรวมถึงการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน พบว่า มีกิจกรรมเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมอ้อมบุญ กิจกรรมเล่านิทานก่อนนอน คลินิกภาษา ตา-ยายสอนหลาน บันทึกรักการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด ควรนำการอ่านเข้าไปบูรณาการทุกกลุ่มสาระ โดยพิจารณาตัวชี้วัด และจัดทำแผนการสอนร่วมกันโดยใช้หน่วยการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ที่มีเป้าหมายเดียวกัน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความเพราะทุกวิชาก็ต้องใช้ทักษะการอ่านหรือให้ทุกกลุ่มสาระมาวางแผนร่วมกันโดยวิเคราะห์และใช้ตัวชี้วัดตัวใดตัวหนึ่งร่วมกัน โดยอาจวัดภาคเรียนละ 1 ครั้ง และอาจร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายภายนอก และเห็นด้วยกับผู้วิจัยที่ได้นำเสนอแนวทางเอาไว้ นอกจากนี้ บุคลากรต้องรู้บทบาทหน้าที่ตนเอง เพราะปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนคือ ครู ครูต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการส่งเสริมการอ่าน เน้นบุคลากรวัยหนุ่ม-สาวเป็นกำลังสำคัญ ในส่วนบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ที่ควรส่งเสริม ห้องสมุดควรได้รับการส่งเสริมโดยต้องยึดบริบทของสถานศึกษา ในส่วนบรรยากาศที่ส่งเสริม โรงเรียนสามารถใช้ทุกพื้นที่ในการจัดส่งเสริมบรรยากาศการอ่าน กระตุ้นการสร้างแหล่งเรียนรู้จากนักเรียนเพื่อฝึกการอ่าน กระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน และบุคลากรทุกคนมีบทบาทส่งเสริมการอ่านโดยบูรณาการงานร่วมกันมีเป้าหมายเดียวกัน อาจใช้เทคโนโลยีมาสร้างสภาพแวดล้อมส่งเสริมการอ่านทุกสถานที่ในโรงเรียน สนับสนุนให้นักเรียนต้องอ่าน สนับสนุนให้ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ใช้การเสริมแรงด้วยการมอบของรางวัล ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือบางครั้งนโยบายกับแนวทางปฏิบัติสวนทางกัน นักเรียนในระดับชั้นอนุบาลต้องเน้นพัฒนาการ 4 ด้าน แต่ในทางปฏิบัติ มีการประกวดโครงการตั้งแต่ระดับอนุบาล หรือ การทดสอบความสามารถด้านการอ่าน (RT) เกณฑ์การให้คะแนน และคำศัพท์ที่นำมาทดสอบอาจมีความยาก และเกณฑ์การให้คะแนนได้ไม่วัดตามศักยภาพของนักเรียน ในระดับชั้น ป.1 ควรวัดความรู้ความสามารถตามศักยภาพของนักเรียน ในเรื่องของเวลามีข้อจำกัด เพราะโรงเรียนมีกิจกรรมอื่นๆ มากดังนั้นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงถูกเลื่อนหรืองดไปบ้าง

4.3.2.3 ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมอ่าน พบว่า ในระดับนโยบายคือสำนักการศึกษาของกรุงเทพมหานครยังติดตามประเมินผลไม่ต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของนโยบายของกรุงเทพมหานคร อาจทำให้บางโครงการไม่ต่อเนื่อง ในระดับกลุ่มผู้บริหารควรมีการทบทวนกับผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร เพื่อติดตามและประเมินผลให้โครงการยังคงเดิม สำหรับการนิเทศ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ติดตามของโรงเรียน มีการติดตามประเมินผลเรื่องการอ่านออกเขียนได้อย่างต่อเนื่องทำให้ยังเกิดการ พัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านเขียนอย่างต่อเนื่องผลสัมฤทธิ์ด้านอ่านเขียนของผู้เรียนก็ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การนิเทศติดตาม ในโรงเรียนจะใช้การประชุม รายงานวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การ ปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป ผลการติดตามประเมินโครงการแกนนำการอ่านจะถูกรายงานไปยังต้น สังกัด และบันทึกลงใน SAR โดยการรายงานผลกับต้นสังกัดรายงานทุกเดือน (มีการติดตามทดสอบใน ห้องเรียน) การนิเทศติดตามในส่วนอื่นๆ โดยให้ครุณานักเรียนมาทดสอบการอ่านกับทีมผู้บริหาร มี รายงานการอ่านทุกสิ้นเดือนเพื่อดูแนวโน้มที่ลดลงของจำนวนนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การ ติดตามตรวจสอบแบ่งเป็น 1. ทดสอบการอ่านทุกสิ้นเดือน 2. ติดตามตรวจสอบประเมินโครงการ เกี่ยวกับส่งเสริมการอ่านเขียน

นอกจากนี้ยังพบปัจจัยที่มีผลต่อด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ดังนี้ เกณฑ์การ ทดสอบการอ่านเป็นระดับคะแนน อ่านออกได้ 1 คะแนน อ่านไม่ออก 0 ไม่ได้คะแนน ซึ่งลักษณะของ นักเรียนบางคนอ่านคำได้ แต่อ่านประโยคไม่ได้บางคนอ่านประโยคได้ แต่อ่านคำไม่ได้ ควรใช้เกณฑ์ แบบรูปคิ ครูต้องนิเทศติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการติดตามโครงการ/กิจกรรมว่าส่งเสริมการ อ่านให้เด็กระดับใดที่เปอร์เซ็นต์ถ้าไม่ดีต้องปรับปรุงการประเมินโครงการในโรงเรียนควรประเมินตาม วัตถุประสงค์แต่ในทางปฏิบัติจริงประเมินแบบไม่เข้าใจไม่ทราบว่าจะประเมินไปทำไม ประเมินแล้วไม่เอา ผลประเมินไปทำอะไรเพื่อพัฒนาปรับปรุง ควรใช้กระบวนการ PLC ในการดำเนินการ และนิเทศติด ตามสะท้อนผล และปรับปรุงผู้อำนวยการก็จะนิเทศติดตามตลอดเวลา แต่นิเทศติดตามแบบมีส่วนร่วม ในห้องเรียน และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมนิเทศติดตามการอ่าน

จากผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการ อ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำข้อมูลไปใช้ ในการปรับปรุงแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นจากแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการถอดบทเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านจากนั้นผู้วิจัยนำร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มาทำการตรวจสอบด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำผลสรุปการสนทนากลุ่มไปใช้ในการปรับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านให้สมบูรณ์ จนได้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

2. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร รายด้าน ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมา

การอ่านมีความสำคัญในทุกช่วงวัยของชีวิต การอ่านทำให้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนการอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเองคือพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ เกิดขึ้นจากการอ่าน การพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ยังสนับสนุนหลักปรัชญาการศึกษาที่กล่าวว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิตอีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายว่า ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กล่าวคือ มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้า จากจุดหมายของหลักสูตรเป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

แต่จากการสำรวจสภาพการอ่านของเด็กไทยและคนไทยจากหน่วยงานต่างๆ สถิติการอ่านของประชากรไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2558 พบว่า คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านหนังสือลดลงจากร้อยละ 81.8 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 77.7 ในปี 2558 โดยมีอัตราการอ่านลดลงทุกกลุ่มวัย นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านการอ่านจากผลทดสอบของ The Programme for International Student Assessment (PISA) จัดทำโดย Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) พบว่า ผลการทดสอบการอ่านของนักเรียนไทยจาก PISA 2009 มีคะแนนเฉลี่ย 421 คะแนน ในภาพรวมอยู่ในลำดับที่ 50 จากทั้งหมด 65 ประเทศ นักเรียนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 43 รู้เรื่องการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐาน อีกประมาณร้อยละ 37 รู้เรื่องการอ่านที่ระดับพื้นฐาน (ระดับ 2) ดังนั้น จึงมีนักเรียนเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่าระดับพื้นฐาน และเกือบจะไม่มีนักเรียนที่รู้เรื่องการอ่านที่ระดับสูงมาก (ระดับ 5 และระดับ 6) มีร้อยละ 0.3 เท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับคะแนนการอ่านของ PISA 2000 และ PISA 2009 พบว่า คะแนนการอ่านของนักเรียนไทยมีแนวโน้มลดลง

จากข้อมูลการสำรวจและทดสอบสภาพการอ่านและความสามารถในการอ่านของคนไทย และเด็กไทยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการอ่านของเด็กไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมมือกัน กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวโดยถือว่า “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” สำหรับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานแผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554-2561 เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดให้มีความสอดคล้องกันทั้งในหน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน และให้ตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและทศวรรษแห่งการการอ่าน โดยกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน คุณภาพโรงเรียน ในส่วนของเป้าหมายสำหรับนักเรียนนั้นกำหนดให้ภายในปีพ.ศ. 2561 นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการประเมิน เลือกรับ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม นักเรียนทุกคนมีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุด และนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ในส่วนของกรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้สำนักการศึกษาดำเนินโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 และปีงบประมาณ 2558 ก็ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในกิจกรรมด้านการอ่านมีการดำเนินการโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 80 โรงเรียน และในปีงบประมาณ 2558 มีการนิเทศประเมินติดตาม ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมคุณภาพโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างหนึ่ง และผลจากการประเมินก็ได้รับรวบรวมกิจกรรมการดำเนินงานที่โรงเรียนแกนนำการอ่านจัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน ถึงแม้ในภาพรวมของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในวิชาภาษาไทยที่สูงขึ้นก็ตาม แต่สำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตลาดกระบัง จำนวน 20 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายที่ 35 เครือข่ายที่ 36 เครือข่ายที่ 37 และเครือข่ายที่ 38 ซึ่งผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาภาษาไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีคะแนนในปี พ.ศ. 2558 คะแนนเฉลี่ยระดับสำนักงานเขต 42.33 ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 42.64 ในและปี พ.ศ. 2559 คะแนนเฉลี่ยระดับสำนักงานเขต 45.52 ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 46.36 นอกจากนี้การรายงานสภาพการอ่านของนักเรียนในเขตลาดกระบังในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 พบว่ายังมีจำนวนนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน รวมถึงยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนักเรียนในเขตลาดกระบัง เพื่อให้เท่าเทียมกับนักเรียนในเขตอื่นๆ และส่งผลดีต่อคุณภาพนักเรียนไทยในภาพรวมต่อไป นอกจากนี้ แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร นี้ยังใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมการอ่านของผู้เรียน

2. จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนแกนนำการอ่าน และนำแนวทางข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

3. แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนแกนนำการอ่าน คือวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้โครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นที่ยอมรับ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจนโดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสารเผยแพร่ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้ แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

2. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร รายด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม

แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมอ่าน ดังภาพที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

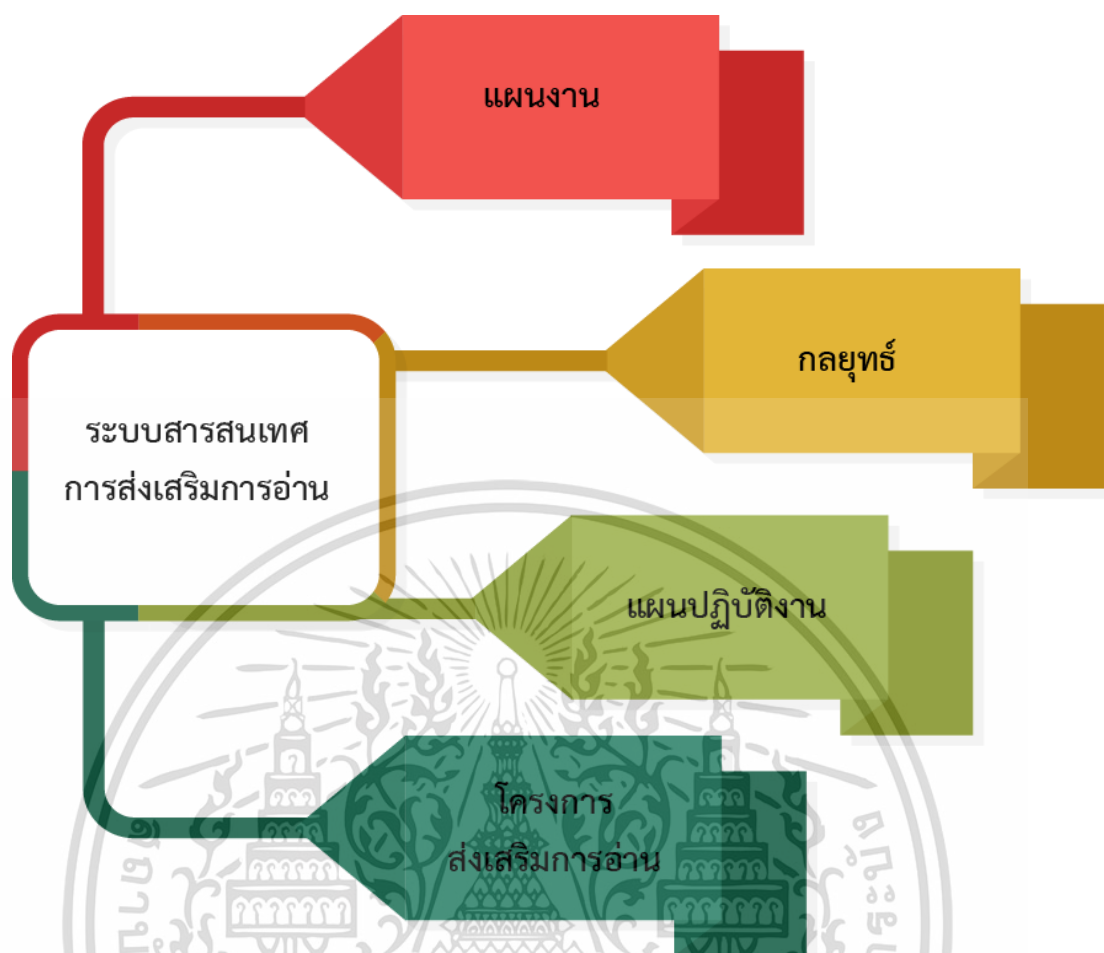
ภาพที่ 4.5 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม

3.2 แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง รายงานมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ด้านที่ 1 ระบบระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

โรงเรียนควรมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในแผนงานวิชาการของโรงเรียน โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย โครงการประกอบแผนงาน มีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้ โดยร่วมประชุมวางแผนตามขั้นตอนเริ่มจากประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ กำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มอบหมายหาผู้รับผิดชอบ และชี้แจงให้บุคลากรทราบแนวทางการดำเนินงาน ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำเอกสารการดำเนินงาน มีการรวบรวมข้อมูลสถิติสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพการอ่านของผู้เรียนเป็นฐานข้อมูลในการวางแผน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนเพื่อวางแผนการดำเนินงานต่อไป ดังภาพที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

3.2.2 ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

ในด้านการส่งเสริมการอ่าน ประกอบไปด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาห้องสมุด การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านและบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

โรงเรียนควรวางแผนโครงการที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายการแก้ไขปัญหาการอ่าน โดยมีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติเดียวกัน มีการนำสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษามาทำการวิเคราะห์ (การวิเคราะห์ SWOT) วางแผนให้เหมาะสมไปตามบริบทของโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านครอบคลุมทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการอ่าน โครงการส่งเสริมการอ่าน และโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งในแต่ละโครงการสามารถคิดหาแนวทางกิจกรรมย่อยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อันทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหากิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่าน มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอดสื่อสารความรู้นั้นออก ด้วยการพูด การเขียน การอธิบาย การเล่าเรื่อง และการสร้างชิ้นงาน อาทิ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา กลุ่มสาระภาษาไทยนิทานพื้นบ้าน นิทานคุณธรรม วรรณคดีต่างๆ การเขียนเรียงความ การจดบันทึก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ชีวประวัติบุคคลสำคัญของชุมชนของชาติไทย กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ การทักทาย การแนะนำตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์การเรียนรู้อันเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ชีวประวัติของนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เคล็ดลับความรู้การดูแลสุขภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ทฤษฎีสี่ การเขียนบรรยายความรู้สึกต่อผลงานชิ้นงาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันตลอดปีการศึกษา และกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวาระ

มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้) มีแนวทางการดำเนินงานกระบวนการพัฒนาการอ่านในเชิงคุณภาพ ดังนี้

ทักษะการคิด มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความถนัดของนักเรียน การจัดทำแผนการสอนที่เน้นการบูรณาการทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน จัดทำแบบฝึก ใบงาน ใบความรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการตอบคำถามแสดงทรรศนะคติแสดงเหตุผลประกอบสนับสนุนคำตอบ การค้นคว้าทำรายงาน การทำโครงการ การสร้างชิ้นงาน การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน และชุมชน การเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนจัดขึ้น

การอ่านจับใจความ ใช้กระบวนการสอนอ่านอย่างเป็นระบบเริ่มจากการอ่านอย่างคร่าวๆเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนี้จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน สิ่งที่กำลังอ่านนั้นผู้เขียนกำลังพูดถึงเรื่องอะไรทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร พยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด หากไม่เข้าใจควรอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆซ้ำอย่างละเอียดให้ผู้เรียนจดบันทึกสรุปข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน โดยใช้ข้อความภาษาตามความเข้าใจของตนเอง จากนั้นพัฒนากระบวนการอ่านเข้าสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดแทรกในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การอ่านบทความชีวประวัติบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ การอ่านนิทานคุณธรรมโดยบันทึก ความรู้ที่ได้จากการอ่าน และประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างมี เหตุผล นอกจากนี้โรงเรียนควรมีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออกอ่านไม่คล่อง เด็ก ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ กลุ่มเด็ก Slow learning มีการสอนซ่อมเสริม มีโครงการแก้ไข การอ่าน การเขียน โดยการสร้างแบบฝึกการอ่านให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านที่บ้านโดยอาศัยความร่วมมือ ของผู้ปกครอง

การพัฒนาห้องสมุด การทำแผนงานและโครงการห้องสมุด โดยใช้กระบวนการรูปแบบ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน, การปฏิบัติ, การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม มีระบบการบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด มี การบริหารจัดการหนังสือ ดังนี้ 1. ห้องสมุดจัดหนังสือตามหมวดหมู่ D.c 2. มีการลงทะเบียนหนังสือเข้าใหม่ 3. เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใช้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้เข้าห้องสมุด 4. มีการจัดรายการทำทะเบียนหนังสือ ที่รับเข้ามา และจำหน่ายออกไป 5. มีการแยกวารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วีซีดี วีดีโอ โดยการทำให้แยกตามสื่อแต่ละประเภท 6. มีทะเบียน บริการยืม-คืน หนังสือและสื่อในห้องสมุด ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านจัดเวลาการเข้าใช้ห้อง สมุดโดยเริ่มปลูกฝังกันตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลเป็นต้นมาจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดให้ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ป1-3 สอนการปฏิบัติตน มารยาท ระเบียบเพื่อการเข้าใช้บริการของห้องสมุดการดูแลรักษาหนังสือ การใช้หนังสือที่ถูกต้อง ในระดับชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับมัธยม สอนวิธีการใช้ห้องสมุดการสืบค้นหนังสือ การใช้ทรัพยากร สารสนเทศที่ถูกต้อง การเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ การเขียนบันทึกความรู้จากสิ่งที่อ่าน การ เขียนแหล่งสืบค้นอ้างอิง ส่งเสริมห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศมุมความรู้ต่างๆ อย่าง เหมาะสมสอดคล้องกับวัยของนักเรียน จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน ภายในและภายนอกห้องเรียนโรงเรียนสามารถใช้ทุกพื้นที่ในการจัดส่งเสริมบรรยากาศการอ่านกระตุ้น การสร้างแหล่งเรียนรู้จากนักเรียนเพื่อฝึกการอ่าน กระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน บุคลากร ทุกคนมีบทบาทส่งเสริมการอ่านโดยบูรณาการงานร่วมกันมีเป้าหมายเดียวกัน อาจใช้เทคโนโลยีมา สร้างสภาพแวดล้อมส่งเสริมการอ่านทุกสถานที่ในโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนต้องอ่าน สนับสนุนให้ ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ใช้การเสริมแรงด้วยการมอบของรางวัล

บุคลากรมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมโดยให้กลุ่มบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงบุคลากร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกนนำดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และ กระจายงานกิจกรรมต่างๆ สู่บุคลากรในทุกกลุ่มสาระและบุคลากรในสถานศึกษาทุกท่านให้มีส่วนร่วม อย่างทั่วถึง และเข้าร่วมทุกกิจกรรมของโรงเรียน มีการส่งเสริมบุคลากร เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านนำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดูงานมาขยายผลใน การดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากร ให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน มีการสร้างความเข้าใจ ประชุมชี้แจง และชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดีและเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชนในการช่วยกันส่งเสริมการอ่าน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 4.7 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนูญาติเห็นไปไซ่ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3. ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

การนิเทศติดตามถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อที่จะได้ทราบผลลัพธ์ อุปสรรคและปัญหาต่างๆ ของโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงาน สถานศึกษามีแนวทางการนิเทศติดตามผลดังนี้

การนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเอง และการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอกในแต่ละส่วนมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. โรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเองได้แก่ การนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรม และการประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนสำหรับโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้คู่มือการประเมินตนเองของโรงเรียนด้านการอ่าน ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบทดสอบการอ่านตั้งแต่ต้นปีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังนี้ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการอ่านทุกระดับชั้นของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการประเมินการอ่านของนักเรียนเดือนละ 1 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน -กันยายน ภาคเรียนที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มีนาคม และให้สรุปผลการประเมินที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

นอกจากนี้ ลักษณะของเกณฑ์การทดสอบการอ่านเป็นที่ลักษณะคะแนน 0-1 ไม่สอดคล้องตามศักยภาพของผู้เรียน เนื่องจากลักษณะของนักเรียนบางคนอ่านคำได้ แต่อ่านประโยคไม่ได้บางคนอ่านประโยคได้ แต่อ่านคำไม่ได้ ควรใช้เกณฑ์แบบรูปิกให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน และครูต้องนิเทศติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล การประเมินโครงการในโรงเรียนควรประเมินตามวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ได้รับการประเมิน ประเมินไปทำอะไร เพื่อพัฒนาปรับปรุง และมีการใช้รูปแบบการประเมินให้เหมาะสมกับโครงการและกิจกรรม เช่น ควรใช้กระบวนการ PLC ในการนิเทศติดตามการสอนของครูเพื่อสะท้อนผลแบบมีส่วนร่วมในห้องเรียน เป็นต้น

2. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่านเพื่อควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ขอบข่ายและรายการนิเทศแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice) ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทของการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำ การอ่านและการทดสอบมาตรฐานการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น การอ่านรู้เรื่อง การอ่านออกเสียง ในโรงเรียนตนเอง ผลจากการทดสอบที่ได้กล่าวมาในข้างต้นจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการอ่านของผู้เรียน และพัฒนาการความก้าวหน้าการอ่านของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านที่ได้รับการแก้ไขและส่งเสริมการอ่านจากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4.8 แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

4. ข้อเสนอแนะเพื่อนำแนวปฏิบัติไปสู่การดำเนินงาน

4.1 ข้อเสนอแนะ ต่อแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในภาพรวม

4.1.1 ควรมีการตรวจสอบการอ่านออกเขียนได้สำหรับเด็กที่ย้ายเข้ากลางปี นักเรียนมีสภาพการอ่านเป็นอย่างไร เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนที่เข้ามาเข้าเรียนได้ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความแตกต่างกันสูงมาก

4.1.2 ควรมีการนำผลประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเพิ่มเติมกลยุทธ์ ในการวางแผนพัฒนาการอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 ควรกำหนดเกณฑ์ทดสอบการอ่านให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน เนื่องจากมีปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลกับสมาธิ ความตั้งใจเจตคติของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถการอ่านของนักเรียน

4.1.4 ควรมีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคำอ่านให้ถึงระดับขั้นมัธยมอย่างต่อเนื่อง เพราะการแก้ไขและการส่งเสริมพัฒนาการอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่เน้นเพียงแค่เด็กในระดับชั้นประถมศึกษา

4.1.6 ควรจัดทำร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเป็นรูปแบบที่ชัดเจน จะส่งเสริมและพัฒนาได้มากขึ้นและควรขยายผลต่อไปยังโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติเดียวกัน

4.2 ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในรายด้าน

4.2.1 ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

4.2.1.1 โรงเรียนควรวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนของนักเรียนด้วยการใช้แบบคัดกรองการอ่านออกเขียนได้ หรือผลจากการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ และนำผลจากการคัดกรองหรือทดสอบมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อแก้ปัญหาคำอ่านของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

4.2.1.2 ควรมีการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ประสบความสำเร็จไปยังโรงเรียนใกล้เคียง หรือในเครือข่ายของโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล

4.2.2 ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน

4.2.2.1 โรงเรียนสามารถใช้ทุกพื้นที่ในการจัดส่งเสริมบรรยากาศการอ่าน กระตุ้นการสร้างแหล่งเรียนรู้จากนักเรียนเพื่อฝึกการอ่าน กระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน

4.2.2.2 การวัดความรู้ความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนควรวัดตามศักยภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับระดับความรู้และวัยของผู้เรียน

4.2.2.3 โรงเรียนควรจัดสรรเวลาและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีนโยบายหรือกิจกรรมอื่น ๆ แทรกเข้ามาทำให้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านถูกปล่อยปะละเลยและขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

4.2.3 ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

4.2.3.1 ควรพิจารณาเกณฑ์การทดสอบการอ่านให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน บางคนอ่านคำได้ แต่อ่านประโยคไม่ได้บางคนอ่านประโยคได้ แต่อ่านคำไม่ได้

4.2.3.2 ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการประเมินโครงการ

4.2.3.3 ควรใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบของโครงการ/กิจกรรม เช่น กระบวนการ PLC กระบวนการรูปแบบ PDCA เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ศึกษาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง มีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยโดยสรุปเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

5.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

5.1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร คือ ตัวแทนจากโรงเรียนในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 มีจำนวน ทั้งสิ้น 3 โรงเรียน รวม 15 คน

5.1.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน จำนวน 20 โรงเรียน ในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 เครือข่าย รวม 20 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์เอกสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน

1.2 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การประเมินตนเอง และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

1.3 ด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาห้องสมุดการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ แผนงาน กลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงานส่งเสริมการอ่าน

2.2 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ได้แก่ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การประเมินตนเอง และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาห้องสมุด การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการส่งเสริมการอ่าน

5.1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร คือ ประเด็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยแบบส่งเคราะห์เอกสารจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพร้อมส่งประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาล่วงหน้า จากนั้นนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และศึกษาเอกสารร่องรอยการดำเนินงานโดยใช้แบบส่งเคราะห์เอกสารดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด นำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านของโรงเรียนในเขตลาดกระบัง สังกัดสำนัก

การศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยมมาสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

2. การตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มาตรวจสอบด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 สนทนากลุ่ม สำหรับ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน /รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 ท่าน ครั้งที่ 2 สนทนากลุ่ม สำหรับ ตัวแทนคณะครูที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่าน /ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด จำนวน 12 ท่าน สรุปผลการสนทนากลุ่มและนำผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครไปใช้ในการปรับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ ควบคู่กันไป ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเคราะห์เอกสารจำแนกตามประเด็นของกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นทำการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) โดยการนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องหรือความขัดแย้งของข้อมูลโดยทำเป็นตารางหาความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ และศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่านในลักษณะต่างๆ ประกอบเพิ่มเติม ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) ตามประเด็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในแต่ละด้าน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสร้างข้อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่านในภาพรวม และ 2. ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในรายด้าน

จากนั้นทำการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่ม ดำเนินการดังนี้ผู้วิจัยนำผู้ผลที่ได้จากประเด็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านจากการสนทนากลุ่ม ทั้ง 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ได้ข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครั้งที่ 2 ได้ข้อมูลจากตัวแทนครู ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลที่ได้การสนทนากลุ่มมาเปรียบเทียบตรวจสอบกับร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เพื่อหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องหรือความขัดแย้งของข้อมูล และนำข้อสรุปผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาเพิ่มเติมแนวทางในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านให้สมบูรณ์

5.1.6 ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่านและด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมอ่าน

2. แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร รายด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านที่ 1 ระบบระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในแผนงานวิชาการของโรงเรียน โดยการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย โครงการประกอบแผนงาน มีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้ โดยร่วมประชุมวางแผนตามขั้นตอน เริ่มจากประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ กำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มอบหมายหาผู้รับผิดชอบ และชี้แจงให้บุคลากรทราบแนวทางการดำเนินงาน ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำเอกสารการดำเนินงาน มีการรวบรวมข้อมูลสถิติสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพการอ่านของผู้เรียนเป็นฐานข้อมูลในการวางแผน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนเพื่อวางแผนการดำเนินงานต่อไป

2.2 ด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการมีการวางแผนโครงการที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายการแก้ไขปัญหาการอ่าน โดยมีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติเดียวกัน มีการนำสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษามาทำการวิเคราะห์ (การวิเคราะห์ SWOT) วางแผนให้เหมาะสมไปตามบริบทของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านครอบคลุมทั้งสามประเด็นต่อไปนี้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการอ่าน โครงการส่งเสริมการอ่าน และโครงการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งในแต่ละโครงการสามารถคิดหาแนวทางกิจกรรมย่อยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหา กิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่าน มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอดสื่อสารความรู้นั้นออกด้วยการพูด การเขียน การอธิบาย การเล่าเรื่อง และการสร้างชิ้นงาน อ่านทุกกลุ่มสาระ สอดคล้องกับนโยบายในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักเรียนเห็นหน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก้ปัญหาการอ่าน มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการการส่งเสริมการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยสอดแทรกเนื้อหากิจกรรม ที่อาศัยทักษะการอ่าน มีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ ทักษะการคิด การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสืบค้นข้อมูล และถ่ายทอดสื่อสารความรู้นั้นออกด้วยการพูด การเขียน การอธิบาย การเล่าเรื่อง และการสร้างชิ้นงาน และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันตลอดปีการศึกษา และกิจกรรมที่จัดขึ้นตามวาระ มีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ มีการสอนซ่อมเสริม มีโครงการแก้ไขการอ่าน การเขียนมีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ กลุ่มเด็ก Slow learning โดยการสร้างแบบฝึกการอ่านให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านที่บ้านโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยการสร้างแบบฝึกการอ่านให้นักเรียนนำไปฝึกอ่านที่บ้านโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครอง มีการพัฒนาห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านใช้เวลาการเข้าใช้ห้องสมุด ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดให้ระดับชั้นละ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกระดับชั้น มีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุด โดยใช้กระบวนการรูปแบบ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสมรวมถึงการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านภายในและภายนอกห้องเรียน บุคลากรมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการอ่าน มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมอย่างชัดเจน โดยมีบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นแกนนำดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และกระจายงานกิจกรรมต่างๆ สู่บุคลากรในทุกกลุ่มสาระและบุคลากรในสถานศึกษาทุกท่านให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง และเข้าร่วมทุกกิจกรรมของโรงเรียน

2.3 ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบสถานศึกษามีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเอง และการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอก ในแต่ละส่วนมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตนเองได้แก่ การนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรมและการประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนโดยใช้คู่มือการประเมินตนเองของโรงเรียนด้านการอ่านของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบทดสอบการอ่านตั้งแต่ชั้นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ดังนี้ ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการอ่านทุกระดับชั้นของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการประเมินการอ่านของนักเรียน เดือนละ 1 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กันยายน ภาคเรียนที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มีนาคม และให้สรุปผลการประเมินที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษาภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

2. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่านเพื่อควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนแกนนำการอ่าน ขอบข่ายและรายการนิเทศแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติที่ได้ผลดี (Best Practice) ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในบทบาทของการเป็นโรงเรียนแกนนำการอ่าน ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการในการเสริมสร้างโรงเรียนแกนนำ การอ่าน และการทดสอบมาตรฐานการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการทดสอบออกเป็น การอ่านรู้เรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการอ่านของผู้เรียน และพัฒนาการความก้าวหน้าการอ่านของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านที่ได้รับการแก้ไขและส่งเสริมการอ่านจากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.2.1 แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศส่งเสริมการอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและโครงการที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางกระบวนการสร้างและพัฒนาโรงเรียนแกนนำการอ่านของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2558:14) การสร้างและพัฒนาโรงเรียนแกนนำการอ่านให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นที่จะต้องวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียน สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็สามารถบริหารโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติการร่วมกัน และจากบทความจากบทความในการประชุมวิชาการ Thailand Conference on Reading 2011 จัดโดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK Park วันที่ 24-25 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ได้กล่าวถึง การพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน ดังนี้ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยเน้นการอ่านและการเขียนบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของนักเรียน และทำให้ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการสอนอ่านและการเขียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้จัก เลือกรับ ประเมิน และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่มีคุณภาพ เช่น วรรณกรรมระดับโลก วรรณกรรมสำหรับเยาวชน เพื่อส่งเสริมความรู้ ความคิดที่กว้างขวางและในเชิงลึก และให้มีการพูดคุย/แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้ ทองดี ดวงรัตน์ (2553: 148-152) ได้ทำการศึกษาวิจัยศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านบุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านนักเรียน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสรุปรายละเอียดในแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้ 1. ด้านผู้บริหาร มีการกำหนดนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องรวมถึงการดำเนินงานตามแผน โดยจัดให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาการอ่านโครงการอ่านเสริมเพิ่มปัญญา โครงการส่งเสริมการอ่านกับห้องสมุด เป็นต้น 2. ด้านบุคลากร ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้ครูเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาไทย ได้แก่ ตำรา แบบเรียนของนักเรียนในชั้นเรียน รูปภาพ ซีดีเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย เพาเวอร์พอยต์ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และแนะนำนักเรียนกลุ่มอ่อนอย่างใกล้ชิด สร้างแบบฝึกอ่านสำหรับให้นักเรียนฝึกอ่าน รวมถึงมีการประเมินอย่างหลากหลาย และ 5. ด้านนักเรียนจากการที่โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนที่ขาดความพร้อม และนักเรียนในกลุ่มที่ยังอ่านไม่คล่องได้รับการพัฒนาทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้น

จากข้อมูลในข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน การจัดทำแผนงานกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและโครงการที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่าน การส่งเสริมการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน และการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการอ่านให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

5.2.2 แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร รายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.2.1 ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีทำให้การดำเนินงานมีจุดหมายเดียวกัน มีแผนงานชัดเจน สามารถจัดบุคคลากรตามหน้าที่ที่เหมาะสม เตรียมงบประมาณจัดสรรอย่างถูกต้อง และมีบรรยากาศการทำงานที่สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน (สำนักงานศึกษา หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานนิเทศการศึกษา 2558) ในส่วนที่ 1 ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน สถานศึกษามีข้อมูลมีระบบ แผนงาน แผนกลยุทธ์ โครงการ แผนปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน และนำแผนปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายในการแก้ไขปัญหาการอ่าน และสอดคล้องกับแนวทางกระบวนการสร้างและพัฒนาโรงเรียนแกนนำการอ่านของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2558:14) การสร้างและพัฒนาโรงเรียนแกนนำการอ่านให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นที่จะต้องวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียน สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็สามารถบริหารโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติการร่วมกัน

ดังนั้น การที่โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีทำให้การดำเนินงาน มีจุดหมายเดียวกัน มีแผนงานชัดเจน สามารถจัดบุคลากรตามหน้าที่ที่เหมาะสม เตรียมงบประมาณ จัดสรรอย่างถูกต้อง

5.2.2.2 ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน

โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านรวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ ซีร์ จินกราน (2556:117) กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการอ่านสรุปได้ดังนี้ 1. เสริมเวลาการสอนและการอ่านนักเรียนควรที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาที่แข็งแกร่งตั้งแต่ระดับประถมต้น และจัดเวลาให้การสอนภาษาอย่างเพียงพอ 2. การเรียนรู้ภายในชั้นเรียนด้วยระบบที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่เพิ่มเวลาให้นักเรียนในการทำกิจกรรมและเพิ่มโอกาสสำหรับการเรียนในเชิงรุกมากขึ้นการประเมินทักษะย่อยต่างๆ ด้านภาษาอย่างเหมาะสมเป็นประจำ และกลยุทธ์ที่เอาใจใส่นักเรียนที่ขาดความพร้อมให้มากขึ้น รวมทั้งการสอนที่มีการแยกแยะความสามารถของนักเรียนปรับการสอนให้เข้ากับระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน 3. ความเข้าใจของผู้สอนและการใช้กลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจถึงแนวคิดกลยุทธ์ในการสอนการอ่าน รวมถึงการฝึกและใช้สื่อที่เหมาะสม 4. ความเข้าใจความสำคัญของการอ่าน และการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกัน เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนจะบรรลุถึงผลลัพธ์ด้านการอ่านพื้นฐาน กิจกรรมที่สำคัญเช่น การสร้างห้องสมุดโรงเรียนและชั้นเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียน และการร่วมมือกับผู้ปกครอง เพราะการสนับสนุนจากที่บ้านจะช่วยเสริมทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่าน 6. การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน: วิสัยทัศน์ของโรงเรียน “อ่าน” วิธีการแบบร่วมมือกันทำทั้งโรงเรียน ครูทุกคนควรส่งเสริมการอ่านภายในชั้นเรียน ทำตัวเป็นแบบอย่าง แสดงให้นักเรียนเห็นว่าครูก็อ่านเช่นกันนอกจากนี้ควรจัดให้มีงานการส่งเสริมการอ่าน เช่นการแข่งขัน ชมรมหนังสือและการจัดแสดงเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญของการอ่านและสนับสนุนให้ลูกอ่านเพื่อความเพลิดเพลินที่บ้าน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยและบทความต่างๆที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประเด็นต่างๆเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการอ่านแก่ผู้เรียนดังนี้ ไช่หมัก เหล่าสุนทร (2550 : 99-100) ได้เขียนบทความเผยแพร่ในวารสารวิจัยและนวัตกรรมสาธิต ในหัวข้อห้องสมุดโรงเรียนกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมวัสดุสารสนเทศทุกชนิด ได้แก่ วารสาร นิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อโสตทัศนวัสดุ และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองนอกจากนี้ห้องสมุดจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมปลูกฝังนิสัยการมีวินัยมีนิสัยรักความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนปูพื้นฐานสำหรับการใช้ห้องสมุดประเภทอื่นและการศึกษาตลอดชีวิต ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียนแต่ละแห่งต่างมีนโยบายหลักสนับสนุนและส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นแหล่งฝึกสมองและสติปัญญาของนักเรียน และธนศักดิ์ เมืองเจริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา ผลการวิจัยนำเสนอใน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ 1. ปัจจัยปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียนพบว่านักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน มีคุณลักษณะเป็นเด็กฉลาดรอบรู้ เริ่มอ่านหนังสือแต่เยาว์วัย อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอด้วยความเพลิดเพลิน สามารถเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชื่นชอบหรือสนใจด้วยตัวเอง เห็นคุณค่าของการอ่าน นอกจากนี้ยังชอบใช้ห้องสมุด ในการค้นคว้า และยืมหนังสืออย่างสม่ำเสมอ สามารถจัดสรรเวลาสำหรับการอ่านและสามารถแนะนำให้ผู้อื่นอ่านหนังสือด้วย 2. ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการสร้างและพัฒนานิสัยรักการอ่าน ดังนี้ ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของการอ่าน มีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน ดูแลแนะนำ และช่วยเลือกหนังสือที่มีคุณภาพให้เด็กอ่าน จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน และเป็นต้นแบบในการอ่าน 3. ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านในโรงเรียน พบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้ การมีหลักสูตรสารสนเทศที่สอนและพัฒนาทักษะการอ่าน ตลอดจนห้องสมุดโรงเรียนที่มีคุณภาพ ความร่วมมือของครูบรรณารักษ์ ความร่วมมือระหว่างทางบ้านกับโรงเรียน และการสร้างวัฒนธรรมการอ่านในโรงเรียนผกา ศรีเย็นบุตร ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้ ครอบครัว มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการอ่าน เพราะอยู่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด การมีหนังสือที่หาอ่านได้ง่ายภายในบ้าน คนในครอบครัวมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ชอบอ่าน ก็ทำให้เด็กสนใจอ่านหนังสือตามไปด้วย ครู อาจารย์ ผู้บริหาร จะมีบทบาทสำคัญที่โรงเรียน ถ้าบุคคลากรเหล่านี้เห็นความสำคัญของการอ่านก็จะแทรกเข้าไปในการเรียนการสอน สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ส่วนผู้บริหารอาจจะสนับสนุนให้จัดกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการอีกหลายท่านอาทิ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 86) สรุปได้ดังนี้ บ้านหรือครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ให้กับลูก เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่อง อ่านหนังสือให้ลูกฟัง โรงเรียน มีห้องสมุดที่น่าสนใจ นำเข้าไปอ่าน ครูและบรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ทำให้เด็กอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา ได้ว่าที่ แสดงละคร สันทนาการเรื่องหนังสือ ฯลฯ วิเชียร เกษประทุม (2523 : 219) ได้อธิบายไว้ว่า ครูเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ครูจะต้องหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน หนังสือจนติดเป็นนิสัย สร้างลักษณะนิสัย ให้เป็นนักอ่านใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ อ่านอย่างเต็มใจ ไม่ต้องถูกบังคับอ่าน ดังนั้นครูจึงต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ ประเทิน มหาจันทร์ กล่าวว่า ครูควรส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือนอกเหนือไปจากบทเรียน เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการอ่านอย่างกว้างขวางพอที่จะทำให้เด็กเกิดนิสัยรักหนังสือและรักการอ่าน ได้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูบรรณารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน และจัดให้มีการส่งเสริมการอ่านขึ้นในโรงเรียน

ดังนั้น การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่านมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการอ่านแก่ผู้เรียน

5.2.2.3 ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทำให้สถานศึกษาสามารถติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ได้ข้อมูลจากการติดตามการปฏิบัติงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานว่ามีการใช้ทรัพยากร/ปัจจัยต่าง ๆ อย่างไร มีการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ตลอดจนมีผลงานเป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ เกิดศรีพันธ์ (2555 : 97-98) ทำการวิจัยการถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพิทยาศาสตร์กรุงเทพมหานคร พบว่าการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จเกิดจาก การทำงานเป็นทีม มีการประชุมชี้แจงในภาระหน้าที่ของแต่ละแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้องาน มีระบบติดตามงานอย่างชัดเจน มีการนิเทศงานอย่างเป็นระบบเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร และบุคลากรที่ได้รับการนิเทศ มีการรายงานผลการนิเทศติดตามงานอย่างเป็นระบบ และให้โอกาสปรับปรุงตนเองภายหลังได้รับการนิเทศแล้ว โดยกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนตามแผนพัฒนางานของแต่ละฝ่าย มีระบบให้ความช่วยเหลือหลังการประเมินที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือบุคลากร มีการระดมสมองเพื่อใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยใช้การประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอก่อนตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อลดความผิดพลาดและความขัดแย้งให้มากที่สุด

ดังนั้น การที่โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทำให้สถานศึกษาสามารถติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ได้ข้อมูลจากการติดตามการปฏิบัติงาน เป็นไปตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ระดับนโยบาย

1. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ในการวางแผนนโยบายการส่งเสริมการอ่านเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ในการวางแผนการส่งเสริมระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ
3. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครสามารถนำผลการวิจัยด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบไปปรับใช้ ในการวางแผนพัฒนาโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.1.2 ระดับปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลวิจัยไปปรับใช้ในการวางแผนพัฒนาการอ่านและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลวิจัยด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบไปปรับใช้ในการวางแผนพัฒนาการโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. บุคลากรครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลวิจัยด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่านไปปรับใช้ในการวางแผนพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. บุคลากรครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีไปเป็นแนวทางใช้ในการเขียนโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของผู้เรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

- 5.3.2.1 ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 5.3.2.3 ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศติดตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
- 5.3.2.4 ควรศึกษาแนวทางการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ เกิดศรีพันธุ์. 2555. “การถอดบทเรียนความสำเร็จในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนพิทักษ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร.” **วารสารบริหารการศึกษา มศว.** 16 : 97-98.
- กรมวิชาการ. 2546. **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไข่มุก เหล่าสุนทร. 2550. “ห้องสมุดโรงเรียนกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.” **วารสารวิจัยและนวัตกรรมสาธิต.** 2 : 99-100.
- คณินนุช พิจิตนการ. 2550. “การประเมินโครงการรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนพรประสาทวิทยา.” สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จตุพร วิศิษฐ์โชติอังกูร. 2560. **ถอดบทเรียนคืออะไร ทำไมต้องถอด.** (Online). ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2560, จาก : <https://www.gotoknow.org/posts>.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542. **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์
- ทองดี ดวงรัตน์. 2553. การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปรีดีรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนศักดิ์ เมืองเจริญ. 2554. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา. ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีร์ จินทราน. 2556. **อ่านเขา อ่านเรา 14 บทความส่งเสริมการอ่านจากผู้เชี่ยวชาญ 10 ประเทศ. คุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียม บทบาทสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่านและนิสัยการอ่านที่ดีในระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ : มาตาการพิมพ์
- ธีระพร อายุวัฒน์. 2552. “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก.” การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภัสกร รุ่งสว่าง. 2552. “การปฏิบัติที่เป็นเลิศของบริษัท อีสเทิร์น ซีบอร์ด เอนรอน เทนทอลคอมเพล็กซ์ จำกัด.” บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ สังข์รักษา. 2555. “การถอดบทเรียน เทคนิควิธีการเรียนรู้บทเรียน เพื่อการพัฒนาชุมชน.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.** 9(2) : 22-23.
- บันลือ พลกษะวัน. 2532. **มิติใหม่ในการสอนอ่าน.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2547. **การจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ : Best Practice.** นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2548. **मुखบริหารสู่การเป็นผู้นำ.** นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทิน มหาพันธ์. 2523. เอกสารประกอบการสอน วิชาประถม. 426 การสอนอ่านเบื้องต้น.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน

พยนต์ อุบลบาล. 2551. “แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพด้านการผลิต สำหรับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มบ.ไฮเทค แอพพาเรล จำกัด.” บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต การจัดการโลจิสติกส์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ไพพรรณ อินทนิล. 2546. การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี : ชลบุรีการพิมพ์

ภัทรินทร์ วิศิษฏ์ศักดิ์. 2539. “การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน หน่วยงานพิเศษสำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.” การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผกาศรี เย็นบุตร. 2542. การอ่าน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มาลินี นิมเสมอ. 2523. “การส่งเสริมการอ่านของเด็ก.” ครู. 4 : 26-28.

แมนมาส ขวลิขิต, คุณหญิง. 2529. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการสร้างเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

แมนมาส ขวลิขิต, คุณหญิง. 2539. “พระมหากษัตริย์คุณและพระปรีชาญาณด้านภาษาหนังสือและห้องสมุด” ใน เอกสารประกอบการอบรมส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติ.

กรุงเทพฯ : สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

วารงคณา จันทร์คง. 2557. “การถอดบทเรียนตอนที่ 1.” จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ.

(Online). ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <http://www.stou.ac.th/Schools>.

วารภรณ์ จารุเมธีชน. 2555. “บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น.” ปริญญาโท คศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วสันต์ นาวเหนียว. 2550. “แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนรุ่งสุ่มฝัน”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิจารณ์ พานิช. 2548. การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการ

ความรู้เพื่อการพัฒนา.

วิจารณ์ พานิช. 2554. การจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 2. (Online).

ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <https://www.scbfoundation.com/projects>.

วิเชียร เกษประทุม. 2523. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. นครสวรรค์ : วิทยาลัยครูนครสวรรค์.

วีระพจน์ ลือประสิทธิ์กุล. 2545. Management Best Practices.

กรุงเทพฯ : ปีพีอาร์ ทีคิวเอ็มคอนซิลแทนด์.

สกุณี เกรียงชัยพร. 2548. “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วง

ชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร.”

สารนิพนธ์ คศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553. **แนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. มปป. **การถอดบทเรียน Best Practice.** (Online).
ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <http://www.ftpi.or.th/download/seminar-file>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556. **แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557-2561.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรุงเทพมหานคร. 2558. **คู่มือการประเมินโรงเรียนแกนนำการอ่าน.** กรุงเทพฯ. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา. 2559. **รายงานผลการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครปี 2559.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. 2554. **บทความในการประชุมวิชาการ Thailand Conference on Reading 2011.** (Online). ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <https://www.tkpark.or.th>
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. 2560. **วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านของเด็กไทยผ่านการสอบ PISA.** (Online). ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : https://www.tkpark.or.th/tha/papers_detail.
- สมเกียรติ ภู่วัฒน์วิบูลย์. 2556. **เทคนิคการถอดบทเรียน.** (Online).
ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : http://www.qa.msu.ac.th/qa_th.
- สมพร เพชรสงค์. 2548. “Best Practice” **วารสารดำรงราชานุภาพ.** 5(7) : 15
- สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา. มปป. **แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice).** (Online).
ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <http://qa.bu.ac.th/buqa/index.php>.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2559. **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สกุณี เกรียงชัยพร. 2548. “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร.”
สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชุม เฉลยทรัพย์. 2531. **การส่งเสริมการอ่าน.** ปทุมธานี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีพิทยาลงกรณ์
สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา.
- สุภาพร บุญเทียมยิ่ง. 2559. “แนวปฏิบัติที่ดีของการประเมินคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.” **ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.**
(การบริหารและการจัดการการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2558. **หนังสือผลการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำรักการอ่าน สังกัดกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2558. **แนวทางการจัดกิจกรรมห้องสมุด เพื่อสร้างและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.**

กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อาทิตย์ เผ่าพงษ์คล้าย. 2553. “นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร.” ปริญญาโท ศศม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อักษร รุ่งมณี. 2520. “การเปรียบเทียบผลเพิ่มความเข้าใจการอ่าน และทัศนคติต่อการอ่าน ระหว่างการสอนอ่านแบบปกติ และการสอนอ่านโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัยทิพย์ เจ็ญวิวรรณ์กุล. 2554. **การถอดบทเรียน (Lesson Learned).** (Online).

ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก : <http://ibc.rid.go.th/cbi/learn1>.

Antonio, Cartelli. 2008. “Towards the Development of a New Model for Best Practice and Knowledge Construction in Virtual Campuses,” **Journal of Information Technology Education.** 15(7) : 121-126.

James, Drucilla. 1978. “Promoting Voluntary Reading.” **The School Libray.** 26(6) 116-122.

Liu, Shung-Yi Sandy. 1992. **Familial and Psychological Effects on Students’ Reading Achievements : Linear Structural Relations (LSREL) Approach.** Ph.D. (Education) Michigan : University of Illinois at Urbana Champaign.

Steltenkamp, Charles Joseph. 1992. **Habits Attitudes and Experiences : A Study of Secondary Students’ Reading.** Ph.D. Michigan : Michigan State University.

Sean M, Bulger. “Relocating from Easy Street:Strategies for Moving Physical Education Forward,” **Quest.** 61(4) : 442-450.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

40 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดปากบึง

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูนันท์ทิพ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากบึง

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูปันธุ์ทิพ อาคาร 1 โรงเรียนวัดเทพพิทักษ์ เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร และขอเชิญตัวแทนและครูที่ดำเนินโครงการ โรงเรียนแกนนำการอ่านหรือครูภาษาไทย 2
ท่าน และครูบรรณารักษ์ห้องสมุด 1 ท่าน เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8
พฤษภาคม 2561 เวลา 13.00-15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูปันธุ์ทิพอาคาร 1 โรงเรียนวัดเทพพิทักษ์
เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนแสลงหินรัษฎ

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงหิรัญ

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูนันทิพ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร และขอเชิญตัวแทนและครูที่ดำเนินโครงการ โรงเรียนแกนนำการอ่านหรือครูภาษาไทย 2
ท่าน และครูบรรณารักษ์ห้องสมุด 1 ท่าน เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8
พฤษภาคม 2561 เวลา 13.00-15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูนันทิพอาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส
เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ้ายวิชาการ โรงเรียนวัดสังฆราชา

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังฆราชา

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธุ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดเทพพิทักษ์ เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร และขอเชิญตัวแทนและครูที่ดำเนินโครงการ โรงเรียนแกนนำการอ่านหรือครูภาษาไทยและ
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด รวม 3 ท่าน คือ นางกนกพร แสงช่วย นางสาวอาริสา นิลวิเศษกุล และนางสาว
สุรียพร อังคนาสาร เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา
13.00-15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธุ์ทิพย์อาคาร 1 โรงเรียนวัดเทพพิทักษ์ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

Smc atm
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลุกศรีธธา

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในกรณี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร และขอเชิญตัวแทนและครูที่ดำเนินโครงการ โรงเรียนแกนนำการอ่านหรือครูภาษาไทยและ
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุด รวม 3 ท่าน คือ นางสาวขวัญฤตา ทองเรือง นางจิราพร ชันกระจ่างและนางสาว
นันทกานต์ ภัทรปริดา เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา
13.00-15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดปลุกศรีศรธา

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัด
สนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอน
วิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561
เวลา 09.00-11.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

Smr Otm

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

ที่ ศธ 0524.04/ 1138

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

10 เมษายน 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิบูลทอง

ด้วย นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เรื่อง “การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์และในขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาเห็นว่า ดร.ดาวประกาย ระโส เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญ ดร.ดาวประกาย ระโส เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในฐานะผู้ดำเนินรายการในวันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา 09.00-15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดเทพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ดังกล่าวด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

Sima Abn

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-855-1145

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Struction interview Form)
เรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

.....
ชื่อ - สกุล ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วันเดือนปีที่สัมภาษณ์..... **เวลา**..... **สถานที่สัมภาษณ์**.....
 .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ - นามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย นาง นางสาว).....

1.2 อายุ.....ปี

1.3 เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา
 กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

1.4 การศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.5 สถานะ ผู้อำนวยการโรงเรียน
 รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
 ตัวแทนครู
 ครูบรรณารักษ์

ตอนที่ 2 โปรดให้รายละเอียดข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียน
 แกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

กล่าวนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงาน
 การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ท่านมีความคิดเห็นและมีวิธีการดำเนินการอย่างไร ถึง
 นำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี ในการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน ในแต่ละประเด็นการสัมภาษณ์
 ต่อไปนี้

ขอบเขตคำถามด้านที่ 1 ด้านระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน

- ท่านมีการวางแผนในการพัฒนาการอ่าน หรือไม่ ถ้ามีดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านมีแผนงาน โครงการปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือไม่ ถ้ามีกรุณายกตัวอย่าง แผนงาน โครงการปฏิทินปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในสถานศึกษาของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านมีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบเขตคำถามด้านที่ 2 ด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน

- โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระ หรือไม่ มีกิจกรรมอะไรบ้างดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีกระบวนการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีกระบวนการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนทั้งโรงเรียนหรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีกระบวนการพัฒนาการอ่าน ในเชิงคุณภาพ (ทักษะการคิด การอ่านจับใจความการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้) หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การพัฒนาห้องสมุด

- โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนงานและโครงการห้องสมุดหรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศห้องสมุด (กายภาพ แสงสว่าง ความปลอดภัย และปลอดภัยเสียง) ที่ส่งเสริมการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุด หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการจัดห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการบริหารจัดการหนังสือและสื่อในห้องสมุด หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการอ่านหรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน

- ภายในบริเวณโรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการอ่าน หรือไม่ ถ้ามีท่านมีแนวการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านหรือไม่ ถ้ามีมอบหมายให้ใคร และมอบหมายให้ดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนของท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกคน หรือไม่ ถ้ามีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บุคลากรในโรงเรียนของท่านมีการประชุม อบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนหรือไม่ ถ้ามีได้นำความรู้ ความเข้าใจจากการประชุม อบรม ศึกษาดูงานมาขยายผลในการดำเนินงานโรงเรียน แกนนำการอ่าน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีการสร้างความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านและโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านหรือไม่ ถ้ามีดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนของท่านมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน หรือไม่
ถ้ามีดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบเขตคำถามด้านที่ 3 ด้านการนิเทศติดตามอย่างมีระบบ

- ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านอย่างเป็นระบบ
ดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- โรงเรียนมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านหรือไม่
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- บุคลากรของโรงเรียนมีการประเมินตนเองในด้านการดำเนินการส่งเสริมการอ่านหรือไม่
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำการอ่านมาปรับปรุง
และพัฒนากิจกรรมการอ่านอย่างเป็นระบบ หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
(ขั้นตอนที่ 3)

*****

คำชี้แจงสำหรับการสนทนากลุ่ม

1. ประเด็นคำถามฉบับนี้ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของท่านผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ **ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง**
2. ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านได้ศึกษาเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มที่แนบมากับประเด็นคำถามพร้อมเอกสารฉบับนี้
3. ขอความกรุณาท่านได้นำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม และประเด็นคำถามฉบับนี้มาในวันที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม คือ **วันอังคาร ที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา 9.00 – 15.30 น ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร**
4. ขอเชิญผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบร่างแนวปฏิบัติฯ โดยอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ตามวัน เวลา ดังกล่าว

ขอขอบคุณอย่างสูง

นางสาวเบญจวรรณ วิเชียรครุฑ

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง
(ขั้นตอนที่ 3)

*****

ท่านคิดว่าร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง มีลำดับขั้นตอน วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนหรือมีความเหมาะสมอย่างไรในประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ในภาพรวม อย่างไร

ประเด็นที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริม การอ่าน โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหาการอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่าน

ประเด็นที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมอ่าน

**ร่างแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง**

*****

การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ถูกรวบรวมข้อมูลเพื่อร่างแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 จากข้อมูลการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบังกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรางวัลโรงเรียนแกนนำการอ่านยอดเยี่ยม และที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีการส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในภาพรวมของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ดังภาพที่ 1
2. แนวปฏิบัติที่ดีในแต่ละด้านของการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการอ่าน
  - ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน ดังภาพที่ 2
  - ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน ดังภาพที่ 3
  - ด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ ดังภาพที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

วันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา 09.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน/คน
1.	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากบึง	1
2.	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากบึง	1
3.	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังฆราชา	1
4.	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังฆราชา	1
5.	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลุกศรัทธา	1
6.	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลุกศรัทธา	1
7.	ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา	1
8.	รองผู้อำนวยการโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา	1
รวม		8

ผู้ดำเนินรายการสนทนากลุ่ม ดร. ดาวประกาย ระโส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน

สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

วันอังคารที่ 8 พฤษภาคม 2561 เวลา 09.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุมชมพูพันธ์ทิพย์ อาคาร 1 โรงเรียนวัดทิพพาวาส เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน/คน
1.	ตัวแทนครูโรงเรียนวัดปากบึง	3
2.	ตัวแทนครูโรงเรียนวัดสังฆราชา	3
3.	ตัวแทนครูโรงเรียนโรงเรียนวัดปลุกศรีธา	3
4.	ตัวแทนครูโรงเรียนโรงเรียนแสงหิรัญวิทยา	3
	รวม	12

ผู้ดำเนินรายการสนทนากลุ่ม ดร. ดาวประกาย ระโส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

